

druk 64
08.04.2025

UCHWAŁA NR /
RADY DZIELNICY OCHOTA MIASTA STOŁECZNEGO WARSZAWY
Z

**w sprawie zaopiniowania sprawozdania z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej
Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy za 2024 r.**

Na podstawie art. 11 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 marca 2002 r. o ustroju miasta stołecznego Warszawy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1817), § 6 ust. 1 pkt 5 lit. d i § 13 ust. 1 pkt 8 Statutu Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy stanowiącego załącznik Nr 5 do Uchwały Nr LXX/2182/2010 Rady m.st. Warszawy z dnia 14 stycznia 2010 r. w sprawie nadania statutów dzielnicom m.st. Warszawy (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2022 r. poz. 9305) oraz § 16 pkt 1 Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy, stanowiącego załącznik nr 5 do Uchwały Nr XXIX/918/2008 Rady m.st. Warszawy z dnia 17 kwietnia 2008 r. w sprawie nadania statutów ośrodkom pomocy społecznej m.st. Warszawy (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2008 r. Nr 74 poz. 2706 z późn.zm) uchwala się, co następuje:

§ 1. Opiniuje się pozytywnie sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy za 2024 r., stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy.

§ 3. 1. Uchwała podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Stołecznego Warszawy.

2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

BURMISTRZ
DZIELNICY OCHOTA M.ST. WARSZAWY

Piotr Krasnodębski

NACZELNIK
WYDZIAŁU SPRAW SPOŁECZNYCH I ZDROWIA
DLA DZIELNICY OCHOTA

Mirosław Starzyński

DYREKTOR
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
DZIELNICY OCHOTA m.st. WARSZAWY

Katarzyna Omen

GŁÓWNY KSIĘGOWY
DZIELNICY OCHOTA
M.ST. WARSZAWY

Monika Szczudłowska

RADCA PRAWNY

Robert Horoch

UZASADNIENIE

do Uchwały Nr.....

Rady Dzielnicy Ochota Miasta Stołecznego Warszawy

Z

w sprawie zaopiniowania sprawozdania z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej
Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy za 2024 r.

Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy wykonywał w 2024 roku zadania własne m.st. Warszawy oraz zadania zlecone przez Wojewodę Mazowieckiego w zakresie pomocy społecznej - zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U.2024 poz. 1283).

Zgodnie z § 16 pkt 1 Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy - Dyrektor Ośrodka przedkłada do opinii Rady Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy coroczne sprawozdanie z działalności kierowanej przez siebie jednostki. Natomiast zgodnie z § 16 pkt 2 Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Ochota - Dyrektor Ośrodka, składa Radzie m.st. Warszawy coroczne sprawozdanie z działalności kierowanego przez siebie Ośrodka wraz z opinią Rady Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy.

W związku z powyższym zachodzi konieczność wyrażenia opinii przez Radę Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy o sprawozdaniu z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy za rok 2024.

W tym stanie prawnym zasadnym jest podjęcie niniejszej uchwały.

NACZELNIK
WYDZIAŁU SPRAW SPOŁECZNYCH I ZDROWIA
DLA DZIELNICY OCHOTA

Mirosław Starzyński

DYREKTOR
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
DZIELNICY OCHOTA m.st. WARSZAWY

Katarzyna Omen

BURMISTRZ
DZIELNICY OCHOTA M.ST. WARSZAWY

Piotr Krasnodębski

GŁÓWNY KSIĘGOWY
DZIELNICY OCHOTA
M.ST. WARSZAWY

Monika Szczudłowska

UCHWAŁA NR **712 /2025**
ZARZĄDU DZIELNICY OCHOTA MIASTA STOŁECZNEGO WARSZAWY
z 19-03-2025

**w sprawie skierowania pod obrady Rady Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy projektu uchwały
Rady Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy w sprawie zaopiniowania sprawozdania z działalności
Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy za 2024 r.**

Na podstawie art. 11 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 marca 2002 r. o ustroju miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. z 2018 r. poz. 1817) oraz § 45 pkt 1 i § 50 Statutu Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy stanowiącego załącznik Nr 5 do uchwały Nr LXX/2182/2010 Rady m.st. Warszawy z dnia 14 stycznia 2010 r. w sprawie nadania statutów dzielnicom m.st. Warszawy (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2022 r. poz. 9305) - uchwala się, co następuje:

§ 1. Kieruje się pod obrady Rady Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy projekt uchwały Rady Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy w sprawie zaopiniowania sprawozdania z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy za 2024 r., stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy.

§ 3. 1. Uchwała podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Stołecznego Warszawy.

2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**ZASTĘPCA BURMISTRZA
DZIELNICY OCHOTA M.ST. WARSZAWY**

Sławomir Cygler

UZASADNIENIE

do Uchwały nr *712 / 2025*

Zarządu Dzielnicy Ochota Miasta Stołecznego Warszawy

^z 19-03-2025

w sprawie skierowania pod obrady Rady Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy projektu uchwały Rady Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy w sprawie zaopiniowania sprawozdania z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy za 2024 r.

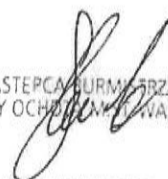
Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy wykonywał w 2024 roku zadania własne m. st. Warszawy oraz zadania zlecone przez Wojewodę Mazowieckiego w zakresie pomocy społecznej - zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1283).

Na podstawie § 16 pkt 1 Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy - Dyrektor Ośrodka przedkłada do opinii Rady Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy coroczne sprawozdanie z działalności kierowanej przez siebie jednostki. Natomiast zgodnie z § 16 pkt 2 Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy - Dyrektor Ośrodka, składa Radzie m.st. Warszawy coroczne sprawozdanie z działalności kierowanego przez siebie Ośrodka wraz z opinią Rady Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy.

W związku z powyższym zachodzi konieczność skierowania pod obrady Rady Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy sprawozdania z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy za rok 2024, pozytywnie zaopiniowanego przez Zarząd Dzielnicy Ochota.

W tym stanie prawnym zasadnym jest podjęcie niniejszej uchwały.

ZASTĘPCA BURMISTRZA
DZIELNICY OCHOTA MIĘSTO WARSZAWY

Sławomir Cygler

Burmistrz Dzielnicy Ochota Miasta Stołecznego Warszawy

ul. Grójecka 17A, 02-021 Warszawa, tel. 22 443 96 01, faks 22 325 47 00
ochota.sekretariat@um.warszawa.pl, um.warszawa.pl, ochota.um.warszawa.pl

HSS, ZiB
KLiF
Przewodnicząca Rady
Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy
Sylvia Mróz

Warszawa, 04 kwietnia 2025 r.

Znak sprawy: UD-V-WSZ.0053.1.2025.KKU

URZĄD MIASTA STOŁECZNEGO WARSZAWY
URZĄD DZIELNICY OCHOTA
WYDZIAŁ OBSŁUGI RADY DLA DZIELNICY OCHOTA

2025 -04- 07

podpis/nr

Pani
Sylvia Mróz
Przewodnicząca Rady Dzielnicy
Ochota m.st. Warszawy

w sprawie: skierowania pod obrady Rady Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy projektu uchwały Rady Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy w sprawie zaopiniowania sprawozdania z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy za 2024 r.

Szanowana Pani Przewodnicząca

w oparciu o przepis § 45 pkt 1 Statutu Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy, stanowiącego Załącznik Nr 5 do Uchwały Nr LXX/2182/2010 Rady Miasta Stołecznego Warszawy z 14 stycznia 2010 r. w sprawie nadania statutów dzielnicom miasta stołecznego Warszawy (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2019 r., poz. 13139) – przedkładałam w załączeniu projekt uchwały Rady Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy w sprawie zaopiniowania sprawozdania z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy za rok 2024, celem skierowania pod obrady Rady Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy.

Jednocześnie informuję, że Zarząd Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy na posiedzeniu w dniu 19 marca 2025 r. podjął Uchwałę Nr 712/2025 w sprawie skierowania pod obrady Rady Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy projektu uchwały Rady Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy w sprawie zaopiniowania sprawozdania z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy za 2024 r.

2 przeanalizować

BURMISTRZ
DZIELNICY OCHOTA M.ST. WARSZAWY

PS

Piotr Krasnodebski

Załączniki:

1. Uchwał Zarządu Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy Nr 712/2025
2. projekt Uchwały Rady Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy

INSPEKTOR
W WYDZIALE SPRAW SPOŁECZNYCH I ZDROWIA
DLA DZIELNICY OCHOTA

Katarzyna Kustra

NACZELNIK
WYDZIAŁU SPRAW SPOŁECZNYCH I ZDROWIA
DLA DZIELNICY OCHOTA

Mirosław Starzyński

Załącznik
do Uchwały Nr
Rady Dzielnicy
Ochota m.st. Warszawy
z

Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Ochota m. st. Warszawy w roku 2024

Wstęp	5
1. CHARAKTERYSTYKA DZIELNICY	8
1.1. Dane dotyczące mieszkańców	9
1.2. Dane dotyczące odbiorców pomocy społecznej	10
1.2.1. Dane o liczbie osób/rodzin, które skorzystały z pomocy społecznej	10
1.2.2. Struktura rodzin korzystających z pomocy	12
2. CHARAKTERYSTYKA OPS	15
2.1. Cele i zadania OPS	15
2.2. Struktura organizacyjna Ośrodka	16
2.3. Schemat organizacyjny	17
2.4. Kadra Ośrodka	17
2.5. Szkolenia	19
2.6. Infrastruktura Ośrodka	21
3. BUDŻET	22
Plan ogółem	22
Wykonanie ogółem	22
3.1 Dochody OPS	29
4. ŚWIADCZENIA Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ	30
4.1. Świadczenia pieniężne	30
4.2. Świadczenia niepieniężne	34
4.2.1. Praca socjalna	34
4.2.2. Dożywianie	35
4.2.3. Realizacja Programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028	37
4.2.4. Świadczenia z tytułu zapewnienia opieki osobom starszym i z niepełnosprawnościami	38
4.2.5. Sprawianie pogrzebów	47
4.2.6. Poradnictwo specjalistyczne	48
4.2.8. Realizacja obowiązków wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej	59
4.2.9. Pomoc materialna dla uczniów – stypendia i zasiłki szkolne	65
4.2.10. Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej	66
5. PROGRAMY I PROJEKTY	66
5.1. Programy	66

Program „Ochotnicy Warszawscy”	68
Współpraca z organizacjami pozarządowymi w obszarze wolontariatu.....	69
Współpraca ze środowiskiem lokalnym	69
5.2 Projekty	73
6. CENTRUM WSPARCIA „MOJA RODZINA”	75
7. Miejsce Aktywności Lokalnej „Surma” – sprawozdanie za 2024 r.	78
8. DOM DZIENNEGO POBYTU „Z OCHOTĄ”	85
9. POMOC NA RZECZ UCHODźCÓW WOJENNYCH Z UKRAINY	89
Jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł na osobę	89
Świadczenia pieniężne w ramach pomocy społecznej	89
Posiłki dla ukraińskich dzieci w szkole i w przedszkolu	90
Pomoc materialna dla uczniów – stypendia i zasiłki szkolne dla obywateli Ukrainy	91
Nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego	91
10. ZAMÓWIENIA PUBLICZNE	92
11. INWESTYCJE.....	94
PODSUMOWANIE.....	96
SPIS TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW	98

Wstęp

Szanowni Państwo,

mam zaszczyt przedstawić Państwu sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy w 2024 r. Chcę przybliżyć Państwu naszą działalność, sukcesy, osiągnięcia, trudności jakie napotkaliśmy, ale i plany na przyszłość.

Miniony rok był dla nas rokiem szczególnym. Przy ogromnym wsparciu Zarządu i Radnych Dzielnicy, oraz Urzędu Marszałkowskiego udało nam się ukończyć remont budynku przy ul. Walentego Skorochód – Majewskiego 3, który od maja 2024 r. jest główną lokalizacją naszego Ośrodka, skupiającą większość komórek organizacyjnych i pracowników jednostki.

Zmiana ta podniosła nie tylko jakość pracy pracowników, ale, co najważniejsze, zwiększyła komfort obsługi mieszkańców. Osoby odwiedzające naszą placówkę mogą, w zapewniających dyskrecję warunkach, porozmawiać o swojej sytuacji osobistej bez skrępowania, w warunkach zapewniających bezpieczeństwo i pełne poszanowanie godności. Dostęp do wszystkich pomieszczeń nowej lokalizacji mają zarówno osoby z ograniczeniami ruchowymi jak i np. niedowidzące.

Mając już odpowiednie warunki lokalowe, od 2024 r. mogliśmy podejmować działania, na które wcześniej nie było przestrzeni – organizowaliśmy liczne spotkania ze współpracującymi instytucjami i organizacjami, szkolenia zewnętrzne i wewnętrzne, współorganizowaliśmy konferencję na temat systemu przeciwdziałania przemocy domowej w naszej dzielnicy.

Przede wszystkim jednak, w minionym roku, tak jak w latach poprzednich, Ośrodek realizował zadania lokalnej polityki społecznej. Naszym głównym zadaniem była pomoc osobom, które z różnych powodów – stanu zdrowia, wieku, nieporadności, problemów zdrowia psychicznego i innych ograniczeń, pozostawały w trudnej sytuacji życiowej i same nie potrafiły jej przezwyciężyć.

Naszą działalność dostosowywaliśmy do bieżących potrzeb mieszkańców i zmieniających się problemów społecznych, standardów oraz trendów w stołecznej i ogólnopolskiej polityce społecznej.

Dokładaliśmy starań, aby w najbardziej optymalny sposób zadbać o prawidłowe warunki do rozwoju dzieci i młodzieży wychowujących się w czasami bardzo niesprzyjających warunkach. Wprowadziliśmy Standard Ochrony Małoletnich. Nasi pracownicy spędzili setki godzin na rozmowach edukacyjnych i motywujących do zmian z rodzicami i opiekunami małoletnich.

Ośrodek oprócz zaawansowanej pracy socjalnej nadal rozwijał pracę środowiskową, także poprzez animację środowiska lokalnego. Świetnie znane mieszkańcom Ochoty Miejsce Aktywności Lokalnej „Surma” jest znaczącym punktem na mapie dzielnicy. MAL organizuje i rozwija wspólnotę sąsiedzką. Przyciąga setki mieszkańców, którzy uczestniczą w wielu ciekawych i atrakcyjnych aktywnościach, dzielą się swoimi pasjami i zainteresowaniami. Ważnym komponentem działań o charakterze środowiskowym dla seniorów był Dom Dziennego Pobytu „Z Ochotą”. Z kolei pracę środowiskową na rzecz rodzin realizowało Centrum Wsparcia „Moja Rodzina”, działające w ramach Działu Pomocy Specjalistycznej. Te składowe Ośrodka Pomocy Społecznej realizowały przyjęte na

kolejne lata założenia Strategii # Warszawa 2030 tworzenia i funkcjonowania miejsc usytuowanych jak najbliżej mieszkańców, dostępnych i otwartych na ich potrzeby, zainteresowania, budujących bazę społeczeństwa obywatelskiego.

Wspieraliśmy najuboższych mieszkańców dzielnicy pomocą finansową i rzeczową. Osobom starszym i niepełnosprawnym udzielaliśmy pomocy w formie usług opiekuńczych. Udzielaliśmy poradnictwa specjalistycznego i świadczyliśmy pomoc w formie pracy socjalnej. Pracowaliśmy z rodzinami przeżywającymi trudności opiekuńczo-wychowawcze nad podniesieniem ich kompetencji, aby dzieci mogły wychowywać się w sprzyjających, zdrowych dla ich rozwoju warunkach. Działając interdyscyplinarnie z przedstawicielami innych służb przeciwdziałaliśmy przemocy domowej, nierzadko ratując ludzkie życie czy zdrowie. Pomagaliśmy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, degradacją. Byliśmy wszędzie tam, gdzie człowiek własnym staraniem, w oparciu o własne zasoby, nie mogąc w pełni liczyć na pomoc najbliższych, wymagał wsparcia z zewnątrz.

Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował działalność ukierunkowaną na szersze dotarcie do różnych grup mieszkańców, zwiększających naszą rozpoznawalność i budujących w stosunku do nas większe zaufanie - był organizatorem i współorganizatorem wielu imprez i spotkań, które cieszyły się ogromnym zainteresowaniem mieszkańców Ochoty. Zacieśnialiśmy współpracę z coraz większą liczbą partnerów z terenu Dzielnicy. W pomieszczeniach Ośrodka odbywały się spotkania i szkolenia organizowane przez zaprzyjaźnione organizacje, jednostki, wydziały. Byliśmy i jesteśmy otwarci na każdą współpracę, która wiąże się z poprawą jakości życia mieszkańców Ochoty.

W 2024 r. Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował zadania wynikające m. in. z realizacji Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. I chociaż rejestrujemy znacznie mniej wniosków o udzielenie wsparcia finansowego, to obserwujemy zwiększające się zapotrzebowanie na pracę socjalną i poradnictwo specjalistyczne w tej grupie odbiorców.

Pomoc drugiemu człowiekowi jest źródłem ogromnej satysfakcji i spełnienia zawodowego, chociaż jest trudna, odpowiedzialna, często obciążająca. Mogę z pełną świadomością powiedzieć, że udało nam się stworzyć zgrany, profesjonalny zespół pracowników, który z empatią podchodzi do człowieka w potrzebie, pochyla się nad tymi, którzy sami o pomoc nie wystąpią. Dzięki zrozumieniu dla naszych wysiłków ze strony Zwierzchników oraz stabilnemu budżetowi jednostki, udało się nam w 2024 r. utrzymać odpowiedni poziom zatrudnienia i doświadczoną kadrę.

Jakość naszej pracy została zweryfikowana dwiema kontrolami zewnętrznymi, które w 2024 r. odbyły się w Ośrodku. Na przełomie lipca i sierpnia Biuro Kontroli Urzędu m. st. Warszawy przeprowadziło kontrolę w przedmiocie udzielania form wsparcia dostępnych w ramach Wieloletniego Rządowego Programu „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019 -2023”. Działania Ośrodka oceniono pozytywnie.

Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie Wydział Polityki Społecznej w październiku 2024 roku przeprowadził w Ośrodku kontrolę kompleksową w zakresie – stanu zatrudnienia i kwalifikacji kadry zatrudnionej w ośrodku pomocy społecznej, prawidłowości przyznania zasiłków stałych oraz kierowania do domów pomocy społecznej i ustalania odpłatności za pobyt w DPS, z uwzględnieniem

działań podejmowanych w celu ustalenia możliwości partycypacji w kosztach pomocy osób zobowiązanych do jej udzielania. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2023 roku. Kontrola nie ujawniła żadnych nieprawidłowości czy uchybień. Mazowiecki Urząd Wojewódzki odstąpił od wydania Ośrodkowi jakichkolwiek rekomendacji pokontrolnych.

Jestem dumna, że w ubiegłym roku, w prestiżowych konkursach, dostrzeżona został i wyróżniona praca dwóch naszych pracowników socjalnych. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wyróżniło i przyznało starszemu specjalście pracy socjalnej Zespołu Pomocy Usługowej nagrodę specjalną za wybitne, nowatorskie rozwiązania w zakresie pomocy społecznej w 2024 roku.

Natomiast wyróżnieniem z Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej za zaangażowanie w troskę o najbardziej potrzebujących mieszkańców Mazowsza został uhonorowany starszy specjalista pracy socjalnej Zespołu Pomocy Środowiskowej, zaangażowany we wsparcie osób w kryzysie bezdomności.

W maju 2024 roku wyróżnienie na Gali „Miejsca Przyjazne Seniorom 2023-2025” otrzymała kierownik naszego Domu Dziennego Pobytu „Z Ochotą”.

Podsumowując działalność Ośrodka za 2024 r. mam przekonanie, że wspólnie z moim Zespołem tworzymy miejsce, które jest profesjonalne, merytoryczne, ale przede wszystkim pomocne i przyjazne ludziom.

Katarzyna Omen
Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej
Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy
Warszawa, marzec 2025 rok

1. CHARAKTERYSTYKA DZIELNICY

Ochota jest dzielnicą, w której obok Ośrodka Pomocy Społecznej usytuowanych jest wiele instytucji i organizacji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania problemom społecznym - specjalistycznego wsparcia rodzin, przeciwdziałania uzależnieniom, przemocy domowej, pomocy psychologicznej, itp.

Na Ochocie funkcjonują placówki pieczy zastępczej, w tym dwa domy dziecka – przy ul. Tarczyńskiej 27 oraz przy ul. Nowogrodzkiej 75 a także, zaadaptowane dla potrzeb pieczy zastępczej, mieszkania w budynkach komunalnych.

W obrębie dzielnicy prowadzą działalność 3 placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży – Świetlica Towarzystwa Przyjaciół Dzieci przy ul. Częstochowskiej 11/15, Klub Młodzieżowy „Strefa Wsparcia” przy ul. Powstańców Wielkopolskich 17, oraz Świetlica Socjoterapeutyczna „Ochotka” przy ul. Gorlickiej 5/7.

Bardzo aktywnie na rzecz kompetencji wychowawczych, rozwoju rodziny, działają wspólnie z Ośrodkiem Pomocy Społecznej m.in., Młodzieżowy Dom Kultury „Ochota”, Poradnia Psychologiczna – Pedagogiczna Nr 9, Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „TOP”, Towarzystwo Rozwijania Aktywności Dzieci „Szansa”

Na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom na terenie Ochoty działa i realizuje wspólnie z OPS Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Społecznych i Ekonomicznych „WISE” oraz Warszawskie Stowarzyszenie Abstynenckie „Krokus”.

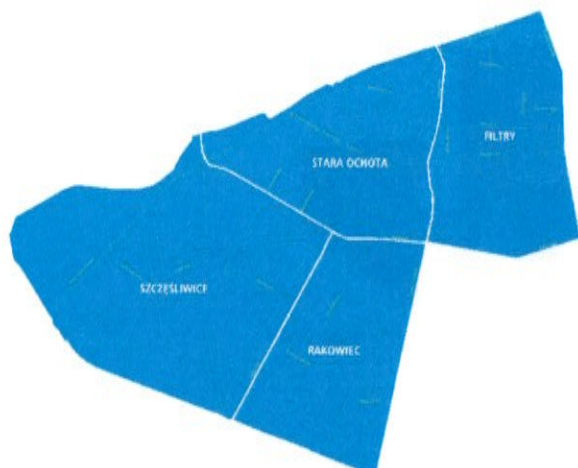
Mieszkańcy Ochoty – osoby z problemami zdrowia psychicznego skorzystać mogą z oferty środowiskowych domów samopomocy:

- Środowiskowy Dom Samopomocy "Pod Skrzydłami" typu A, ul. Grójecka 109 to dzienny ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- Środowiskowy Dom Samopomocy "Pod Skrzydłami" typ B, ul. Nowogrodzka 75 oferuje wsparcie dla dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną;
- Środowiskowy Dom Samopomocy "Pod Skrzydłami" typ BD, ul. Korotyńskiego 13, to dzienny ośrodek wsparcia dla dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi i osób ze spektrum autyzmu.

Ośrodek stale współpracuje także z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej - Zarząd Dzielnicowy Warszawa – Ochota, Fundacją Kultury i Wypoczynku Dzieci i Młodzieży oraz Pomocy Rodzinie ATN, Fundacją Pomocy Społecznej Eva, OCH Dzielnią oraz innymi fundacjami i stowarzyszeniami wspierającymi najbardziej potrzebujących mieszkańców Ochoty.

Pracownicy Ośrodka są czynnie zaangażowani w pracę dwóch, niezmiennie ważnych gremiów powoływanych przez Prezydenta m. st. Warszawy – Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej dla Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy oraz Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych m.st. Warszawy – Dzielnicowego Zespołu Ochota.

1.1. Dane dotyczące mieszkańców

Według danych Działu Ewidencji Ludności i Dowodów Osobistych w Delegaturze Biura Administracji i Spraw Obywatelskich w Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy, w 2024 r. zameldowanych na pobyt stały lub czasowy było **74 431** osób. W porównaniu do roku 2023, gdy w dzielnicy zameldowanych było **75 442** osób, nastąpił kolejny spadek liczby mieszkańców Ochoty - o **1 011 osób (w 2022 r. spadek o 1 433 osoby)**.

Kobiety stanowiły nieco powyżej **54,3 %** populacji dzielnicy, mężczyźni prawie **45,6 %** ogółu mieszkańców. Znaczny odsetek mieszkańców stanowili seniorzy - ok. **26,78 %** (w tym 68,5% to kobiety, a 31,5% to mężczyźni – granica wieku odpowiednio 60 i 65 lat). Osoby w wieku 18 lat (i poniżej) stanowiły **16,3%** ogółu mieszkańców. Szczegóły przedstawia tabela poniżej.

Źródło: Delegatura Biura Administracji i Spraw Obywatelskich Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy

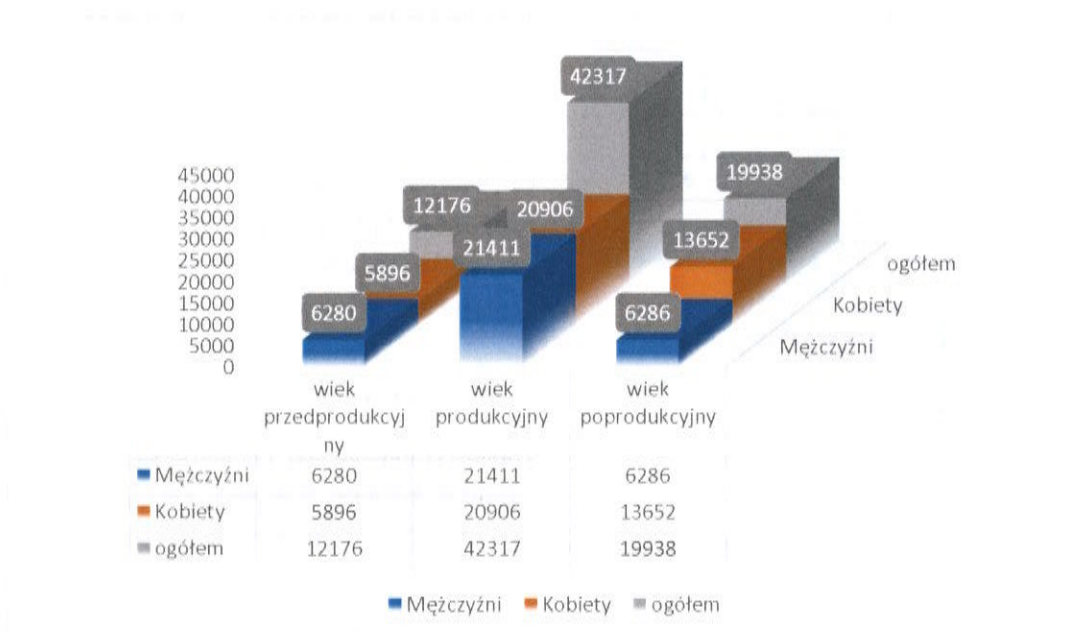
Tabela 1

Ludność dzielnicy Ochota wg. wieku i płci

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
0-17	5938	5574	11512
18	342	322	664
19-65	21411	-	21411
19-60	-	20906	20906
> 65	6286	-	6286
> 60	-	13652	13652
Ogółem	33977	40454	74431

Wykres 1

Grupy wiekowe według aktywności zawodowej

Źródło: Delegatura Biura Administracji i Spraw Obywatelskich Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy

1.2. Dane dotyczące odbiorców pomocy społecznej

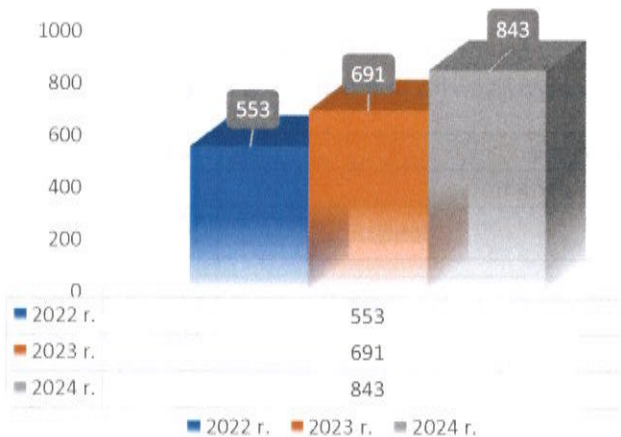
1.2.1. Dane o liczbie osób/rodzin, które skorzystały z pomocy społecznej

W 2024 r. w porównaniu do roku 2023 **nastąpił wzrost ogólnej liczby rodzin korzystających z pomocy na podstawie decyzji administracyjnych i odrębnie świadczonej, wyłącznej pracy socjalnej (wzrost o 6,2 %, z 1772 środowisk do 1881 środowisk)**. Pracownicy Ośrodka przyznawali pomoc finansową, ale także inne formy pomocy np. wydawano decyzje przyznające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej, kierowano osoby wymagające całodobowej opieki i pomocy do domów pomocy społecznej oraz ustalano odpłatności rodziny zobowiązanej za pobyt pensjonariusza w tych placówkach, kierowano osoby w kryzysie bezdomności do schronisk. Znacząco, bo aż o **22%, wzrosła liczba rodzin korzystających z pracy socjalnej oraz poradnictwa specjalistycznego** przy jednoczesnym spadku liczby osób, które skorzystały z pomocy w formie świadczeń pieniężnych. Znacząco wzrosła liczba osób, które korzystały wyłącznie z pracy socjalnej. Rośnie znaczenie pozamaterialnych form wsparcia, poradnictwa specjalistycznego, podejmowania interwencji kryzysowych, świadczenia rozmaitych usług, realizacji projektów, udzielania informacji umożliwiających wychodzenie z trudnych sytuacji życiowych. W 2024 r. podjęto ścisłą współpracę z innymi instytucjami, dzięki której mieliśmy możliwość objęcia pomocą osoby potrzebujące, które dotychczas nie zgłaszały się do Ośrodka. Dodatkowo z różnych form pomocy Ośrodka skorzystało **116 obywateli Ukrainy**. Przy uwzględnieniu osób korzystających ze świadczeń przyznanych na podstawie decyzji administracyjnej, korzystających wyłącznie z pracy socjalnej oraz poradnictwa i innych form

pomocy, ogólna liczba osób, z którymi pracownicy Ośrodka współpracowali wyniosła 3046
 (obywatele polscy 2930 osób – dane MRiPS, obywatele Ukrainy – 116 osób).

Wykres 2

Praca socjalna

Źródło: dane własne Ośrodka zgromadzone do sprawozdawczości MRiPS

Tabela 2

Osoby korzystające z pomocy OPS w latach 2022-2024 (dane porównawcze)

	Wyszczególnienie	2022	2023	2024
1	Rodziny korzystające z wszelkich form pomocy społecznej udzielonej przez OPS Ochota ogółem w tym: liczba osób w tych rodzinach	1720 2562	1772 2734	1881 2930
2	Rodziny, które otrzymały świadczenie pomocy społecznej przyznane decyzją administracyjną w tym: liczba osób, które otrzymały świadczenie pomocy społecznej przyznane decyzją administracyjną	1167 1661	1081 1549	1038 1502
3	Osoby, które uzyskały pieniężne świadczenia pomocy społecznej	797	708	659
4	Rodziny, które skorzystały wyłącznie z pracy socjalnej i poradnictwa specjalistycznego	553	691	843

Źródło: dane własne Ośrodka

1.2.2. Struktura rodzin korzystających z pomocy

W roku 2024 **jednoosobowe gospodarstwa domowe stanowiły 71,3 %** wszystkich gospodarstw domowych korzystających z dostępnej oferty pomocy i wsparcia Ośrodka. Ich bardzo wysoki udział procentowy utrzymał się na podobnym poziomie jak w poprzednich latach. W 2024 r. wzrosła liczba rodzin 2 i 3 osobowych korzystających z oferty pomocy OPS.

Tabela 3

Charakterystyka rodzin korzystających z pomocy OPS w latach 2022-2024 (dane porównawcze)

	Wyszczególnienie	2022	2023	2024
	Liczba rodzin ogółem	1720	1772	1881
1	w tym:	1292	1298	1341
	1 – osobowe			
2	2 – osobowe	210	220	264
3	3 – osobowe	108	121	144
4	4 – osobowe	54	69	68
5	5 – osobowe	38	43	42
6	6 - osobowe i większe	18	21	22

Źródło: dane własne Ośrodka zgromadzone do sprawozdawczości MRiPS

W 2024 r. liczba seniorów korzystających z pomocy spadła w porównaniu z ubiegłymi latami. Może to świadczyć o poprawie ogólnej sytuacji bytowej osób w wieku poprodukcyjnym, w związku z realizacją dodatkowych świadczeń, w tym tzw. 13 i 14 emerytury oraz ogólnym trendem większego zaangażowania oddzielnie zamieszkałych rodzin na rzecz seniorów, obserwowanym od czasu pandemii Covid-19.

Tabela 4

Rodziny seniorów korzystające z pomocy OPS w latach 2022-2024 (dane porównawcze)

	Wyszczególnienie	2022	2023	2024
	Liczba rodzin emerytów i rencistów, w tym:	589	502	487
1	1-osobowych	516	440	418
2	2-osobowych	57	48	54
3	3-osobowych	11	9	10
4	4-osobowych i większych	5	5	5

Źródło: dane własne Ośrodka zgromadzone do sprawozdawczości MRiPS

W 2024 r. w porównaniu do roku 2023 nastąpił wzrost **ogólnej liczby rodzin z dziećmi** korzystających z różnych form pomocy OPS (wzrost o 2 %, z 312 do **318**). Ponad połowę wszystkich rodzin z dziećmi stanowiły rodziny z 1 dzieckiem, 30,19 % rodziny z dwojgiem dzieci a ok. 12,58 % rodziny z trojgiem dzieci.

Tabela 5

Rodziny z dziećmi korzystające z pomocy OPS w latach 2022 – 2024 (dane porównawcze)

		2022	2023	2024	
	Liczba rodzin z dziećmi	269	312	318	%
1	w tym z: 1 dzieckiem	140	161	162	50,94
2	2 dzieci	78	91	96	30,19
3	3 dzieci	35	43	40	12,58
4	4 dzieci	11	10	14	4,40
5	5 dzieci	3	5	4	1,26
6	6 dzieci	1	1	1	0,31
7	7 dzieci i więcej	1	1	1	0,31

Źródło: dane własne Ośrodka zgromadzone do sprawozdawczości MRiPS

Powody korzystania ze świadczeń pomocy społecznej

Osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej znajdują się zawsze w trudnej sytuacji życiowej, osobistej, materialnej, której nie są w stanie rozwiązać wyłącznie własnym staraniem, w oparciu o swoje zasoby. Często u osób i rodzin korzystających z pomocy występuje jednocześnie szereg rozmaitych problemów determinujących wsparcie instytucji pomocowych. Dla potrzeb sprawozdawczości, dla każdego środowiska, przyjmowany i rejestrowany jest przez Ośrodek jeden z problemów, decydujących o przyznaniu świadczeń - najistotniejszy.

Tabela 6

Powody korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2022– 2024 (dane porównawcze)

	Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach
		2022	2023	2024	
1	Ubóstwo	359	341	272	376
2	Bezdomność	49	44	43	46
3	Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym:	38	36	41	164
	Wielodzietność	24	24	20	105
4	Bezrobocie	159	140	129	248
5	Niepełnosprawność	398	390	358	487
6	Długotrwała lub ciężka choroba	934	860	791	1038
7	Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	121	113	120	346
8	Przemoc w rodzinie	15	17	13	45
9	Uzależnienie od alkoholu	117	111	92	133
10	Uzależnienie od narkotyków	26	29	30	35

Źródło: dane własne Ośrodka zgromadzone do sprawozdawczości MRiPS

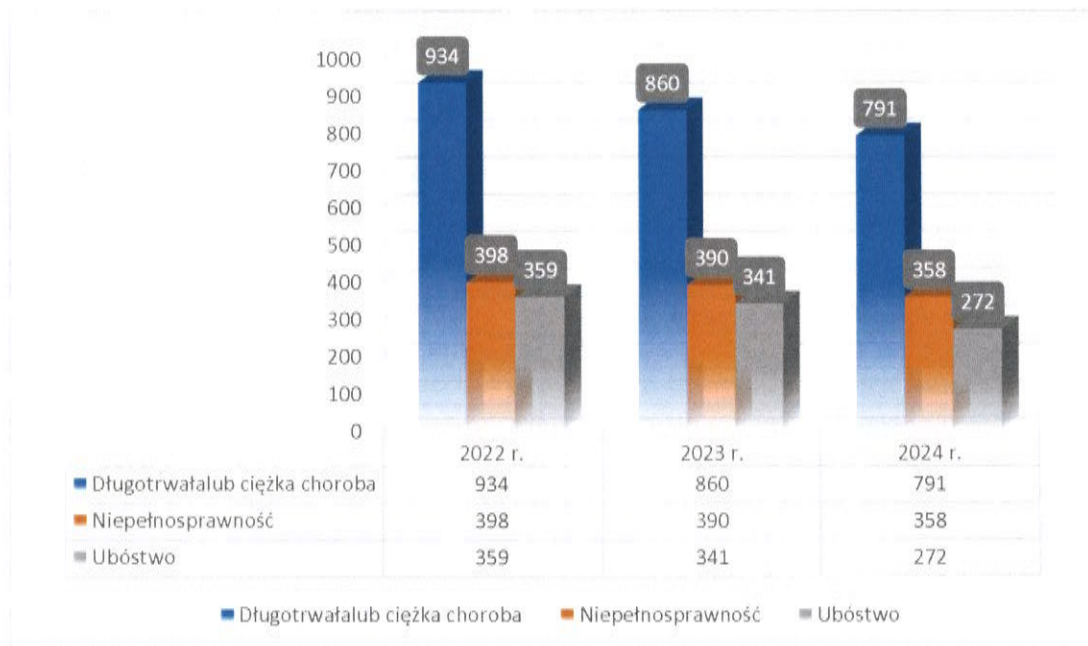
Analiza wybranych przyczyn uzasadniających udzielenie pomocy - rodzinom i osobom, które skorzystały ze świadczeń pomocy społecznej przyznawanych decyzją administracyjną (świadczeń w formie zasiłków, pomocy rzeczowej, usługowej i skierowania do ośrodków wsparcia):

- **długotrwałą i ciężką chorobę** odnotowano w 2024 r. w 791 rodzinach, co stanowiło **42,05%** wszystkich odbiorców (w roku poprzednim było 48,53 %);
- **niepełnosprawność** jako powód przyznania świadczenia odnotowano w 358 rodzinach korzystających z pomocy, co w odniesieniu do ogólnej liczby rodzin stanowiło **19,03%** odbiorców, (w roku poprzednim było to 22,01 %);
- **bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego** dotknęła 120 rodzin z dziećmi, co w odniesieniu do ogólnej liczby środowisk korzystających z pomocy w danym roku stanowiło około **6,38%** głównego powodu przyznania pomocy poprzez wydanie decyzji.

Utrzymały się również tendencje charakterystyczne dla ostatnich lat: na nieco niższym poziomie była liczba świadczeń przyznawanych z powodu bezrobocia. Statystyki te obejmują jedynie osoby posiadające status bezrobotnego, zarejestrowanego w Urzędzie Pracy, natomiast nie uwzględniają osób biernych zawodowo lub podejmujących zatrudnienie bez zawarcia formalnej umowy o pracę. W porównaniu z latami ubiegłymi, nadal obserwujemy spadek liczby środowisk, gdzie świadczenia przyznano z powodu ubóstwa - u których dochód jest niższy niż kryterium dochodowe, określone w ustawie o pomocy społecznej. Zmniejszyła się liczba osób objętych pomocą OPS - uzależnionych od alkoholu.

Wykres 3

Dominujące powody korzystania z pomocy

Źródła: dane własne Ośrodka zgromadzone do sprawozdawczości MRiPS

2. CHARAKTERYSTYKA OPS

2.1. Cele i zadania OPS

Cele i zadania Ośrodka Pomocy Społecznej określone zostały w Statucie Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Ochota m. st. Warszawy (Załącznik Nr 5 do uchwały Nr XXIX/918/2008 Rady m.st. Warszawy z 17 kwietnia 2008 r. w sprawie nadania statutów ośrodkom pomocy społecznej m.st. Warszawy – z późn. zm.).

„Misją Ośrodka jest niesienie pomocy oraz poprawa funkcjonowania mieszkańców dzielnicy Ochota znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej lub społecznej, poprzez dostosowanie oferty usług do zmieniających się potrzeb i oczekiwań, z poszanowaniem godności i podmiotowości osób, także poprzez stałe zwiększanie profesjonalizmu pracowników.”

Głównym celem działalności Ośrodka jest rozpoznawanie i zaspakajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, które własnym staraniem nie są w stanie pokonać trudności życiowych oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Oferowany przez pracowników socjalnych i innych specjalistów Ośrodka pakiet usług powinien w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielniania się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Podejmowane działania powinny zapobiegać powstawaniu nowych problemów społecznych rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej.

W sytuacjach szczególnie trudnych, gdy rozpoznawane jest zaniedbywanie potrzeb osób, w tym małoletnich, niesamodzielnich ze względu na wiek lub stan zdrowia, czy zagrożenie ich bezpieczeństwa, zadaniem pracowników socjalnych i innych specjalistów Ośrodka jest podjęcie działań interwencyjnych.

Najważniejsze zadania realizowane przez Ośrodek w 2024 r. to:

- rozeznanie potrzeb mieszkańców, w tym sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej;
- świadczenie pracy socjalnej na poziomie ogólnym i zaawansowanym;
- udzielanie świadczeń finansowych i rzeczowych;
- zapewnienie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób zaburzonych psychicznie;
- udzielanie poradnictwa specjalistycznego, w tym socjalnego, rodzinnego i psychologicznego;
- prowadzenie grupowych form wsparcia i ośrodka wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych;
- organizowanie dożywiania dzieci i dorosłych;
- organizowanie oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnych intelektualnie;
- działania asystenta rodziny;
- udzielenie wsparcia i pomocy psychologicznej;

- zaangażowanie pracowników OPS w działania związane z funkcjonowaniem dzielnicowego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej (udział pracowników w pracach Zespołu i grup diagnostyczno-pomocowych, obsługa administracyjno-techniczna Zespołu);
- kompletowanie dokumentacji w sprawach wniosków o umieszczenie w domu pomocy społecznej;
- kompletowanie dokumentacji w postępowaniach dotyczących tymczasowego schronienia w schronisku dla osób bezdomnych lub w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi;
- sprawianie pogrzebów;
- realizacja autorskich projektów oraz miejskich i krajowych programów z zakresu polityki społecznej;
- działania na rzecz integracji i aktywizacji społeczności lokalnej;
- udzielanie informacji o przysługujących uprawnieniach z zakresu pomocy społecznej;
- sporządzanie sprawozdawczości.

W 2024 roku Ośrodek kontynuował działania na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

2.2. Struktura organizacyjna Ośrodka

Ośrodek jest jednostką organizacyjną Miasta Stołecznego Warszawy działającą na terenie Dzielnicy Ochota. Strukturę organizacyjną Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Ochota m. st. Warszawy określa Regulamin organizacyjny, przyjęty zarządzeniem Dyrektora OPS Nr OPS.DK.021.31.2020 z dnia 28 sierpnia 2020 r. z późn. zm.

Komórki organizacyjne Ośrodka

W Ośrodku, zgodnie z Regulaminem organizacyjnym, na dzień 31 grudnia 2024 r. funkcjonowały, odpowiadające za prowadzenie ogólnej i zaawansowanej pracy socjalnej oraz postępowań administracyjnych, następujące komórki organizacyjne:

Dział Pomocy Środowiskowej i Usługowej, a w jego ramach:

- Zespół Pomocy Środowiskowej I;
- Zespół Pomocy Środowiskowej II;
- Zespół Pomocy Usługowej;
- Sekcja Pierwszego Kontakt;
- Sekcja ds. Domów Pomocy Społecznej.

Dział Pomocy Specjalistycznej, a w jego ramach:

- Zespół Pomocy Specjalistycznej ds. Rodzin (prowadzący Centrum Wsparcia „Moja Rodzina”);
- Sekcja Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
- Sekcja Pomocy Psychologicznej;
- Sekcja Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu.

W strukturze Ośrodka funkcjonowały także:

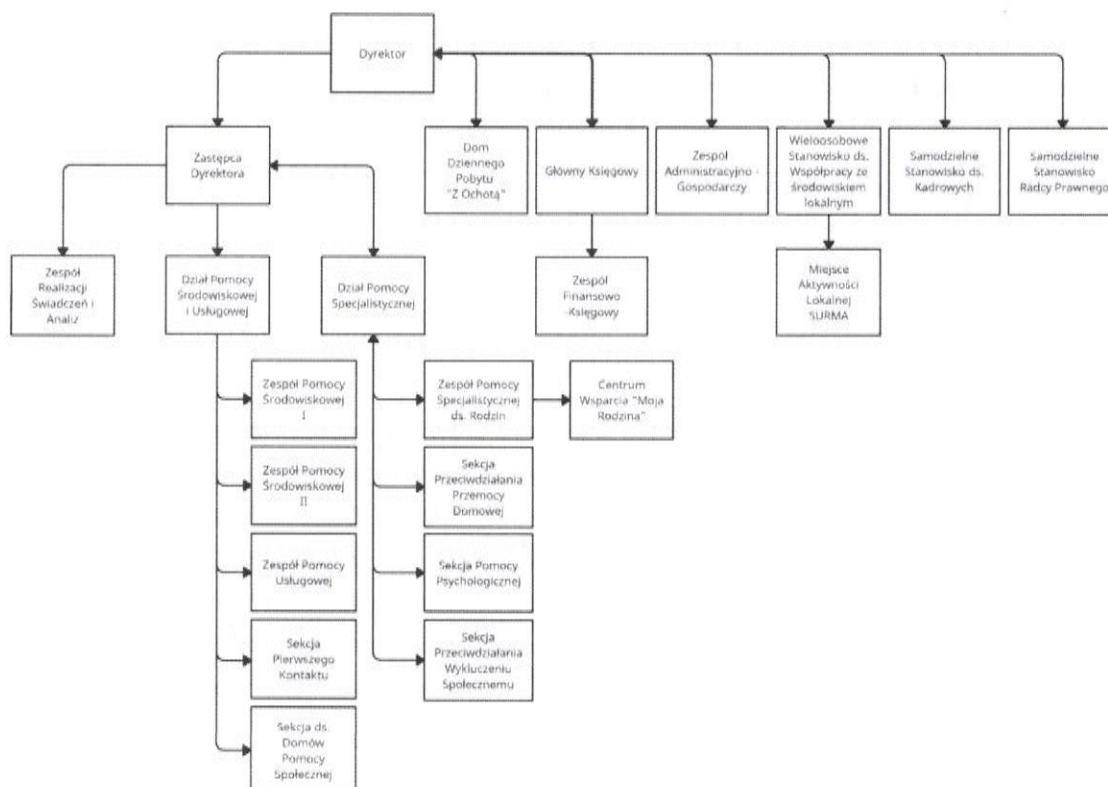
- Zespół Realizacji Świadczeń i Analiz;
- Zespół Administracyjno-Gospodarczy;
- Zespół Finansowo-Księgowy;
- Samodzielne stanowisko ds. kadrowych;
- Samodzielne stanowisko Radcy Prawnego;
- Wieloosobowe stanowisko ds. współpracy ze środowiskiem lokalnym (obsługujące Miejsce Aktywności Lokalnej „Surma”).

W strukturze organizacyjnej OPS wyodrębniono ośrodek wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych - Dom Dziennego Pobytu „Z Ochotą” (DDP).

2.3. Schemat organizacyjny

Rysunek 1

Schemat organizacyjny OPS Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy

Źródło: opracowanie własne

2.4. Kadra Ośrodka

Na dzień 31 grudnia 2024 r., w Ośrodku pracowało **72 osób**, w tym **60 kobiet** i **12 mężczyzn**. Liczba ta dotyczy wszystkich zatrudnionych pracowników, łącznie z osobami przebywającymi na urloпах macierzyńskich, rodzicielskich, wychowawczych czy długotrwałych zwolnieniach lekarskich.

Jednocześnie w OPS zatrudnionych było **2 pracowników** w ramach umów na zastępstwo. Łączna liczba czynnych etatów w OPS wyniosła na koniec roku **69,25**.

W działalność Ośrodka w minionym roku zaangażowane były dwie osoby skierowane przez uczelnie wyższe do odbycia praktyk studenckich jedna z Uniwersytetu Warszawskiego a druga z Uczelni Korczaka-Akademii Nauk Stosowanych.

Tabela 7

Zatrudnienie w OPS Dzielnicy Ochota (stan na 31.12.2024)

Wyszczególnienie	Liczba osób	Liczba etatów
1 Dyrekcja	2	2
2 Dział Pomocy Środowiskowej i Usługowej	27	26,75
3 Dział Pomocy Specjalistycznej	18	17,375
4 Zespół Administracyjno-Gospodarczy	7	6,625
5 Zespół Finansowo-Księgowy	5	5
6 Zespół Realizacji Świadczeń i Analiz	5	5
7 Samodzielne stanowiska, w tym Samodzielne stanowisko ds. kadrowych oraz Radcy Prawnego	2	1,5
8 Wieloosobowe stanowisko ds. współpracy ze środowiskiem lokalnym MAL SURMA	2	2
9 Dom Dziennego Pobytu <i>Z Ochotą</i>	4	4
Razem	72	70,25

Źródło: dane własne Ośrodka

Dla zapewnienia prawidłowej realizacji zadań Ośrodka w 2024 r. zawarto umowy na świadczenie usług prawnych i usług informatycznych z podmiotami zewnętrznymi.

Szeroki i specjalistyczny zakres realizowanych w Ośrodku zadań wymaga zatrudnienia dobrze przygotowanej i wykształconej kadry. Zdecydowana większość pracowników posiadała w 2024 r. wykształcenie wyższe (licencjackie oraz magisterskie - **64 osoby**, co stanowiło **88,89 %** wszystkich pracowników zatrudnionych w OPS Ochota). Wykształceniem średnim legitymowało się **8** pracowników. Dodatkowo w 2024 r. **5** pracowników posiadało I stopień specjalizacji w zawodzie pracownika socjalnego; **4** pracowników II stopień specjalizacji w zawodzie pracownika socjalnego. Specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej posiadało **7** osób. Dyplomem ukończenia studiów podyplomowych legitymowało się **25** pracowników.

Tabela 8

Charakterystyka pracowników OPS Dzielnicy Ochota (stan na 31.12.2024)

Wyszczególnienie	Liczba osób
1. Zatrudnieni ogółem	72
w tym: kobiety	60
mężczyźni	12
2. Pracownicy socjalni, w tym:	33
posiadający specjalizację I stopnia	3
posiadający specjalizację II stopnia	2
posiadający specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej	5
3. Pozostali pracownicy, w tym:	39
z wyższym + podyplomowym	14
posiadający specjalizację I stopnia	2
posiadający specjalizację II stopnia	2
posiadający specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej	2

Źródło: dane własne Ośrodka

Wyróżnienia

W maju 2024 roku Ośrodek pomocy Społecznej otrzymał trzy wyróżnienie na Gali „Miejsca Przyjazne Seniorom 2023-2025” - dla MAL Surma, Dziennego Domu Pobytu oraz indywidualnie dla kierownika Domu Dziennego Pobytu „Z Ochotą”.

W listopadzie 2024 roku Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wyróżniło i przyznało starszemu specjalście pracy socjalnej Zespołu Pomocy Usługowej nagrodę specjalną za wybitne, nowatorskie rozwiązania w zakresie pomocy społecznej w 2024 roku . Jest to szczególnie prestiżowe wyróżnienie, które świadczy o profesjonalizmie i zaangażowaniu pracownika OPS, docenione na najwyższym możliwym poziomie.

Wyróżnieniem z Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej za zaangażowanie w troskę o najbardziej potrzebujących mieszkańców Mazowsza został uhonorowany starszy specjalista pracy socjalnej Zespołu Pomocy Środowiskowej, którego praca pełna szacunku i wrażliwości na potrzeby osób w kryzysie bezdomności, stanowi świadectwo uznania na poziomie wojewódzkim.

Także w tym, wyjątkowym dla nas, 2024 r. prestiżową nagrodę „Osobowości 10-lecia” Fundacji Dobrych Inicjatyw otrzymała Pani Dyrektor Katarzyna Omen. Wartym odnotowania jest fakt, że ta organizacja, w 2022 r. otrzymała nagrodę Mieszkańców Warszawy w konkursie S3KTOR. Jest to tym bardziej znacząca nagroda, że Fundacja Dobrych Inicjatyw jest organizacją o zasięgu ogólnokrajowym.

2.5. Szkolenia

Jednym z priorytetów polityki kadrowej OPS było w 2024 r. wspieranie rozwoju i doskonalenia umiejętności zawodowych pracowników. Dobór szkoleń pozwolił na systematyczny wzrost umiejętności i kwalifikacji kadry. Pracownicy Ośrodka w celu profesjonalnego świadczenia wsparcia dla mieszkańców Dzielnicy Ochota korzystali z licznych indywidualnych szkoleń, warsztatów

i seminariów podnoszących ich wiedzę i umiejętności. Szkolenia odbywały się zgodnie z planem, w trybie stacjonarnym oraz w trybie on-line. W 2024 r. **wszyscy pracownicy OPS** brali udział w szkoleniach organizowanych zarówno przez firmy zewnętrzne jak również zorganizowane przez OPS Ochota na własne potrzeby. Pracownicy uczestniczyli w około **125** szkoleniach, kursach, warsztatach, seminariach i konferencjach o zróżnicowanej tematyce (w tym zmiany przepisów, podnoszenie kompetencji osobistych i warsztatu indywidualnych umiejętności zawodowych, bezpieczeństwo i higiena pracy). Ważnym elementem w praktyce zawodowej pracowników socjalnych było uczestnictwo w **superwizji**. Praca pracowników socjalnych i asystentów rodziny była superwizowana w ramach wsparcia realizowanego przez Urząd m.st. Warszawy. W 2024 r. uczestniczyło w niej **6 pracowników** Ośrodka, w tym 3 pracowników socjalnych, 2 asystentów rodziny oraz 1 specjalista pracy z rodziną.

W celu zwiększenia bezpieczeństwa pracowników socjalnych, w związku z wykonywaniem przez nich pracy w terenie, jednocześnie realizując wymóg ustawy, w ubiegłym roku zorganizowano szkolenie z zakresu bezpieczeństwa dla **10 pracowników** socjalnych.

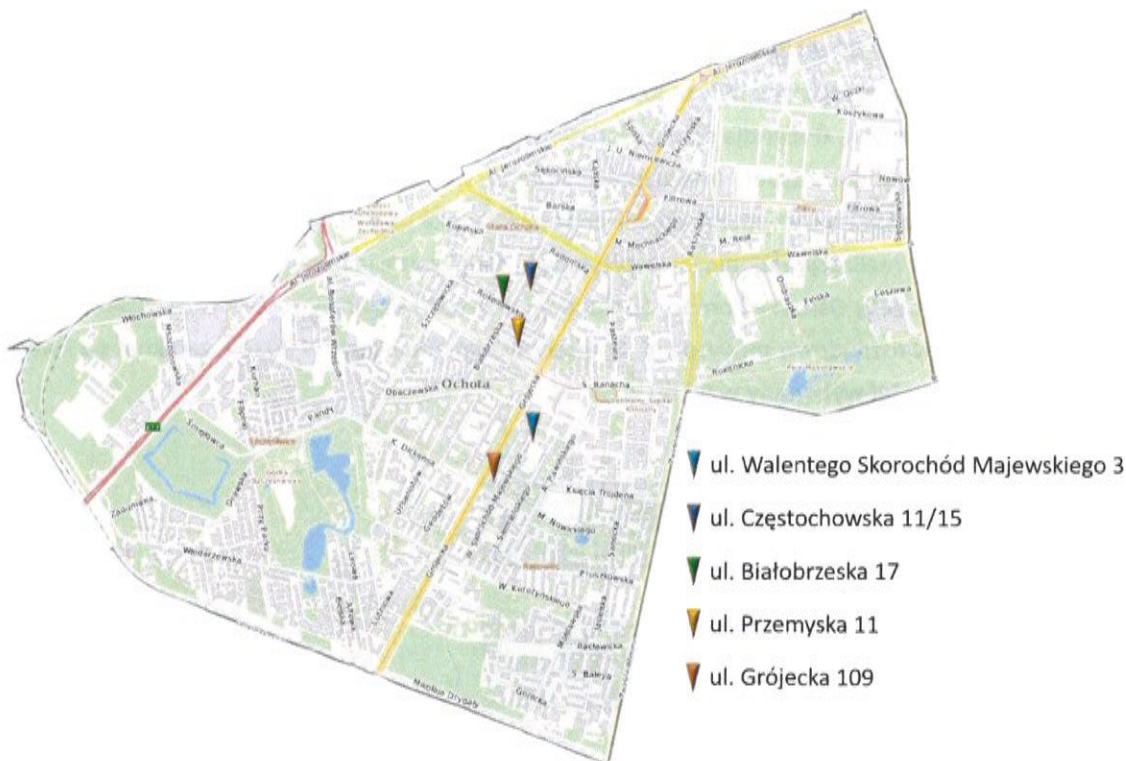
Pracownicy Ośrodka podnosili w 2024 r. kwalifikacje i umiejętności zawodowe, biorąc udział w następujących szkoleniach, warsztatach i konferencjach z zakresu:

- rozwiązywania problemów społecznych w tym: przeciwdziałania przemocy, problemów opiekuńczo-wychowawczych, pracy z małoletnimi i ich rodzinami;
- standardów ochrony małoletnich;
- pracy z osobami starszymi/seniorami;
- usług społecznych i procesu deinstytucjonalizacji;
- rozwoju wolontariatu oraz Miejsc Aktywności Lokalnych;
- wsparcia i pomocy cudzoziemcom oraz osobom z różnych grup etnicznych/mniejszości narodowych;
- kwestii organizacyjno-prawnych dedykowanych dla jednostek samorządu terytorialnego, w którym uczestniczyła kadra zarządzająca i pozostali pracownicy w tym dotyczących prowadzenia postępowań administracyjnych, sprawozdawczości, e-doręczeń, dostępności cyfrowej, zamówień publicznych, spraw kadrowych oraz kwestii budżetowo-księgowych;
- cyberbezpieczeństwa i bezpiecznego korzystania z Internetu.

2.6. Infrastruktura Ośrodka

Rysunek 2

Infrastruktura Ośrodka

Źródło: opracowanie własne

Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Ochota w 2024 r. dysponował 6 obiektami:

- ul. Przemyska 11;
- ul. Białobrzaska 17;
- ul. Częstochowska 11/15;
- ul. Grójecka 109;
- ul. Walentego Skorochód-Majewskiego 3.

Ośrodek nadzoruje infrastrukturę i urządzenia planując i przeprowadzając okresowe konserwacje i przeglądy zgodnie z wymogami dotyczącymi danego sprzętu oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Jednym z kontynuowanych zadań związanych z rozwojem infrastruktury OPS było zwiększanie i unowocześnianie naszych zasobów informatyczno-sprzętowych, a tym samym jakości pracy jednostki, przy zapewnieniu niezbędnych norm bezpieczeństwa informatycznego i ochrony danych osobowych. Realizowane w 2024 r. zakupy wynikały z konieczności usprawnienia sprzętowego i pozyskania dodatkowego wyposażenia, w tym serwerowni oraz przedłużania i zakupu licencji niezbędnego oprogramowania a także z konieczności wyposażenia nowej siedziby Ośrodka.

3. BUDŻET

Podstawą gospodarki finansowej Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Ochota jest plan finansowy zatwierdzony uchwałą Rady m.st. Warszawy. Plan finansowy ustalany jest na podstawie zgłoszonych potrzeb i weryfikowany możliwościami finansowymi Dzielnicy Ochota. W 2024 r. **pierwotny budżet OPS wynosił 17 061 687,00 zł** i w trakcie roku budżet **został zwiększony o łączną kwotę 3 607 344,00 zł**. Otrzymane środki przeznaczone były m.in. na zasiłki celowe, dożywianie, zasiłki stałe, składki zdrowotne podopiecznych, stypendia szkole, dodatkowe środki z Funduszu Pomocy na pomoc obywatelom Ukrainy, koszty Zespołu Interdyscyplinarnego, wynagrodzenia i składki ZUS pracowników oraz na koszty utrzymania nowej siedziby Ośrodka przy ul. Skorochód Majewskiego 3. Ponadto w związku z realizacją zadania inwestycyjnego „Modernizacja budynku przy ul. Skorochód Majewskiego na potrzeby Ośrodka Pomocy Społecznej” z Urzędu Dzielnicy zostały przekazane środki na pokrycie kosztów rozbudowę serwerowni. Ostateczny plan finansowy w 2024 r. zamknął się kwotą **20 669 031,00 zł** i **został wykonany w 98,60 %**.

Plan ogółem:

20 669 031,00

Wykonanie ogółem:

20 379 513,66

Tabela 9

Wykonanie budżetu w zadaniach rok 2024

Zadanie	Wyszczególnienie	Klasyfikacja budżetowa		Plan	Wykonanie	Wskaźnik (%)
		Dzi ał	Rozdział			
OPS – V, VI, X, Inwestycja	Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy			20 669 031	20 379 513,66	98,60 %
VI	Ochrona zdrowia i pomoc społeczna			17 980 383	17 772 859,64	98,85 %
VI/3	Pomoc społeczna - program 3			14 848 638	14 720 497,85	99,14 %
B/VI/3/5	Pomoc dla repatriantów – Fundusz Pomocy UKRAINA – zapewnienie posiłku dla dzieci i młodzieży	852	85295	1862	1862,00	100 %
	Pomoc dla repatriantów – Fundusz Pomocy UKRAINA – świadczenie jednorazowe 300,00	852	85295	24 900	24 900,00	100 %
	Pomoc dla repatriantów – Fundusz Pomocy UKRAINA – zasiłki celowe, stałe, okresowe, pogrzeby	852	85214 85216	29 831	29 830,79	100 %
B/VI/3/7	Jednostki obsługi zadań z zakresu pomocy społecznej - zadanie 7	852	85219 85295	12 204 279	12 177 001,90	99,78 %

	wynagrodzenie osobowe pracowników			8 038 148	8 022 845,21	99,81 %
	dodatkowe wynagrodzenie roczne			522 117	522 116,33	100 %
	pochodne od wynagrodzeń			1 621 066	1 613 725,81	99,55 %
	pozostałe wydatki			2 022 450	2 017 816,55	99,77 %
	Fundusz Pomocy – koszt obsługi zadania UKRAINA	852	85295	498	498,00	100 %
B/VI/3/8	Zapewnienie opieki osobom przebywającym i dochodzącym w jednostkach pomocy społecznej - zadanie 8	852	85203	943 367	935 416,90	99,16 %
	wynagrodzenie osobowe pracowników			469 668	469 490,04	99,96 %
	dodatkowe wynagrodzenie roczne			32 517	32 516,44	100 %
	wynagrodzenie bezosobowe – prawa autorskie			3 760	3 759,97	100 %
	pochodne od wynagrodzeń			90 996	85 384, 08	93,83 %
	pozostałe wydatki			346 426	344 266,37	99,38 %
B/VI/3/9	Zapewnienie pomocy, opieki i wychowania dzieciom i młodzieży pozbawionym opieki rodziców - zadanie 9	855	85504	386 547	342 260,00	88,54 %
	wynagrodzenie osobowe pracowników			296 402	259 881,60	87,68 %
	dodatkowe wynagrodzenie roczne			16 138	16 137,64	100 %
	pochodne od wynagrodzeń			63 944	56 209,93	87,90 %
	pozostałe wydatki			10 063	10 030,83	99,68 %

B/VI/3/10	Wspieranie osób i rodzin – utrzymanie i funkcjonowanie Zespołów Interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy domowej	852	85205	6 000	6 000,00	100 %
	Wspieranie inicjatyw społecznych	853	85395	10 500	10 500,00	100 %
B/VI/3/11	Dożywianie - zadanie 11	852	85214 85230	1 185 605	1 185 605,00	100 %
B/VI/3/11/1	Realizacja programu Posiłki w szkole i w domu			845 605	845 605,00	100 %
B/VI/3/11/2	Pozostałe zadania z zakresu dożywiania			340 000	340 000,00	100 %
VI/4	Wypłata świadczeń i zasiłków oraz pomoc w naturze - zadanie 4			3 131 745	3 052 361,79	97,47 %
B/VI/4/1	Zasiłki i pomoc w naturze - zadanie 1	852	85214 85216	2 927 867	2 849 014,45	97,31 %
	zasiłki okresowe			178 209	178 208,91	100 %
	zasiłki celowe			639 906	639 906,00	100 %
	zasiłki stałe			1 950 552	1 891 314,37	96,96 %
	pogrzeby			159 200	139 585,17	87,68 %

B/VI/4/4	Ubezpie. zdrowotne i świadczenia dla osób nieobjętych ubezpieczeniem społecznym oraz osób pobierających niektóre świadczenia z pomocy społecznej - zadanie 4	851 852	85195 85213	203 878	203 347,34	99,74 %
	wydawanie decyzji potwierdzających prawo do korzystania z bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej			53 990	53 990,00	100 %
	opłaty składki zdrowotnej od zasiłku stałego dla podopiecznych OPS Ochota nieobjętych ubezpieczeniem zdrowotnym			149 888	149 357, 34	99,65 %
V	Edukacja			114 614	91 522,58	79,85 %
B/V/2/8	Edukacja -zadanie 8	854	85415	114 614	91 522,58	79,85 %
B/V/2/8 /2	Pomoc materialna dla uczniów, studentów i doktorantów - zadanie 8 (stypendia socjalne)	854	85415	95 762	80 576,34	84,14 %

B/V/2/8/2	Pomoc materialna dla uczniów, studentów i doktorantów - zadanie 8 inne formy pomocy (zasiłki szkolne)	854	85415	1 240	0,00	0,00 %
B/V/2/8/2	Pomoc materialna dla uczniów, studentów i doktorantów - zadanie 8 (stypendia socjalne) Fundusz Pomocy Ukrainie	854	85415	17 612	10 946,24	62,15 %
X	Centra Aktywności Lokalnej - zadanie 10			311 150	309 533,91	99,48 %
B/X/3/11	wynagrodzenie osobowe pracowników	853	85395	203 660	203 428,91	99,89 %
	dodatkowe wynagrodzenie roczne	853	85395	14 956	14 955,80	100 %
	pochodne od wynagrodzeń	853	85395	40 460	40 393,54	99,84 %
	pozostałe wydatki	853	85395	52 074	50 755,66	97,47 %
	INWESTYCJA	852	85219 85295	2 262 884	2 205 597,53	97,47 %

C/OCH/VI/P3/4A	„Modernizacja budynku przy ul. Skorochód Majewskiego na potrzeby Ośrodka Pomocy Społecznej”	852	85219	2 077 884	2 077 821,46	100 %
C/OCH/VI/P3/5	„Modernizacja budynku przy ul. Przemyskiej na potrzeby Dziennego Domu Pobytu „Z Ochotą”	852	85219	100 000	43 028,12	43,03 %
C/OCH/VI/P3/6	„Ochota na Jadalnię”	852	85295	85 000	84 747,95	99,70 %

3.1 Dochody OPS

Poziom realizacji planu dochodów z wpływów z usług wynika z wyższych niż przewidywano odpłatności za usługi opiekuńcze (wzrost liczby osób, zmiany % wysokości odpłatności za usługi) oraz z wyższych odpłatności za posiłki w ŚDS Pod Skrzydłami, OPS, DDP Z Ochotą (wzrost jednostkowej ceny posiłków od 2024 r.). Ponadto spłaty nienależnie pobranych zasiłków z lat ubiegłych, oraz otrzymane w roku bieżącym refundacje za pogrzeby z roku 2023.

Tabela 10

Plan i wykonanie dochodów w 2024 r.

Dział	Rozdział	Wyszczególnienie	Zadania własne		Zadania zlecone	
			Plan	wykonanie	plan	Wykonanie
852	Wpływy z różnych dochodów		16 000	62 992,00	0,00	0,00
	85214	Zwrot nienależnie pobranych świadczeń	9 000	30 689,87	0,00	0,00
	85219	Rozliczenia z lat ubiegłych i zwrot kosztów upomnienia, otrzymane kary	7 000	31 153,70	0,00	0,00
	85230	Rozliczenia z lat ubiegłych (zwroty zasiłków – dożywianie)	0	400,00	0	0,00
	85395	Rozliczenie lat ubiegłych – zwrot kosztów	0	748,43		
852	Wpływy z usług		320 000	651 861,35	0,00	0,00
	85203	Odpłatności za posiłki OPS, DDP Z Ochotą, ŚDS Pod Skrzydłami	100 000	135 017,19	0,00	0,00
	85228	Odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z zaburzeniami psychicznymi	220 000	516 844,16	0,00	0,00
Razem			336 000	714 853,35	0,00	0,00

4. ŚWIADCZENIA Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

4.1. Świadczenia pieniężne

Zasiłki stałe

Przyznawanie i wypłata zasiłków stałych jest zadaniem własnym gminy, o charakterze obligatoryjnym, dofinansowywanym ze środków budżetu państwa. Zasiłki stałe przeznaczone były dla osób niezdolnych do pracy z tytułu wieku lub niepełnosprawności, których dochód (i dochód na osobę w rodzinie) nie przekracza kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej.

W 2024 r. kryterium to wynosiło 776 zł. dla osoby samotnej i 600 zł dla osoby w rodzinie.

Maksymalna kwota zasiłku stałego wynosiła 1000,00 zł, a minimalna 100 zł. W 2024 r. przyznano zasiłki stałe **254 osobom na łączną kwotę 1 932 456 zł**. Średnia wartość przyznanego zasiłku stałego w 2024 r. wyniosła 785,55 zł miesięcznie. Ośrodek przyznał łącznie 2460 świadczeń.

W 2024 r. 212 osobom korzystającym z pomocy w formie zasiłku stałego opłacono składki na powszechne ubezpieczenie zdrowotne. Łączna wartość należnych składek wyniosła 149 357 zł.

Zasiłki okresowe

Wypłata zasiłków okresowych jest zadaniem własnym gminy dofinansowywanym ze środków budżetu państwa. Świadczenie jest obligatoryjne - przyznawane osobom i rodzinom, których dochód nie przekracza kryterium dochodowego. Przyznawane jest w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość nabycia uprawnień do świadczeń emerytalno-rentowych.

Zasiłki okresowe - w wysokości do połowy różnicy między kryterium dochodowym a dochodem osoby (rodziny) - finansowane są ze środków budżetu państwa. Pozostałe 50% różnicy pomiędzy kryterium dochodowym a dochodem może być przyznane, w przypadku dysponowania środkami własnymi gminy.

W 2024 r. przyznano w OPS zasiłki okresowe **83 osobom na łączną kwotę 179 129 zł**. Średnia wartość przyznanego zasiłku okresowego wyniosła 494,83 zł.

Tabela 11

Osoby i rodziny objęte pomocą OPS w formie zasiłków stałych i okresowych oraz składek na ubezpieczenie zdrowotne w 2024 r. - zadania własne gminy.

	Rodzaj pomocy	Osoby którym decyzją przyznano świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (zł)	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
	Razem w tym w szczególności:	1 131	-	6 102 966	1 038	1 502
1	Zasiłki stałe	254	2 460	1 932 456	250	269
2	Zasiłki okresowe - ogółem, w tym przyznane z powodu:	83	362	179 129	82	103
	Bezrobocia	40	148	70 837	39	51
	Długotrwałej choroby	44	176	90 464	44	51
	Niepełnosprawności	1	3	1 277	1	1
	Możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społ.	3	5	2 307	3	3
	Inne	13	30	14 244	13	15
3	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	212	2063	149 357	204	214

Źródło: dane własne Ośrodka zgromadzone do sprawozdawczości MRiPS

Zasiłki celowe i celowe specjalne

Przyznawanie zasiłków celowych i celowych specjalnych jest zadaniem własnym gminy (przy czym zasiłki na dofinansowanie zakupu żywności niezbędnej do przygotowania jednego ciepłego posiłku dziennie, przyznawane w ramach programu Pomoc państwa w zakresie dożywiania, są w części dofinansowane ze środków budżetu państwa). Zasiłki celowe przyznawane są doraźnie na zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych, przede wszystkim na zakup żywności, leków, opłatę energii elektrycznej i gazu, czynszu itp.

- zasiłki celowe - przyznawane były osobom, których dochód nie przekraczał kryterium dochodowego - 776 zł dla osoby samotnej i 600 zł dla osoby w rodzinie;
- zasiłki celowe specjalne – przyznawane były osobom i rodzinom, których dochód przekraczał kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej, ale które ze względu na szczególnie trudną sytuację, nie są w stanie zaspokoić podstawowych potrzeb życiowych we własnym zakresie.

W 2024 roku Ośrodek Pomocy Społecznej wsparł **502 środowiska** pomocą w formie zasiłków celowych i celowych specjalnych. Z pomocy tej osoby i rodziny korzystały najczęściej wielokrotnie.

Zasiłki celowe z przeznaczeniem na pokrycie bieżących kosztów utrzymania budynku/lokalu mieszkalnego

W 2024 r. obowiązująca kwota kryterium dochodowego, osoby samotnie gospodarujące, uprawniającego do zasiłku celowego z przeznaczeniem na pokrycie bieżących kosztów utrzymania budynku/lokalu mieszkalnego wynosiła 250% kryterium określonego w ustawie o pomocy społecznej. Kryterium uprawniające do ww. pomocy osłonowej zostało określone uchwałą Nr LVII/1810/2021 Rady Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 9 grudnia 2021 r.

Wysokość zasiłku celowego przyznanego przez Ośrodek Pomocy Społecznej, z przeznaczeniem na pokrycie bieżących kosztów utrzymania budynku/lokalu mieszkalnego, nie mogła być niższa niż 50% miesięcznych kosztów opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W przypadkach szczególnie uzasadnionych sytuacją osoby, wysokość zasiłku celowego mogła być wyższa niż 50% miesięcznych kosztów opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Zasiłek celowy mógł uwzględniać bieżące koszty utrzymania budynku/lokalu mieszkalnego ponoszone za okres co najmniej dwóch miesięcy.

Zasiłki celowe z przeznaczeniem na pokrycie bieżących kosztów utrzymania budynku/lokalu mieszkalnego przyznano **107 osobom na kwotę 48 635,00 zł.**

Tabela 12

Analiza zasiłków celowych przyznawanych w roku 2024 (w ujęciu statystycznym)

Lp.	Rodzaj świadczenia	Kwota razem (zł)	Średnia wysokość świadczenia (zł)	Liczba świadczeń	Liczba osób
1	Dofinansowanie opłat czynszowych	101 665,79	186,89	544	120
2	Dofinansowanie opłat za energię	90 201,24	168,92	534	186
3	Dofinansowanie opłat za gaz	16 435,79	73,05	225	77
4	Pokrycie części lub całości kosztów leków i leczenia	79 324,32	165,95	478	161
5	Pokrycie kosztów remontu mieszkania	300,00	150,00	2	2
6	Zakup sprzętów użytku domowego	32 397,27	294,52	110	92
7	Zakup odzieży	109 105,00	184,92	590	263
8	Zakup środków czystości	111 296,75	77,94	1428	505
9	Zakup żywności	245 838,00	359,41	684	310
10	Zaspokojenie innych potrzeb	35 522,78	265,10	134	81
11	Dofinansowanie zakupu biletu mies., kosztów wyrobienia dowodu osobistego	1 152,00	64,00	18	14
12	Pokrycie bieżących kosztów utrzymania budynku/lokalu mieszkalnego	48 635,00	68,31	712	107
	RAZEM	871 873,94	159,71	5459	-

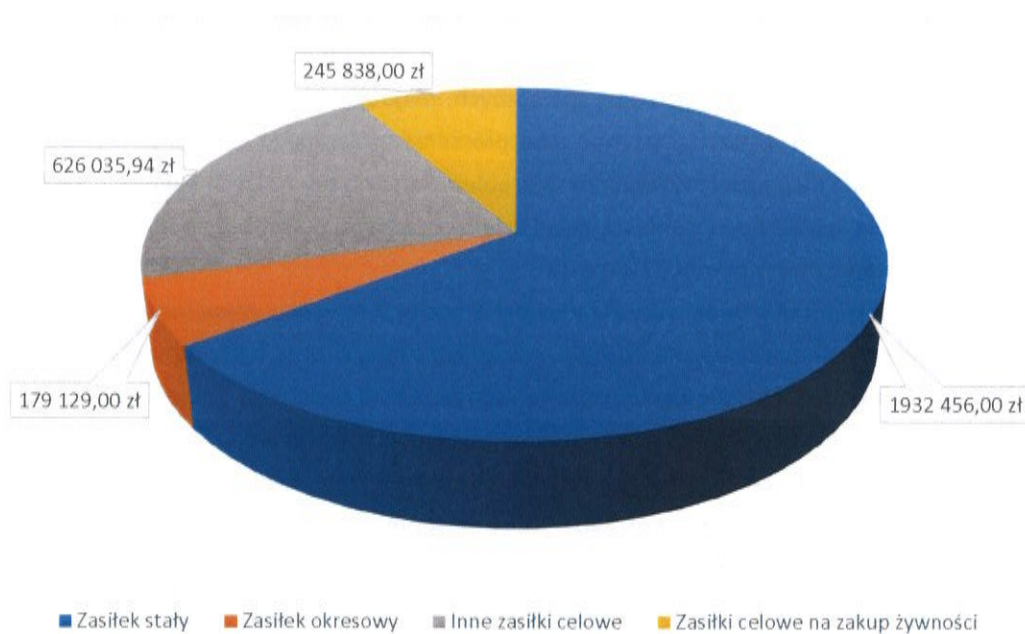
Źródło: Dane własne Ośrodka

Zasiłki na zakup żywności stanowiły kwotowo najbardziej znaczącą formę pomocy udzielanej przez Ośrodek (28% środków finansowych przeznaczonych na zasiłki celowe). Kolejne najważniejsze potrzeby zaspokajane w tej formie stanowią dofinansowanie na zakup środków czystości (13%) i odzieży (13%). Na kolejnych miejscach w hierarchii zaspokajanych potrzeb mieszkańców znalazły się zasiłki na dofinansowanie opłat czynszowych i opłat za energię.

Naturalną konsekwencją występowania w dużym stopniu wśród odbiorców pomocy OPS długotrwałych chorób i niepełnosprawności, są znaczące środki finansowe przeznaczone na pomoc związaną z zakupem leków i leczenia.

Wykres 4

Podział kwot wydatków na zasiłki

Źródło: dane własne Ośrodka zgromadzone do sprawozdawczości MRiPS

4.2. Świadczenia niepieniężne

4.2.1. Praca socjalna

Praca socjalna to działalność zawodowa mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do zmiany własnej sytuacji życiowej, funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Polityka społeczna państwa tworzy sieć zabezpieczenia społecznego. Jest to system zinstytucjonalizowanych świadczeń materialnych i niematerialnych, które mają na celu zaspokojenie podstawowych potrzeb obywateli. Pracownicy Ośrodka informują mieszkańców o przysługujących prawach i możliwościach uzyskania świadczeń z różnych systemów zabezpieczenia społecznego. Wspierają klientów w zakresie załatwiania spraw urzędowych. Pośredniczą w uzyskiwaniu przez osoby potrzebujące dostępu do szeregu usług społecznych, znajdujących się zarówno w ofercie Ośrodka, ale też dostępnych szerszym systemie zabezpieczenia społecznego. Elementem pracy socjalnej jest pogłębiona diagnoza indywidualnych problemów i potrzeb naszych klientów, ale też w szerszym kontekście społeczności zamieszkującej dzielnicę Ochota, w kontekście udostępniania najbardziej dopasowanej oferty pomocy i wsparcia.

Odbiorcami pracy socjalnej są przede wszystkim osoby w podeszłym wieku, niepełnosprawne i przewlekłe chore, samotne, niezaradne życiowo, posiadające inne istotne ograniczenia uniemożliwiające sprawne funkcjonowanie osobiste i społeczne. W takich przypadkach praca socjalna ma umożliwić minimalizowanie negatywnych skutków rozmaitych ograniczeń, problemów i zapewnieniu możliwie godnych warunków życia. Elementami pracy socjalnej są w szczególności:

- diagnozowanie we współpracy z osobą/rodziną przyczyn, uwarunkowań jej trudnej sytuacji życiowej i różnych jej aspektów;
- opracowanie i wdrażanie z osobami wymagającymi wsparcia planu pomocy;
- udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych;
- poradnictwo dotyczące przysługujących uprawnień, świadczeń, usług, programów oraz udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe;
- pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie do działań samopomocowych, wykorzystujących przede wszystkim własne zasoby i możliwości zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, środowisk społecznych.

Osobną, najtrudniejszą kategorię klientów stanowią osoby całkowicie niezaradne, dotknięte problemami zdrowia psychicznego, uzależnieniami, stwarzające poważne problemy w środowisku sąsiedzkim (zakłócanie porządku, syllogomania, stwarzanie zagrożenia epidemiologicznego, zarobaczenie, itp.). W minionym roku pracownicy socjalni wielokrotnie organizowali prace porządkowe, dezynsekcyjne, w mieszkaniach klientów, w szczególności zwracano uwagę na problem występowania insektów. W związku z tym były podejmowane liczne interwencje i współdziałanie z administratorami budynków dotyczące np. przeprowadzania dezynsekcji, wywozu śmieci, uprzątnięcia mieszkania, doposażenia lokalu w niezbędne sprzęty domowe, zapewnienie pomocy

usługowej, a także w razie potrzeby wezwania służb medycznych. Często działania takie przynosiły doraźne, krótkotrwałe rezultaty i musiały być wielokrotnie ponawiane.

Pracownicy socjalni w ramach prowadzonej pracy socjalnej współpracowali m.in. członkami rodzin osób wymagających interwencji i pracy socjalnej, z Wydziałem Zasobów Lokalowych, Zakładem Gospodarowania Nieruchomościami, spółdzielniami, wspólnotami mieszkaniowymi, policją, strażą miejską, sądami, placówkami oświatowymi, placówkami ochrony zdrowia, psychologami, psychiatrami, placówkami dla osób bezdomnych, organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami.

W 2024 r. z szeroko rozumianej pracy socjalnej i poradnictwa specjalistycznego, realizowanych przez pracowników socjalnych Ośrodka, skorzystało **2823 osoby z 1807 rodzin**. Dla porównania w 2023 r. z pracy socjalnej i poradnictwa specjalistycznego realizowanych przez pracowników socjalnych Ośrodka skorzystało 2613 osób z 1679 rodzin.

Wyłącznie z pracy socjalnej jako odrębnego świadczenia pomocy społecznej skorzystało **1428 osób z 843 rodzin**. Dla porównania w 2023 r. z pomocy w formie pracy socjalnej skorzystało **1185 osób z 691 rodzin**. Świadczyć to może zarówno o wzroście zaufania mieszkańców do instytucji pomocy społecznej, skuteczności naszych oddziaływań oraz o ogólnej zmianie wizerunku pomocy społecznej, kojarzącej się do niedawna głównie z doraźną pomocą finansową dla osób najuboższych czy borykających się z problemami uzależnień.

Praca socjalna zależnie od stopnia skomplikowania sytuacji rodzin, może mieć charakter podstawowy - ogólny lub zaawansowany - pogłębiony. Może wiązać się również z podejmowaniem przez specjalistów działań o charakterze interwencyjnym. Praca socjalna pozostaje najważniejszym elementem działalności Ośrodka Pomocy Społecznej i to właśnie ona wyróżnia nas od innych instytucji pomocowych. Analiza porównawcza danych wskazuje, że zapotrzebowanie na tę formę wsparcia rośnie.

4.2.2 Dożywianie

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej osoba lub rodzina ma prawo do posiłku, jeżeli jest go pozbawiona. Gorący posiłek (obiad) przyznawany był osobom dorosłym, które nie były w stanie we własnym zakresie zapewnić sobie posiłku. Obiady przyznawane były również dzieciom i młodzieży uczęszczającym do placówek oświatowych, szkół i przedszkoli.

W 2024 r. zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym w formie zapewnienia posiłku osobom niesamodzielnym (pomoc w formie posiłku z dowozem do miejsca zamieszkania), w szczególności osobom korzystającym z usług opiekuńczych, które własnym staraniem nie mogły go sobie zapewnić, było realizowane i koordynowane przez jednostkę miasta st. Warszawy - Centrum Usług Społecznych „Społeczna Warszawa” a wykonawcą na terenie Dzielnicy Ochota była Szwajcarka Marcin Sikorski Sp. z o.o. Osobom niesamodzielnym gorący posiłek był dowożony do miejsca zamieszkania przez wykonawcę z wykorzystaniem aplikacji działającej w oparciu o kody QR, przez 6 dni w tygodniu, z dostarczeniem posiłku na niedzielę lub święto w dzień poprzedzający. Usługobiorcy mieli możliwość wyboru diety dostosowanej do potrzeb i stanu zdrowia. Udział pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w realizacji zadania polegał na informowaniu

podopiecznych o zasadach jego realizacji, przeprowadzaniu wywiadów środowiskowych, kwalifikowaniu świadczeniobiorców do pomocy, wprowadzaniu danych do systemów informatycznych obsługujących program, wydawaniu decyzji administracyjnych. Z pomocy w formie posiłku z dowozem w 2024 r. skorzystało łącznie **101 osób niesamodzielnych**, w tym **82 osoby** korzystające jednocześnie z pomocy w formie usług opiekuńczych.

Osobom dorosłym, skierowanym przez OPS do stołówki znajdującej się na terenie Dzielnicy Ochota, które nie były w stanie we własnym zakresie zapewnić sobie posiłku, przez sześć dni w tygodniu z wyłączeniem dni świątecznych, wydawane były gorące posiłki w formie obiadów. Przygotowywaniem i wydawaniem obiadów zajmowała się firma Usługi Gastronomiczne „Smak Tradycji” Iwona Buchalska. Z pomocy w formie gorącego posiłku w 2024 r. skorzystały łącznie **24 osoby dorosłe**.

Dzieci i młodzież uczęszczające do placówek oświatowych i wychowawczych były objęte pomocą w formie bezpłatnych, gorących posiłków wydawanych w stołówkach znajdujących się na terenie szkół i przedszkoli. W 2024 r. tą formą pomocy objęto **122 uczniów i wychowanków**.

Tabela 13

Pomoc państwa w zakresie dożywiania w roku 2024

	Wyszczególnienie	Ogółem	W tym dzieci
1	Liczba osób objętych programem, w tym:	644	213
2	Osoby korzystające z posiłku	145	127
	Liczba rodzin	118	-
	Liczba osób w rodzinach	319	-
	Liczba posiłków	13 281	8 787
	Koszt posiłków (zł)	187 778	88 288
	Koszt jednego posiłku (zł)	13,99	-
3	Osoby korzystające z zasiłku celowego	614	-
	Liczba rodzin	362	-
	Liczba osób w rodzinach	614	178
	Liczba świadczeń	1 610	-
	Kwota świadczeń (zł)	659 827	-
	Koszt jednego świadczenia (zł)	409,83	-
4	Koszt programu łącznie, w tym:	845 605	-
	środki własne	400 000	-
	Dotacja	445 605	-
5	Liczba punktów żywieniowych i placówek prowadzących dożywianie, w tym:	34	-
	Stołówki	3	-
	Szkoły	15	-
	Przedszkola	16	-

Źródło: dane własne Ośrodka zgromadzone do sprawozdawczości MRiPS

4.2.3 Realizacja Programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028

Pomoc w formie posiłków w ramach programu świadczona była w związku z Uchwałą Rady Ministrów Nr 149 z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu Posiłek w szkole i w domu na lata 2024-2028 oraz na podstawie Uchwały Rady m.st. Warszawy Nr XXXVII/843/2004 z dnia 16 września 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej realizowane przez m.st. Warszawę w zakresie zadań własnych gminy zmienioną Uchwałą Rady m.st. Warszawy Nr LXXXI/2655/2023 z 25 maja 2023 r. Zadanie finansowane jest ze środków budżetu państwa w ramach dotacji celowej oraz środków własnych gminy.

Adresaci programu to:

- dzieci do czasu ukończenia nauki w szkole podstawowej;
- uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej;
- osoby i rodziny znajdujące się w trudnych sytuacjach, o których mowa w art. ustawy o pomocy społecznej.

Głównym celem programu było ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów oraz osób dorosłych (samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub niepełnosprawnych). Założeniem programu była poprawa stanu zdrowia dzieci i młodzieży oraz kształtowanie u nich prawidłowych nawyków żywieniowych.

Wsparcie w ramach programu przyznawane było osobom i rodzinom, których dochód nie przekraczał 200 % kryterium dochodowego określonego w art. 8 ustawy o pomocy społecznej.

Ośrodek realizował zadania wynikające z programu przy udziale innych jednostek organizacyjnych Dzielnicy, w tym placówek wychowawczych i oświatowych. Łącznie programem objęto **644 osoby**. **Kwota dotacji wyniosła 445 605 zł. Środki własne wyniosły 400 000 zł.**

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa

W 2024 r. Ośrodek współrealizował wraz z partnerami lokalnymi ogólnopolski Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa (POPŻ) – istniejący od 2014 r. Program współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Głównym celem Programu jest udzielenie wsparcia osobom doświadczającym najgłębszych form ubóstwa poprzez udostępnienie pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków.

Uprawnienie do korzystania z pomocy żywnościowej warunkuje znajdowanie się w trudnej sytuacji życiowej (określone enumeratywnie w art. 7 ustawy o pomocy społecznej) oraz spełnianiem kryterium dochodowego, które zostało określone na poziomie 265% kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.

Na terenie Dzielnicy Ochota pomoc żywnościowa, w postaci paczki z artykułami spożywczymi w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa, była oferowana przez punkty jej wydawania, na podstawie skierowania wystawionego przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

Na Ochocie w 2024 r. znajdowały się dwa punkty wydawania żywności, prowadzone przez:

- Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Dzielnicowy Warszawa – Ochota, Magazyn Darów
- Rzeczowych i Żywnościowych przy ul. Grójeckiej 120;
- Fundacja ATN przy ul. Geodetów 6 lok. 101.

W minionym roku do dwóch punktów wydano łącznie **336** skierowań po odbiór żywności.

4.2.4 Świadczenia z tytułu zapewnienia opieki osobom starszym i z niepełnosprawnościami

Kierowanie do domów pomocy społecznej i ustalanie odpłatności od osób zobowiązanych

Ośrodki Pomocy Społecznej zajmują się kompletowaniem dokumentów, wymaganych do uzyskania decyzji o skierowaniu osoby ubiegającej się o miejsce w konkretnej placówce opiekuńczej, ustalenia jej odpłatności, a także ustalenia odpłatności od osób zobowiązanych – członków rodziny. Decyzje w sprawach skierowania osoby i naliczenia jej odpłatności za pobyt w placówce wydaje finalnie Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie. W kompetencji warszawskich ośrodków pomocy społecznej jest z kolei całościowe prowadzenie postępowań w sprawach naliczenia częściowej, określonej ustawowo, odpłatności osób zobowiązanych – członków rodziny mieszkańca DPS (małżonka, zstępnych przed wstępnymi - zgodnie z art. 61 ustawy o pomocy społecznej) za pobyt ich bliskich w placówkach. Ustalenie tej odpłatności może mieć formę wydania decyzji lub podpisania umowy z osobami zobowiązanymi. W 2024 roku do Ośrodka wpłynęło **56 wniosków** o umieszczenie w domach pomocy społecznej. Do Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie w minionym roku przekazano 48 spraw dotyczących skierowania do placówki, w tym 7 z postanowienia sądu o umieszczenie w domu pomocy społecznej bez zgody osoby kierowanej. Dla porównania w 2023 roku do Ośrodka wpłynęło **72 wnioski** o umieszczenie w domach pomocy społecznej. Spadek liczby wniosków o skierowanie do placówki może świadczyć o dobrej ofercie pomocowej oraz o wzroście zainteresowania usługami, umożliwiającymi pozostanie w miejscu zamieszkania, w tym oferty usług opiekuńczych realizowanych na podstawie decyzji Ośrodka Pomocy Społecznej.

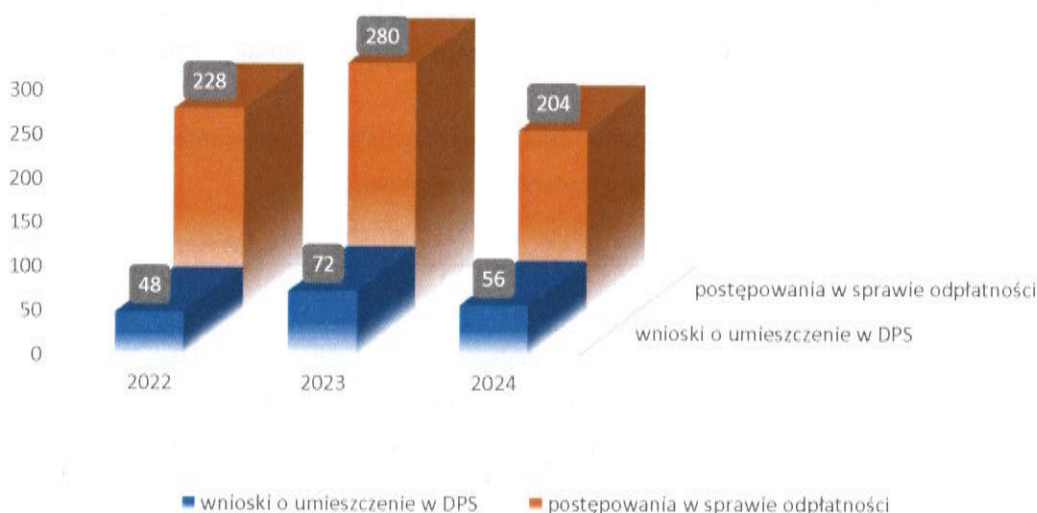
W 2024 roku w stosunku do 183 osób prowadzono 204 postępowania dotyczących ustalenia odpłatności od osób zobowiązanych - zdarzają się przypadki, że w stosunku do jednej osoby w ciągu roku kalendarzowego prowadzone są co najmniej dwa postępowania administracyjne, związane z okresami obowiązywania odpłatności. W minionym roku podpisano 12 umów i 16 aneksów do wcześniej zawartych umów. Wydano 81 decyzji administracyjnych, w tym w 19 decyzjach ustalono pełną ustawowo określoną odpłatność, w 61 całkowicie zwolniono zobowiązanych z ponoszenia opłaty, a w jednym zwolniono częściowo z jej ponoszenia. Ponadto wydano 78 zaświadczeń o nienaliczaniu odpłatności z powodu udokumentowania niskiego dochodu nieprzekraczającego ustawowo określonego kryterium dochodowego.

Dla porównania w 2023 roku prowadzonych było 280 postępowań dotyczących ustalenia odpłatności od 180 osób zobowiązanych. Zmniejszenie liczby prowadzonych postępowań jest spowodowane

wydłużeniem okresu na jaki są one wydawane. Należy zaznaczyć, że postępowania dotyczące odpłatności rodzin za pobyt ich bliskich w domach pomocy społecznej należą do wyjątkowo skomplikowanych prawnie, proceduralnie, wielowątkowych i rozciągniętych w czasie. Wiele z tych spraw wymaga najpierw żmudnego ustalania potencjalnych osób zobowiązanych i miejsc ich pobytu / zamieszkiwania. Tu istotna jest znaczna liczba osób zobowiązanych zamieszkujących poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (poszukiwanie adresów, wymiana korespondencji z ambasadami i konsulatami).

Wykres 5

Liczba wniosków o umieszczenie w DPS wraz z liczbą postępowań w sprawie odpłatności

Źródło: opracowane na podstawie własnych danych

Kierowanie do Ośrodków Wsparcia

Usługi realizowane we współpracującym z OPS Środowiskowym Domem Samopomocy „Pod Skrzydłami”.

W 2024 r. usługi świadczone były w dwóch placówkach:

- **ŚDS typu A przy ul. Grójeckiej 109** – oferującym wsparcie dla dorosłych osób przewlekle chorujących psychicznie, które nie wymagają leczenia szpitalnego;
- **ŚDS typu B przy ul. Nowogrodzkiej 75** – oferującym wsparcie dla dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną.

ŚDS jest odrębną jednostką organizacyjną pomocy społecznej funkcjonującą na terenie dzielnicy Ochota. Uczestnikami ŚDS „Pod Skrzydłami” w 2024 r. byli zarówno mieszkańcy Ochoty, jak i mieszkańcy innych dzielnic Warszawy i miejscowości podwarszawskich. Ośrodek prowadził postępowania o skierowanie osób zainteresowanych do ośrodka wsparcia. Rozpatrywane były też sprawy korzystania z obiadów w placówce i ustalenia za nieodpłatności. Celem działalności Środowiskowego Domu Samopomocy „Pod Skrzydłami” było organizowanie oparcia społecznego dla

osób z zaburzeniami psychicznymi, wspieranie uczestników w podtrzymywaniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, wspieranie rodziny i bliskich osób z zaburzeniami psychicznymi w radzeniu sobie z obciążeniami wynikającymi z choroby i działanie na rzecz integracji osób z zaburzeniami psychicznymi ze środowiskiem lokalnym. Podstawą oddziaływań wobec uczestników zajęć był określony dla nich program terapeutyczny. **Łącznie do obu placówek typu A i B, w 2024 r. skierowano 55 osób.**

W grudniu 2024 roku rozpoczęła działalność nowo powstała na Ochocie placówka - **Środowiskowy Dom Samopomocy znajdujący się przy ul. Korotyńskiego 13**. Placówka usytuowana jest w strukturach warszawskiego Centrum Aktywności Międzypokoleniowej. Oferuje codzienne wsparcie dla dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną, niepełnosprawnościami sprzężonymi oraz osób w spektrum autyzmu.

Dzięki dogodnej lokalizacji na styku dzielnic Ochoty, Woli, Śródmieścia i Mokotowa, nowy ŚDS jest łatwo dostępny nie tylko dla mieszkańców naszej dzielnicy, ale również dla osób z innych części Warszawy. Celem działalności placówki jest realizacja programu wspierająco-aktywizującego, w ramach którego uczestnicy korzystają z :

- ćwiczeń prowadzących do większej samodzielności i rozwijających umiejętności społeczne,
- terapii zajęciowej rozwijającej zainteresowania uczestników,
- poradnictwa psychologicznego,
- ćwiczeń usprawniających,
- spotkań integracyjnych i wycieczek.

Ponadto prowadzone jest również poradnictwo psychologiczne dla rodzin uczestników. Udział w zajęciach Środowiskowego Domu Samopomocy to także możliwość budowania relacji sąsiedzkich i pełniejszego zaangażowania w życie lokalnej społeczności. **W grudniu 2024 roku Ośrodek Pomocy Społecznej wydał 14 decyzji kierujących do nowej placówki.**

Skierowania do mieszkania treningowego lub wspomaganego.

Mieszkanie treningowe lub wspomagane jest formą pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu. Może być prowadzone przez jednostkę organizacyjną pomocy społecznej lub organizację pożytku publicznego.

W mieszkaniu wspomaganym świadczy się usługi bytowe, pracę socjalną oraz pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w codziennym funkcjonowaniu i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania lub rozwijania niezależności osoby na poziomie jej psychofizycznych możliwości.

W mieszkaniu treningowym zapewnia się usługi polegające na nauce rozwijania lub utrwalania umiejętności praktycznych, służących prowadzeniu niezależnego życia. Przebywa w nim, na stałe kilka osób, z przerwami np. na wyjazdy do warsztatów terapii zajęciowej. Uczą się, jak samodzielnie dbać o zdrowie, gospodarować pieniędzmi, spędzać wolny czas, załatwiać sprawy w urzędach, przygotowywać posiłki, robić zakupy, pracować, sprzątać. Mieszkania te przeznaczone są przede wszystkim dla osób niepełnosprawnych fizycznie lub osób z zaburzeniami psychicznymi.

Ośrodek nie prowadził takich mieszkań, natomiast wydawał decyzje administracyjne w sprawach przyznania świadczenia w formie pobytu w tego rodzaju mieszkaniach prowadzonych

przez organizacje pozarządowe na czas określony. **W 2024 r. wydano 7 decyzji do mieszkań treningowych.**

Zapewnienie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych

Zgodnie z art. 50 ustawy o pomocy społecznej z 12 marca 2004 r. osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

W 2024 r. pomoc usługowa obejmowała:

- usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze - zadanie własne finansowane z budżetu gminy;
- specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi - zadanie zlecone, finansowane ze środków Wojewody Mazowieckiego.
- usługi sąsiedzkie – zadanie finansowane z budżetu gminy z możliwością starania się o dofinansowanie w ramach Korpusu Wsparcia Seniorów na 2024 rok.

Zakres usług ustalał pracownik socjalny w porozumieniu z klientem, po omówieniu jego potrzeb i oczekiwań, podczas rodzinnego wywiadu środowiskowego i wypełnieniu pomocniczego kwestionariusza adekwatności usług do realnych potrzeb – **Warszawskiego Indeksu Samodzielności**.

Najczęstszym powodem korzystania z pomocy w formie usług był podeszły wiek oraz trudna sytuacja zdrowotna. Z powodu niepełnosprawności, długotrwałej choroby i bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego usługami objęto także osoby w wieku aktywności zawodowej.

Zakres usług opiekuńczych zależał w szczególności od wykorzystania własnych zasobów i możliwości odbiorcy usług, jego stopnia samodzielności, możliwości uzyskania wsparcia ze strony rodziny i otoczenia. Od stopnia samodzielności odbiorcy usług zależała także forma przyznanej pomocy.

Za organizację i koordynację, na terenie całej Warszawy, świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, jak również specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania, odpowiadało **Centrum Usług Społecznych „Społeczna Warszawa” (CUS)**. Zadaniem Ośrodka Pomocy Społecznej było diagnozowanie indywidualnych potrzeb, ustalanie zakresu usług, monitorowanie wspólnie z CUS prawidłowości realizacji usług przez Wykonawców.

Centrum Usług Społecznych „Społeczna Warszawa” opracowało obowiązujące standardy usług opiekuńczych (w tym specjalistycznych), realizowanych na rzecz osób wymagających pomocy w miejscu zamieszkania, na terenie m.st. Warszawy z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (tu obowiązują regulacje ustawowe i rozporządzenia).

Usługi opiekuńcze

Zgodnie ze standardami opracowanymi przez CUS, **usługi opiekuńcze** dla osób starszych, niepełnosprawnych i długotrwale chorych obejmowały wykonywanie czynności związanych z zaspokojeniem codziennych potrzeb życiowych.

W 2024 r. pomoc obejmowała głównie takie czynności, jak: zakupy, przygotowanie prostych posiłków, realizacja recept, sprzątanie pomieszczeń zajmowanych przez podopiecznego, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, podtrzymywanie kontaktów społecznych.

W porównaniu do roku 2023 widoczny jest wzrost osób korzystających z usług opiekuńczych. Liczba udzielonych świadczeń zwiększyła się bardzo wyraźnie, co pokazuje, że w naszej dzielnicy mamy coraz większe potrzeby związane z zaspokojeniem codziennych czynności życiowych osób starszych.

Tabela 14

Usługi opiekuńcze w 2024 r. dla osób, którym decyzją przyznano świadczenie

Liczba osób	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
366	86553,50	353	383

Źródło: dane własne Ośrodka

Specjalistyczne usługi opiekuńcze

Klienci wymagający pomocy w czynnościach higieniczno-pielęgnacyjnych korzystali ze **specjalistycznych usług opiekuńczych**. Na ich rzecz realizowane były czynności takie jak:

- pomoc w wykonywaniu czynności dnia codziennego;
- interwencje i pomoc związane z sytuacją rodzinną, w tym: pomoc w radzeniu sobie w sytuacjach kryzysowych poradnictwo specjalistyczne, interwencje kryzysowe, wsparcie psychologiczne, rozmowy terapeutyczne;
- ułatwienie dostępu do edukacji i kultury, doradztwo;
- koordynacja działań innych służb na rzecz rodziny;
- kształtowanie pozytywnych relacji osoby z bliskimi, współpraca z rodziną - kształtowanie odpowiednich postaw wobec osoby chorującej, niepełnosprawnej;
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych;
- wspieranie i pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, czy innych form aktywności;
- pomoc w gospodarowaniu pieniędzmi, w tym: nauka planowania budżetu, asystowanie przy ponoszeniu wydatków; pomoc w uzyskaniu ulg w opłatach, zwiększanie umiejętności gospodarowania własnym budżetem oraz usamodzielnianie finansowe.

Tabela 15

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w 2024 r. dla osób, którym decyzją przyznano świadczenie

Liczba osób	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
53	13334	50	73

Źródło: dane własne Ośrodka

Wykonawcą usług była Agencja Służby Społecznej Kościelak Spółka jawna z siedzibą w Warszawie przy ul. Kwiatowej.

Liczba osób objętych pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych kształtuje się na podobnym poziomie co w roku 2023. Natomiast znacznie zwiększyła się liczba przyznanych świadczeń. Oznacza to rosnące potrzeby osób korzystających z pomocy w czynnościach higieniczno-pielęgnacyjnych.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi są formą pomocy świadczoną w miejscu zamieszkania, realizowaną na podstawie art. 8 i 9 ustawy z 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego oraz ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Zakres usług świadczonych na rzecz mieszkańców Ochoty był zgodny z Rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. z późn. zm. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych i obejmował przede wszystkim uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, w tym zwłaszcza;

- kształtowanie umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych oraz umiejętności społecznego funkcjonowania;
- motywowanie do aktywności, leczenia i rehabilitacji;
- treningi umiejętności samoobsługi i umiejętności społecznych;
- asystowanie w codziennych czynnościach życiowych, takich jak: samoobsługa, zwłaszcza wykonywanie czynności gospodarczych i porządkowych, dbałość o higienę i wygląd, utrzymywanie kontaktów rodzinnych i społecznych, wspólne organizowanie i spędzanie czasu wolnego, korzystanie z usług różnych instytucji;
- pomoc w dostępie do świadczeń zdrowotnych.

Usługi specjalistyczne miały też na celu zapewnienie dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi dostępu do zajęć rehabilitacyjnych oraz rewalidacyjno-wychowawczych, w przypadkach, gdy nie mają one możliwości uzyskania dostępu do zajęć, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.

Pracownicy Ośrodka wspierali osoby z zaburzeniami psychicznymi także poprzez realizację pracy socjalnej, której celem było:

- podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego, aktywnego życia, kształtowanie umiejętności społecznych oraz przeciwdziałanie izolacji społecznej;

- organizowanie pomocy z udziałem rodziny, sąsiadów, osób zaprzyjaźnionych, organizacji społecznych i instytucji;
- kontrolowanie stanu zdrowia psychicznego, kontakt z lekarzem psychiatrą, z rodziną chorego;
- realizowanie procedury umieszczenia w szpitalu psychiatrycznym;
- podejmowanie interwencji, w trybie nagłym, przy współpracy z lekarzem psychiatrą, pogotowiem ratunkowym, policją i strażą miejską w sytuacji w przypadku gwałtownego pogorszenia się stanu zdrowia.

W 2024 roku z tej formy pomocy skorzystało łącznie **16 mieszkańców** Ochoty.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi były świadczone przez „Vital Plus” Ewa Lelechowska z siedzibą w Warszawie przy ul. Tadeusza Borowskiego 2.

Tabela 16

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2024 r.

Liczba osób	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
16	1337	15	17

Źródło: dane własne Ośrodka

Usługi sąsiedzkie

Usługi sąsiedzkie są nową formą świadczenia pomocy społecznej, która została wprowadzona pod koniec lipca 2023 roku na mocy nowelizacji Ustawy o pomocy społecznej. Doprecyzowano w niej m.in. zapisy dotyczące kwestii świadczenia usług sąsiedzkich jako formy usług opiekuńczych.

Wprowadzenie usług sąsiedzkich podyktowane było niedostosowaniem oferty usługowej do obecnych potrzeb oraz ograniczeniem zasobów kadry opiekuńczej (szczególnie w mniejszych gminach), co spowodowało konieczność systemowego i środowiskowego rozwoju usług społecznych w ramach tzw. deinstytucjonalizacji.

Wdrożenie usług sąsiedzkich w m. st. Warszawie odbyło się w drugiej połowie 2024 r. Ta nowa forma wsparcia ma przyczynić się w zamyśle ustawodawcy do rozwoju usług społecznych, w dużej mierze pozainstytucjonalnych, głównie dla osób starszych, które wymagają np. pomocy przy zrobieniu zakupów, sprzątaniu mieszkania, a jeszcze nie wymagają pomocy w formie usług opiekuńczych świadczonych przez opiekunki. Jednocześnie usługi tego typu mogą aktywizować w większym niż dotychczas stopniu najbliższe otoczenie osób niesamodzielnych.

Zgodnie z przyjętą Ustawą, usługi sąsiedzkie są formą wsparcia świadczoną przez osoby blisko mieszkające, które wynagradzane są w formie pieniężnej przez gminę. W 2024 r. zadanie to było dofinansowywane w ramach rządowego programu „Korpus Wsparcia Seniorów na rok 2024”.

W ramach usług sąsiedzkich była świadczona pomoc w następującym zakresie:

- zaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych;
- prosta podstawowa opieka higieniczno-pielęgnacyjna – czynności, które nie wymagają specjalistycznego przygotowania, w miarę potrzeb oraz możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Organizatorem usług sąsiedzkich są gminy właściwe pod względem miejsca zamieszkania osoby, która ubiega się o przyznanie tego typu usług, albo innego rodzaju podmioty uprawnione do ich prowadzenia na zlecenie gminy.

W przypadku realizacji przez gminę usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich, rada gminy określa w uchwale, jak świadczone będą usługi opiekuńcze tego typu i ile będzie kosztowało ich prowadzenie, w tym głównie:

- szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze (w tym także świadczone w formie usług sąsiedzkich) i specjalistyczne usługi opiekuńcze (z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi);
- szczegółowe warunki zwolnienia od opłat i tryb ich pobierania;
- szczegółowe warunki przyznawania usług sąsiedzkich (np. czy będą to usługi „uzupełniające” usługi świadczone przez opiekunki środowiskowe, czy będą one przyznawane w pierwszej kolejności osobom pozbawionym usług opiekuńczych w ogóle);
- wymiar (który może zostać wskazany także jako minimalny lub maksymalny);
- zakres usług sąsiedzkich (przy założeniu, że czynności wykonywane w ramach tej usługi nie będą wymagały specjalnych kwalifikacji);
- szczegółowy sposób rozliczania wykonania usług sąsiedzkich (np. przez wskazanie czy wynagrodzenie będzie płacone ryczałtowo, czy za godzinę pracy).

Tabela 17

Usługi sąsiedzkie w 2024 r.

Liczba osób	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
4	200	4	4

Źródło: dane własne Ośrodka

Projekt „E-opieka”

Projekt pn. „Budowa i wdrożenie zintegrowanego systemu wsparcia usług opiekuńczych opartego na narzędziach TIK na terenie Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego (E-Opieka). Rozpoczęcie prac nad realizacją projektu (od sierpnia 2021 r.), współfinansowanego ze środków UE, nastąpiło z inicjatywy Biura Pomocy i Projektów Społecznych Urzędu m.st. Warszawy we współpracy z głównym realizatorem - Centrum Usług Społecznych „Społeczna Warszawa”. Pracownik socjalny Ośrodka od początku brał udział w jego konstruowaniu, dzieląc się wiedzą i doświadczeniem z zakresu usług opiekuńczych, testujących powstałe rozwiązania. Głównym celem projektu jest poprawa jakości życia osób korzystających z usług opiekuńczych.

System „E-opieka” to nowy system dedykowany ośrodkom pomocy społecznej. Przeznaczony do zarządzania i monitorowania usługami opiekuńczymi, specjalistycznymi usługami opiekuńczymi oraz teleopieką. Na podstawie danych zgromadzonych przez system jest podejmowana decyzja o rodzaju pomocy, która zostanie udzielona. W ramach tego systemu pracownicy socjalni przeprowadzają elektroniczne wywiady środowiskowe, oparte na narzędziach TIK.

Teleopieka

Ośrodek Pomocy Społecznej w 2024 roku realizował usługę opiekuńczą w miejscu zamieszkania – w postaci całodobowego monitoringu na odległość z zastosowaniem różnych sprzętów teleopiekuńczych, takich jak np.: system mobilny ładowalny, czujnik upadku, czujnik dymu, skrzynka na klucze, tablet itd.

Jest to nowoczesna forma wsparcia osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz osób przewlekle chorych realizowana w miejscu ich zamieszkania. Polega na całodobowym monitorowaniu stanu zdrowia za pomocą specjalnych urządzeń elektronicznych i możliwości kontaktu z Centrum Teleopieki w sytuacji wymagającej konsultacji lekarskiej – m.in. przycisk SOS. Usługa ta w szczególności dedykowana jest osobom niesamodzielnym i mieszkającym samotnie. Tą formą wsparcia w 2024 roku zostało objętych 27 osób.

Pracownik OPS Ochota, który od początku trwania prac nad ww. projektem był zaangażowany we wszelkie konsultacje, także z jednostkami na poziomie m. st. Warszawy oraz wdrażanie projektu w naszym Ośrodku otrzymał nagrodę specjalną Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Pomoc dla uczestników Powstania Warszawskiego

Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z **Centrum Aktywności Międzypokoleniowej „Nowolipie”** realizował zadania w zakresie wsparcia Powstańców Warszawskich żyjących na terenie dzielnicy Ochota.

Do zadań Ośrodka należało m.in.:

1. monitorowanie środowisk powstańczych, celem rozeznania ich bieżących potrzeb i podjęcia ewentualnych działań ukierunkowanych na pomoc.
2. zapewnienie weteranom pomocy usługowej zarówno w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych jak i teleopieki.
3. zorganizowanie Powstańcom posiłków z dowozem.
4. pomoc w procedurze kompletowania dokumentów o skierowanie i umieszczenie w domu pomocy społecznej.
5. promowanie broszury informacyjnej na temat działań prowadzonych na rzecz Powstańców na terenie m. st. Warszawy.

Realizowane zadania skierowane były zarówno do Powstańców jak i ich rodzin (współmałżonków). Na terenie dzielnicy Ochota na dzień 1 stycznia 2024r. funkcjonowały **34 środowiska powstańcze**. W ciągu roku zmarło 7 osób. 19 Powstańców było w stałym kontakcie z pracownikiem socjalnym

Ośrodka Pomocy jednak nie wymagali pomocy z naszej strony. **15 Powstańców i 3 współmałżonków skorzystało z różnych form wsparcia** realizowanych przez Ośrodek Pomocy. Pomocą usługową objętych było łącznie **14 Powstańców i 2 współmałżonków. 7 osób** skorzystało wyłącznie z pomocy w formie usług opiekuńczych, zaś **3 Powstańców** wymagało wsparcia zarówno w postaci usług opiekuńczych jak i specjalistycznych usług opiekuńczych.

Nową formą pomocy usługowej uruchomioną w czerwcu 2024r. była pomoc w postaci całodobowego monitoringu na odległość z zastosowaniem sprzętu teleopiekuńczego. Wdrożenie tego projektu pozwoliło na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa chorych i szybką reakcję medyczną w przypadku nagłego pogorszenia stanu zdrowia. Z takiego rozwiązania skorzystało **5 naszych Powstańców**.

Zainteresowaniem Powstańców cieszyła się również oferta obiadowa. W ciągu roku **6 Powstańców i 2 współmałżonków** objętych było tą formą pomocy. Najczęściej była ona połączona z pomocą usługową, chociaż 1 Powstańca korzystał tylko i wyłącznie z posiłków. Zainteresowani do wyboru mieli kilka ofert żywieniowych: dietę lekkostrawną, cukrzycową czy niskocholesterolową.

W przypadku Powstańców na terenie dzielnicy Ochota większość podjętych działań przez pracowników socjalnych pozwoliła na dalsze funkcjonowanie chorych we własnym środowisku. Stan zdrowia tylko 2 Powstańców wymagał rozpoczęcia procedury kompletowania dokumentów do domu pomocy i w rezultacie doprowadził do ich zamieszkania w placówce całodobowej opieki.

Na terenie Warszawy, w ramach zadań realizowanych na rzecz Powstańców przez CAM „Nowolipie”, funkcjonuje bezpłatny program rehabilitacji domowej. W ramach współpracy OPS z CAM „Nowolipie” z tej formy wsparcia skorzystało 7 Powstańców z terenu Ochoty.

Nasi Powstańcy byli również czynnymi uczestnikami zajęć, wyjazdów i spotkań organizowanych przez Warszawski Dom Powstańca. Najczęściej wybierali sobie wydarzenia, które są dla nich atrakcyjne i dostosowane do ich możliwości i kondycji psychofizycznej. W 2024r. **6 osób** brało czynny udział w życiu tej placówki.

Ponadto na Ochocie realizowany jest unikatowy w skali miasta program autorski „Szacunek i Pomoc realizowany w Wydziale Spraw Społecznych i Zdrowia Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy.

4.2.5 Sprawianie pogrzebów

Sprawianie pogrzebów jest zadaniem własnym gminy. Ośrodek Pomocy Społecznej w 2024 r. zorganizował i pokrył koszty **60 pogrzebów**. Wydatkowano na ten cel **198 901, 01 zł**.

Realizacja tego zadania odbywała się w oparciu o dwustronny dokument - Zasady Współpracy zawarte przez Ośrodek z Zarządem Cmentarzy Komunalnych w Warszawie (dot. usług cmentarnych) i umowy z firmą świadczącą usługi pogrzebowe - Miejskim Przedsiębiorstwem Usług Komunalnych.

Wykres 6

Ilość sprawionych pogrzebów w latach 2022 – 2024

Źródło: dane własne Ośrodka

4.2.6 Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo rodzinne

Praca z rodzinami w których wychowują się dzieci jest jednym z priorytetów Ośrodka Pomocy Społecznej. Wsparcie rodzin, objęcie ich specjalistycznym poradnictwem i różnorodnymi formami pomocy służy profilaktyce, wsparciu i interwencji.

Pomoc na rzecz rodzin z dziećmi Ośrodek realizuje w oparciu o wprowadzony w 2024 r. Standard Ochrony Małoletnich. Przyjęty Zarządzeniem Dyrektora Standard reguluje zasady postępowania wobec dzieci oraz określa działania mające na celu przeciwdziałanie ich krzywdzeniu.

Poradnictwo rodzinne jest obszarem wsparcia specjalistycznego polegającego na pogłębionej diagnozie, dostarczaniu informacji i udzielaniu pomocy rodzinom z dziećmi w sytuacji problemowej, kryzysowej. Jego elementami mogą być: uświadamianie uwarunkowań, konsekwencji dotychczasowego sposobu funkcjonowania rodziny, ukazywanie wzorców właściwych zachowań, ich modelowanie, motywowanie do zmian. Wiąże się to z ukazywaniem możliwych rozwiązań oraz ustaleniem ścieżki postępowania we współpracy z rodziną, w oparciu o jej zasoby, uwarunkowania, zdolności, skutkujące poprawą sytuacji rodziny. Poradnictwo zakłada stałe aktualizowanie bazy danych o specjalistach, instytucjach, podmiotach świadczących profesjonalną pomoc i udostępnianie jej potrzebującym.

W Ośrodku Pomocy Społecznej Dzielnicy Ochota poradnictwo rodzinne realizowane było przez pracowników socjalnych i asystentów rodzin, głównie przez specjalistów Zespołu Pomocy

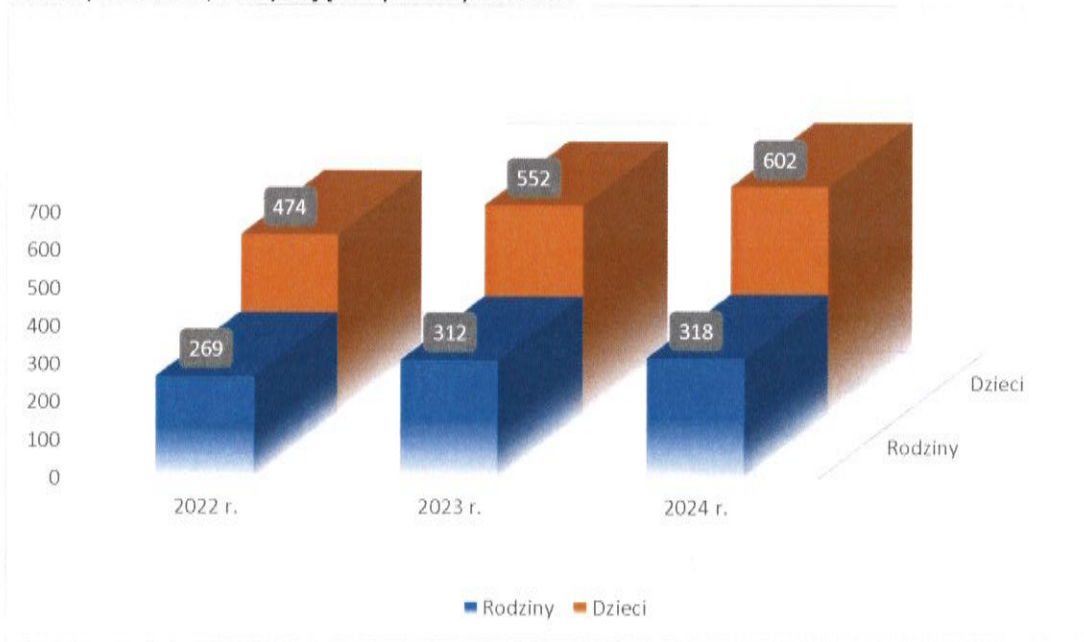
Specjalistycznej ds. Rodzin. W pewnym zakresie, doraźnie, poradnictwo rodzinne świadczyli także rejonowi pracownicy socjalni i psychologzy. Adresatami tego typu działań były środowiska z rozpoznanymi problemami opiekuńczo-wychowawczymi, rodziny z dziećmi, w których była prowadzona procedura Niebieskie Karty oraz rodzice biologiczni, których dzieci, na podstawie postanowień sądowych, zostały umieszczone w pieczy zastępczej (instytucjonalnej lub rodzinnej).

Rodziny, które z uwagi na problemy opiekuńczo-wychowawcze korzystały z poradnictwa rodzinnego, znajdowały się często także w trudnej sytuacji materialno-bytowej.

Z roku na rok obserwujemy zwiększającą się liczbę rodzin z dziećmi korzystającą z pomocy Ośrodka. W ubiegłym roku z różnych form pomocy Ośrodka skorzystało **318 rodzin** z dziećmi. W rodzinach tych wychowywało się **602 dzieci**. Zdecydowana większość to rodziny z jednym lub dwojgiem dzieci. Znacząca część tych środowisk otrzymywała na bieżąco wsparcie w postaci poradnictwa rodzinnego, także przy okazji korzystania z innych form pomocy Ośrodka.

Wykres 7

Rodziny z dziećmi, korzystające z pomocy Ośrodka

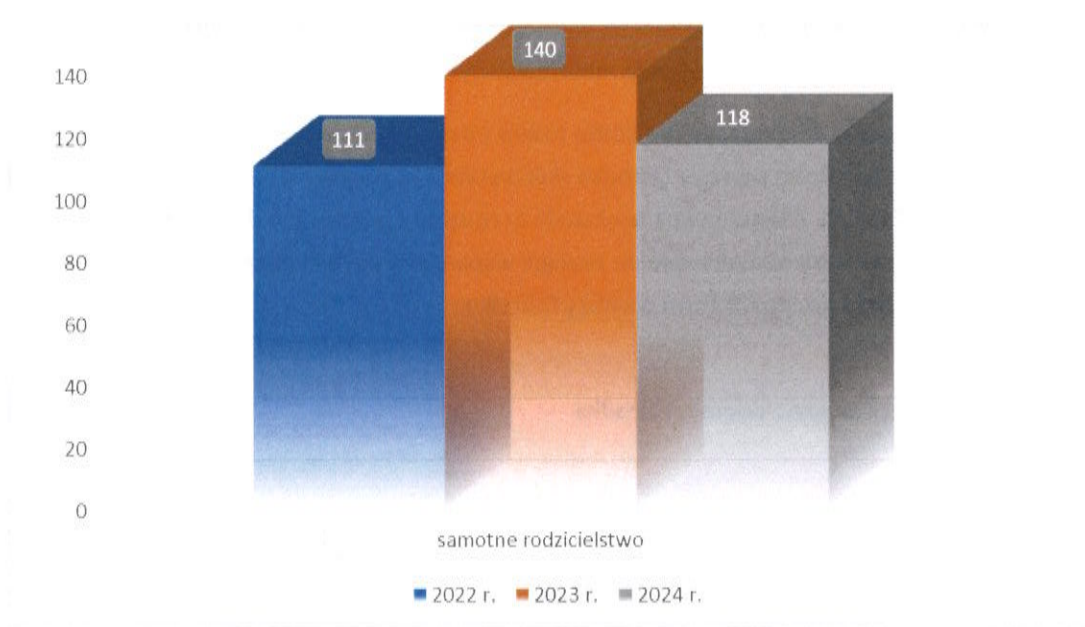

Źródło: dane własne Ośrodka

Istotną część odbiorców pomocy Ośrodka stanowiły **rodziny niepełne –118 rodzin, z czego 104 to rodziny samotnych matek a 14 samotnych ojców.**

Wykres 8

Samotne rodzicielstwo w latach 2022-2024

Źródło: dane własne Ośrodka

W 2024 r. rodziny z dziećmi objęte były następującymi formami pomocy:

- pomoc finansowa - 127 rodzin;
- pomoc w formie opłaty obiadów w szkołach i przedszkolach – 122 dzieci;
- asysta rodzinna – 37 rodzin;
- specjalista pracy z rodziną- 26 rodzin;
- zaawansowana praca socjalna w związku z problemami opiekuńczo-wychowawczymi - 112 rodzin;
- poradnictwo specjalistyczne w związku z przemocą domowa – 98 rodzin.

Znaczna część rodzin objęta była jednocześnie kilkoma formami wsparcia, zarówno oddziaływań o charakterze pracy socjalnej, poradnictwa specjalistycznego, interwencji kryzysowej, usług czy w formie pomocy finansowej.

Poradnictwo rodzinne świadczone przez pracowników socjalnych, asystentów i innych specjalistów Ośrodka Pomocy Społecznej było bardzo istotnym elementem wsparcia ochockich rodzin i odpowiadało na szereg problemów zgłaszanych zarówno przez samych rodziców, jak i placówki do których uczęszczają dzieci i młodzież. Także małoletni, w bezpośrednich kontaktach z pracownikami Ośrodka sami zgłaszali trudności występujące w ich rodzinach.

Zapotrzebowanie na specjalistyczne poradnictwo rodzinne w 2024 r. wzrosło. Pracownicy Ośrodka udzielili **3970 porad i konsultacji**, podczas gdy w 2023 r. liczba porad i konsultacji z zakresu poradnictwa rodzinnego wynosiła 2866. Wzrost wyniósł więc prawie **39%**.

Powyższe dane wskazują, że zwiększa się potrzeba rodzin na wsparcie w związku z różnymi trudnościami zarówno w obszarze funkcjonowania dzieci jak i dorosłych jej członków, ale co ważne, pokazuje także, że specjaliści Ośrodka Pomocy Społecznej są cenieni przez mieszkańców dzielnicy, za wiedzę, skuteczność i są darzeni coraz większym zaufaniem. Analiza jakiej dokonywał OPS dla własnych potrzeb w zakresie wykształcenia osób korzystających ze specjalistycznego wsparcia wskazuje, że najwięcej odbiorców zaawansowanej pracy socjalnej ma policealne i wyższe wykształcenie. Oznacza to, że pomoc społeczna przestaje być kojarzona z miejscem dedykowanym jedynie osobom słabo wykształconym, mającym problemy finansowe. Ośrodek staje się coraz ważniejszym miejscem świadczącym i koordynującym działania na rzecz rodzin także w ramach instytucji tworzących lokalną sieć wsparcia rodzin (placówek oświatowych, placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, organizacji pozarządowych, kuratorów czy funkcjonariuszy policji).

Bardzo ważna dla opracowania optymalnych planów pracy z rodzinami, przedstawienia odpowiedniej oferty wsparcia była współpraca pracowników Ośrodka z instytucjami i organizacjami, które także pracują na rzecz rodzin i poprawy sytuacji wychowujących się w nich dzieci i młodzieży. Pracownicy socjalni i asystenci rodzin uczestniczyli w cyklicznych spotkaniach organizowanych przez ochockie placówki wsparcia - Specjalistyczną Placówkę Wsparcia Dziennego Caritas AW i Świetlicę Towarzystwa Przyjaciół Dzieci Oddział Ochota, w których dzieci i młodzież objęte pomocą Ośrodka korzystali z pomocy, w tym specjalistycznej – socjoterapeutycznej. Odbływały się spotkania robocze, w celu omówienia sytuacji i potrzeb indywidualnych rodzin. Wymiana informacji pozwalała na pogłębienie diagnozy sytuacji rodzin, ale także na udzielenie pomocy rodzinom nieznanym dotychczas w Ośrodku Pomocy Społecznej, a w których pracownicy placówek wsparcia rozpoznali trudności i potrzebę pomocy. Nadzór nad realizacją zadań przez ochockie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży prowadził Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia.

Praca pracowników socjalnych i asystentów rodzin, poddawana była stałej superwizji. W 2024 r. pracownicy Ośrodka mieli możliwość kontynuowania udziału w superwizjach prowadzonych przez Centrum Usług Społecznych.

Pomoc psychologiczna

Pomoc psychologiczna oferowana przez Ośrodek była istotnym wsparciem dla mieszkańców dzielnicy. Korzystali z niej zarówno świadczeniobiorcy Ośrodka jak i osoby, które dotychczas nie ubiegały się o żadną z form pomocy.

W 2024 r. psycholodzy Ośrodka udzielili bezpośrednio osobom potrzebującym i członkom ich rodzin **2490 porad i konsultacji**.

Odbiorcami pomocy w formie wsparcia psychologicznego były osoby przeżywające trudności wynikające ze stanu zdrowia, funkcjonowania społecznego, trudnych relacji rodzinnych, w tym przemocy i innych sytuacji kryzysowych. Zapotrzebowanie na specjalistyczną pomoc rośnie.

W pierwszym półroczu 2024 r. ze wsparcia psychologów Ośrodka Pomocy Społecznej skorzystało **170 mieszkańców**, a w drugim półroczu **136 osób mieszkających na Ochocie**.

Psycholodzy stanowili także specjalistyczne wsparcie dla rejonowych pracowników socjalnych i innych specjalistów – uczestniczyli we wspólnych, interwencyjnych wejściach w trudne środowiska, przygotowywali opinie o funkcjonowaniu osób np. na potrzeby postępowań sądowych w sprawie wniosków Ośrodka o skierowanie do domu pomocy społecznej, czy w sprawach skierowania na leczenie psychiatryczne bez zgody.

Ważniejsze zadania realizowane przez psychologów Ośrodka:

- udzielanie porad i konsultacji psychologicznych;
- przeprowadzanie wywiadów diagnostycznych i rozmów motywujących;
- wspieranie pracowników socjalnych w diagnozie nowych środowisk oraz w pracy z osobami w trudnymi w kontakcie,
- praca w środowiskach o charakterze krótkoterminowym (skoncentrowana na rozwiązaniu konkretnych problemów);
- praca w środowiskach o charakterze długoterminowym (związana m.in. ze znaczną niepełnosprawnością klientów, chorobą psychiczną, brakiem motywacji do pracy nad zmianą itp.);
- realizacja projektu wsparcia osób starszych i samotnych w ich środowiskach „Odwiedziny”;
- realizacja autorskiego programu wsparcia dla opiekunów osób żyjących z demencją „Dmuchawiec”;
- prowadzenie zajęć terapeutycznych, warsztatów psychologicznych, treningów pamięci dla seniorów z Domu Dziennego Pobytu „Z Ochotą. Regularne wsparcie i konsultacje psychologiczne uczestników DDP i ich rodzin;
- Prowadzenie warsztatów psychologicznych „Rozwój Osobisty 60+” i „Umysł 60+” w Miejscu Aktywności Lokalnej „Surma”.

Tabela 18

Działania psychologów OPS w 2024 r.

Lp.	Rodzaje działań	Opis	Liczba porad spotkań	Liczba środowisk
1.	Konsultacje psychologiczne łącznie	Porady psychologiczne, konsultacje wychowawcze, rozmowy wspierająco-diagnostyczne, wsparcie pracowników socjalnych w diagnozie nowych środowisk, pracy z trudnymi klientami lub rodzinami (w formie telefonicznej, wizyt w środowisku, spotkań w siedzibach OPS)	2490	183
2.	Projekt <i>Odwiedziny</i>	Psychologiczne wsparcie osób starszych i samotnych w miejscach ich zamieszkania oraz w formie konsultacji telefonicznych	60	3
7.	Program wsparcia dla opiekunów osób żyjących z demencją „Dmuchawiec”	Punkt Informacyjno – konsultacyjny	51	-
		Spotkania Grupy Wsparcia	22	8
		Otwarte Spotkania ze specjalistami „Psychoedukacja w demencji”	8	-
		Zajęcia terapeutyczne dla osób żyjących z chorobą Alzheimera	38	10

Źródło: dane własne Ośrodka

Analiza danych za lata 2022-2024 wskazuje, że zapotrzebowanie mieszkańców dzielnicy na wsparcie psychologów wciąż rośnie. Psycholodzy zatrudnieni w OPS stanowią bardzo istotny element systemu wsparcia w obszarze szeroko rozumianego zdrowia psychicznego.

Często w jednym środowiskach objętych wsparciem psychologicznym występowało jednocześnie kilka obszarów problemowych. Poniższa tabela przedstawia ilościowe zróżnicowanie problemów osób korzystających z pomocy psychologów.

Tabela 19

Liczba środowisk wg. zgłoszonych problemów (2024 r.)

Lp.	Rodzaj problemu	Liczba środowisk
1	Choroby psychiczne	26
2	Uzależnienia	25
3	Niepełnosprawność intelektualna	10
4	Otępienie	12
5	Inne zaburzenia psychiczne	57
6	Przemoc	20
7	Konflikty wewnątrzrodzinne, sąsiedzkie	55
8	Bezrobocie	26
9	Trudności wychowawcze	21
10	Traumy	21
11	Problemy związane z podeszłym wiekiem	32
12	Interwencje kryzysowe	8
13	Bezdomność	5
14	Niepełnosprawność fizyczna	24

Źródło: dane własne Ośrodka

W odniesieniu do problemów rozpoznanych w 2023 r. wciąż najwięcej zgłoszeń o specjalistyczne wsparcie dotyczy konfliktów wewnątrzrodzinnych i sąsiedzkich oraz problemów zdrowia psychicznego.

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu to obszar działań Ośrodka, skierowanych na zapobieganie skutkom sytuacji kryzysowych, ich złagodzenie lub przywrócenie, przy współpracy z potrzebującymi, warunków do godnego, zgodnego z normami społecznymi funkcjonowania w środowisku.

Adresatami usług świadczonych przez specjalistów Ośrodka (pracowników socjalnych i psychologów) działających na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem, były przede wszystkim:

- osoby samotne, pozbawione wsparcia najbliższych, z poważnymi problemami zdrowotnymi, w tym psychicznymi, zaniedbane leczniczo, bezradne życiowo, których stan zdrowia i funkcjonowania w społeczeństwie spowodowały poważną niestabilność w podstawowych obszarach ich funkcjonowania – zdrowotnym, mieszkaniowym, finansowym;
- osoby w kryzysie bezdomności;
- osoby uzależnione.

W 2024 r. z różnych form pomocy Ośrodka skorzystały następujące kategorie osób zagrożonych szeroko rozumianym wykluczeniem społecznym:

- dotknięci kryzysem bezdomności **43 osoby**;
- długotrwale chorzy **791 środowisk** (osoby samotne lub w rodzinie);

- z problemem uzależnienia **123 środowiska** (osoby samotne lub w rodzinie).

Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej podejmowali działania na rzecz zmotywowania klientów z podejrzeniem lub rozpoznany problem nadużywania alkoholu do skorzystania z oddziaływań prowadzonych w poradniach leczenia uzależnień oraz do nawiązania kontaktów ze stowarzyszeniami działającymi na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin. W 2024 r. Ośrodek kontynuował umowę o współpracy z Warszawskim Stowarzyszeniem Abstynenckim KROKUS oraz porozumienie ze Stowarzyszeniem Wspierania Inicjatyw Społecznych i Ekonomicznych „WISE”. Dzięki współpracy klienci Ośrodka mogli korzystać m. in. ze wsparcia terapeutycznego i motywacyjno-edukacyjnego.

W celu wsparcia rodzin w których zachodziło podejrzenie występowania problemu alkoholowego w stopniu wypełniającym przesłanki art. 24 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi, Ośrodek Pomocy Społecznej aktywnie współdziałał z Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – Dzielnicowym Zespołem Ochota. W drodze wywiadów środowiskowych i na podstawie posiadanych już informacji pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej oceniali, czy osoby co do których Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzi czynności swoim zachowaniem powodują rozkład życia rodzinnego, zakłócają spokój i porządek, uchylają się od obowiązku zabezpieczenia potrzeb rodziny nie łóżąc przede wszystkim na utrzymanie osób zależnych.

W 2024 roku Komisja Alkoholowa- Dzielnicowy Zespół Ochota zwróciła się do Ośrodka z wnioskami o rozpoznanie sytuacji **51 osób** w sprawie których prowadzone były postępowania. Ośrodek zgłosił do procedowania przez Komisję **10 klientów**, w przypadku których zachodziło podejrzenie, że spożywają alkohol w stopniu wypełniającym znamiona art.24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

W 2024 r. znaczny odsetek klientów Ośrodka zagrożonych wykluczeniem stanowiły osoby bezdomne - pozostające bez schronienia, przebywające w pomieszczeniach niemieszkalnych, na klatkach schodowych, ulicach. Działania w stosunku do osób w kryzysie bezdomności związane były z pomocą w uregulowaniu spraw życiowych, wspieraniem w procesie wychodzenia z bezdomności (w tym we współpracy z Wydziałem Zasobów Lokalowych i Zakładem Gospodarowania Nieruchomościami) umożliwieniem korzystania z bezpłatnych świadczeń zdrowotnych.

Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym korzystały w 2024 r. m. in. z pomocy finansowej, usługowej, w formie poradnictwa socjalnego, wsparcia psychologicznego, pracy socjalnej na rzecz poprawienia funkcjonowania i uregulowania sytuacji życiowych. Najpilniejszą potrzebą, oprócz zapewnienia środków na bieżące utrzymanie, było umożliwienie korzystania z dostępu do świadczeń zdrowotnych. W 2024 r. Ośrodek Pomocy Społecznej wydał **171 decyzji** administracyjnych, na podstawie których osoby nieposiadające ubezpieczenia (**146 osób**) mogły skorzystać z leczenia.

Specjalistyczną, zintensyfikowaną pracę socjalną (Sekcji Przeciwdziałaniu Wykluczeniu Społecznemu), zostało objętych **49 najtrudniejszych środowisk**, gdzie zagrożone były najważniejsze, egzystencjalne potrzeby odbiorców. Były to osoby, których sposób funkcjonowania niósł bezpośrednie zagrożenie

ich życia lub zdrowia, często osoby pozostające na marginesie życia społecznego. W odniesieniu do roku 2023 nastąpił wzrost o 5 spraw szczególnie skomplikowanych i wymagających zintensyfikowanych działań

Wśród odbiorców zintensyfikowanych oddziaływań pracowników socjalnych były osoby dotknięte najczęściej problemami zdrowia, w tym psychicznego, uzależnieniami, w stosunku do których podejmowane były częste interwencje służb i instytucji – policji, ochrony zdrowia. Wielu odbiorców działań specjalistów Ośrodka było w fazie ostrego kryzysu, całkowitej bezradności, co wymagało głębokich oddziaływań i interwencji. Wśród powodów ostrych kryzysów, powodujących działania służb najczęściej dominowały:

- bezdomność – 5 osób;
- problemy zdrowia psychicznego – 24 osób;
- niepełnosprawność intelektualna – 2;
- długotrwała choroba i pogorszenie funkcjonowania w związku z wiekiem – 13 osób;
- uzależnienia – 2 osoby;

W części środowisk zjawiska te kumulowały się.

Dla 44 osób będących w kryzysie bezdomności skompletowano dokumenty niezbędne do ubiegania się o **miejsce w schroniskach**. W tym zakresie Ośrodek współpracował z Ośrodkiem Pomocy Społecznej Dzielnicy Wola, który zgodnie z Zarządzeniem Prezydenta m.st. Warszawy z 16.01.2019 r. wydaje w tych sprawach decyzje administracyjne dot. całego m. st. Warszawy.

Po usamodzielnieniu mieszkaniowym w 2023 r. **2 osób** realizujących indywidualny program wychodzenia z bezdomności, pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej, w ramach zaawansowanej pracy socjalnej, w 2024 r. prowadzili te oddziaływania wobec kolejnych **3 osób** bezdomnych. Zawarcie programów motywowało klientów do aktywnego uczestnictwa w rozwiązywaniu problemów i dążenia do poprawy własnej trudnej sytuacji poprzez ubieganie się o przydział lokali z zasobów miasta. Doświadczenia z lat poprzednich wskazują, że jest to niezwykle skuteczna procedura w usamodzielnianiu mieszkaniowym.

W roku 2024 Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował realizację zarządzenia Prezydenta m.st. Warszawy z 31 stycznia 2023 r. - **Metoda Najpierw Mieszkanie w działaniach prowadzonych w m.st. Warszawa na rzecz osób z doświadczeniem bezdomności**.

Wsparciem w ramach metody Najpierw Mieszkanie objęte zostały dwie grupy osób z doświadczeniem bezdomności oraz problemami zdrowia psychicznego i/lub uzależnieniami od substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu. Pierwsza grupa klientów to osoby z przestrzeni publicznej i z miejsc niemieszkalnych oraz placówek udzielających schronienia, pozostające w kryzysie bezdomności. W mieszkaniach prowadzonych przez Fundację „Zamieszkani” tymczasowe schronienie znalazło **4 klientów** Ośrodka. W oczekiwaniu na udostępnienie lokali w ramach programu korzystali z pomocy finansowej oraz wsparcia w formie poradnictwa i pracy socjalnej oferowanych przez OPS.

Druga grupa beneficjentów Metody Najpierw Mieszkanie to najemcy lokali z zasobu mieszkaniowego m.st. Warszawy, posiadający wcześniejsze doświadczenie bezdomności, doświadczające chorób

i zaburzeń psychicznych, w tym uzależnione od alkoholu lub innych środków psychoaktywnych. Do wsparcia Ośrodek Pomocy Społecznej wytypował **2 klientów**, którzy zostali objęci oddziaływaniami mającymi na celu wsparcie w codziennym funkcjonowaniu po wyjściu z długotrwałej bezdomności oraz utrzymanie dotychczasowych efektów.

W części skrajnych przypadków pracy z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym, w sytuacjach, gdy istniało realne zagrożenie ich zdrowia, życia, braku możliwości dalszego bezpiecznego funkcjonowania w środowisku, konieczne okazało się występowanie do sądów z wnioskami o skierowanie na leczenie psychiatryczne lub umieszczenie w domach pomocy społecznej bez ich zgody. W 2024 r. **OPS wystąpił do sądu z 3 wnioskami w sprawie leczenia psychiatrycznego i 8 w sprawie umieszczenia w domu pomocy społecznej bez zgody**. W każdym z tych przypadków wcześniej pracownicy Ośrodka podejmowali różnorodne działania na rzecz poprawy funkcjonowania klientów w miejscach ich zamieszkania, także we współpracy z rodzinami tych osób, innymi placówkami, specjalistami, czy zapewniając doraźnie pomoc usługową. Występowanie do sądu zawsze następowało po wykorzystaniu wszystkich możliwości jakimi dysponował Ośrodek, środowisko lokalne i rodzina oraz inne instytucje w ramach swoich kompetencji.

W rozwiązywaniu problemów osób zagrożonych wykluczeniem społecznym pracownicy współdziałali z poszczególnymi wydziałami Urzędu Dzielnicy, administracjami budynków, wspólnotami mieszkańców, policją, placówkami ochrony zdrowia, Zarządem Gospodarowania Nieruchomościami.

Interdyscyplinarność działań i dobra współpraca pozwoliły na przeprowadzenie wielu skutecznych działań w formie uprzątnięcia lokali zajmowanych przez osoby chorujące lub nieporadne życiowo; przeprowadzenia wielu dezynsekcji, czasem kilkukrotnych; usunięcia awarii utrudniających właściwe korzystanie z urządzeń sanitarnych. Celem była tu także poprawa komfortu życia osób współzamieszkujących budynki z osobami skrajnie niezaradnymi życiowo.

Interwencje kryzysowe

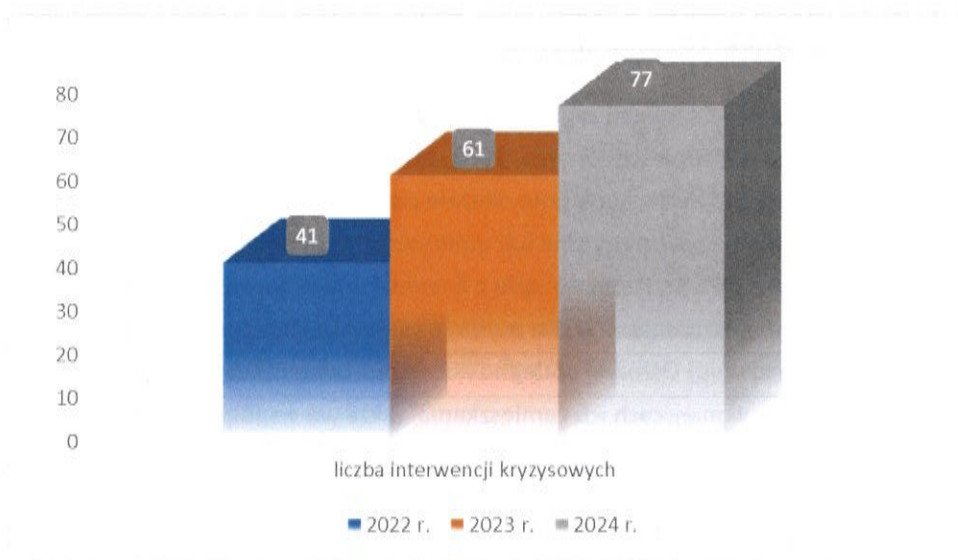
Działania podejmowane przez pracowników socjalnych i innych specjalistów Ośrodka Pomocy Społecznej w sytuacjach, gdy zagrożony może być ważny interes, życie lub zdrowie osób, mają charakter interwencyjny. Za tryb-interwencyjny uznaje się działania związane najczęściej z przemocą domową, sytuacją zagrożenia małoletnich dzieci, niesamodzielnych osób starszych czy osób z problemami zdrowia psychicznego (zwykle z komponentem zagrożenia życia, zdrowia). Najczęściej działania takie są inicjowane zgłoszeniami ze środowiska sąsiedzkiego, wspólnot lokatorów, oddzielnie zamieszkałej rodziny, czy innych służb i instytucji współpracujących lokalnie z Ośrodkiem.

Celem **interwencji kryzysowej** jest przywrócenie równowagi, a dzięki temu zapobieganie przejściu sytuacji kryzysu w stan chronicznej niewydolności na poziomie społecznym i zdrowotnym, w tym psychicznym.

W 2024 r. Ośrodek podjął **interwencje** w związku z ostrą, **nagłą sytuacją kryzysową w 77 rodzinach**.

Wykres 9

Liczba interwencji kryzysowych w latach 2022-2024

Źródło: dane własne Ośrodka

Najwięcej spraw, które wymagały natychmiastowych działań w 2024 r. związanych było z:

- podejrzeniami występowania ostrej przemocy w rodzinie – 33;
- podejrzeniem niewłaściwego sprawowania władzy rodzicielskiej wobec małoletnich dzieci, w tym związanych z podejrzeniem występowania w rodzinie problemu uzależnienia - 37;
- niewłaściwym, zagrażającym funkcjonowaniu osób z problemami zdrowia psychicznego i schorzeniami wieku starczego – 7.

Interwencje w środowiskach przeprowadzali rejonowi pracownicy socjalni, specjaliści zaawansowanej pracy socjalnej oraz psycholodzy, często wspólnie. Ze względu na charakter działań i możliwe zagrożenia, podejmujący interwencje pracownicy Ośrodka korzystali ze wsparcia policji - dzielnicowych i funkcjonariuszy Wydziału ds. Nieletnich i Patologii oraz kuratorów sądowych.

Specjaliści Ośrodka w 2024 r. zaistniała konieczność odebrania 2 dzieci z rodziny przez pracownika socjalnego w asyście psychologa i policji na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z zagrożeniem dla ich zdrowia i życia. Znaczna część działań o charakterze interwencyjnym było prowadzonych w wielu innych środowiskach, doraźnie, przy okazji standardowej pomocy i wsparcia osób i rodzin, w oparciu o diagnozowane bieżące problemy i potrzeby odbiorców.

Pracy z kategorią klientów uwikłanych w sytuacje wymagające natychmiastowej interwencji kryzysowej towarzyszą często rozmaite dodatkowe implikacje – konflikty rodzinne, konflikty sąsiedzkie, interwencje Sanepidu, policji, pogotowia ratunkowego.

4.2.8 Realizacja obowiązków wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej

Działania z obszaru przeciwdziałania przemocy domowej były adresowane do osób i rodzin z terenu dzielnicy Ochota, w których istniało uzasadnione podejrzenie występowania przemocy lub zagrożenie nią. W zależności od zdiagnozowanej sytuacji i indywidualnych potrzeb, oddziaływania profilaktyczne i interwencyjne były realizowane przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny i psychologów, we współpracy z innymi podmiotami uprawnionymi do podejmowania działań w tym obszarze.

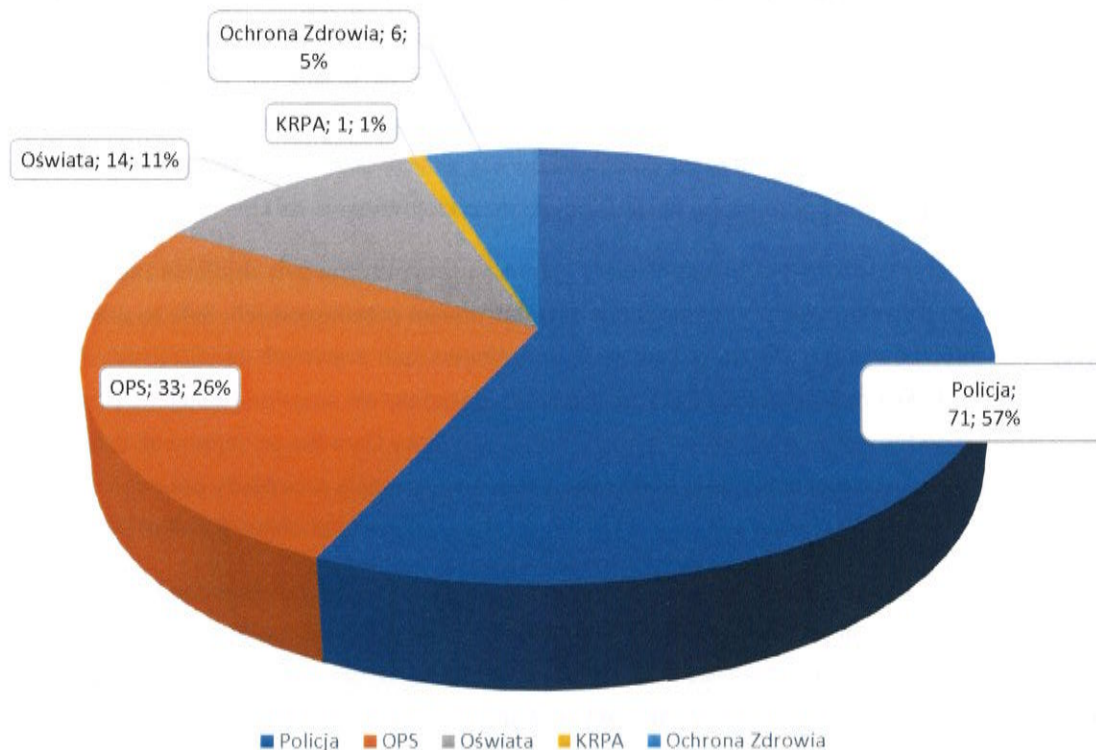
W środowiskach zagrożonych występowaniem przemocy prowadzone były działania zapobiegawcze, skierowane na zniwelowanie prawdopodobieństwa zachowań przemocowych. Było to przede wszystkim informowanie o ofercie pomocowej i konsekwencjach prawnych penalizowanych zachowań ze spektrum przemocy, edukacja, mediacje, poradnictwo socjalne i specjalistyczne. W przypadku podejrzenia występowania przemocy, pracownicy Ośrodka podejmowali działania interwencyjne i wszczynali procedurę Niebieskie Karty. Do wszczęcia procedury uprawnione były także: oświata, policja, ochrona zdrowia oraz komisja rozwiązywania problemów alkoholowych.

Indywidualne działania z obszaru przeciwdziałania przemocy domowej adresowane były do osób i rodzin z terenu dzielnicy Ochota, w których istniało uzasadnione podejrzenie występowania przemocy lub zagrożenie nią. W zależności od zdiagnozowanej sytuacji i indywidualnych potrzeb, oddziaływania profilaktyczne i interwencyjne były realizowane przez pracowników socjalnych, asystentów rodzin i psychologów, we współpracy z innymi podmiotami uprawnionymi do podejmowania działań w tym obszarze.

W 2024 r. do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej dla Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy wpłynęło **125 formularzy Niebieskie Karty – A**, rejestrujących przypadki przemocy domowej.

Wykres 10

Liczba i procent procedur „Niebieskie Karty” wszczętych przez poszczególne służby na terenie dzielnicy Ochota w 2024 r.

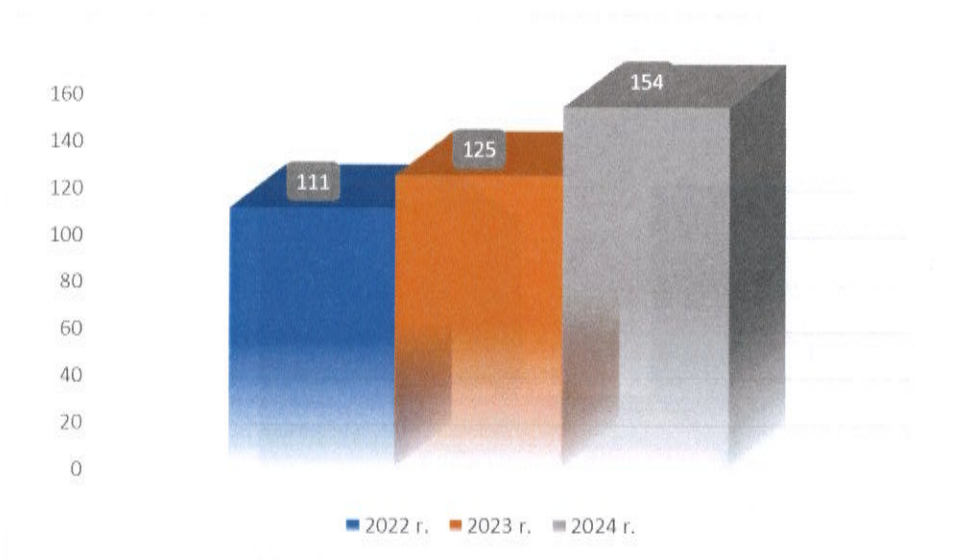
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.

Łącznie ze sprawami, których procedowanie rozpoczęło się we wcześniejszych latach, w 2024 r. pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej współpracowali ze **154 rodzinami** objętymi procedurą Niebieskie Karty. Z tego 53 procedury kontynuowano z lat poprzednich, w 105 rodzinach wszczęto nową procedurę NK. Łącznie w 2024 r. wpłynęło 125 NK-A, rejestrujących pierwszy raz lub powtórnie przypadki przemocy domowej.

W kolejnych trzech latach sprawozdawczych zauważamy znaczny wzrost liczby środowisk w których występuje przemoc.

Wykres 11

Liczba rodzin objętych wsparciem w związku z przemocą, w poszczególnych latach.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.

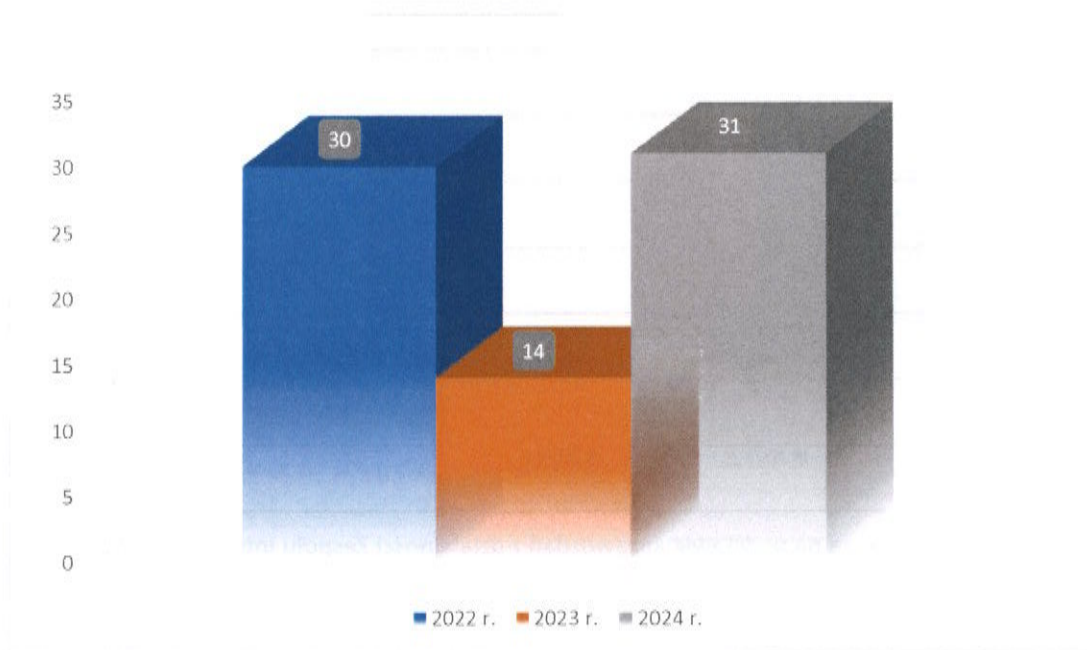
W 56 rodzinach były tylko osoby dorosłe, natomiast aż w **98 rodzinach** wychowywały się małoletnie dzieci (72 dziewczynki i 70 chłopców).

Ze względu na szczególne potrzeby rodzin, **15 środowisk** było objętych dodatkowo zaawansowaną pracą socjalną świadczoną przez specjalistów Zespołu Pomocy Specjalistycznej ds. Rodzin, a **9** dodatkowym wsparciem asystenta rodziny. Mniej rodzin dotkniętych przemocą skorzystało z pomocy finansowej udzielanej przez Ośrodek – **13 rodzin** w 2024 r. przy **17** w roku 2023.

W roku sprawozdawczym znacznemu zwiększeniu uległa liczba procedur Niebieskie Karty, w których jako osoby doznające bezpośrednio przemocy byli małoletni. Wszczęto **31** procedur dla dzieci, które wskazano jako bezpośrednie ofiary przemocy domowej. ten Zwiększony poziom dzieci rejestrowanych jako ofiary przemocy w kolejnych latach będzie się utrzymywał, w związku ze zmianą ustawowej definicji przemocy domowej i definicyjnym poszerzeniem kręgu osób doznających (wszystkie osoby małoletnie w rodzinie, także jako narażone na ekspozycję zachowań przemocowych są automatycznie uznawane za ofiary przemocy). Jednocześnie wyłączono możliwość uznawania za sprawców przemocy osoby małoletnie (dotychczas kilka przypadków rocznie).

Wykres 12

Analiza procedur Niebieskie Karty wszczynanych dla małoletnich w latach 2021-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i OPS.

Bezpośrednia praca z rodzinami dotkniętymi przemocą obejmowała w szczególności diagnozę środowisk, podejmowanie działań interwencyjnych, monitorowanie środowisk, zapewnienie wsparcia specjalistycznego w tym bezpiecznego schronienia. Pracownicy Ośrodka współpracowali z policjantami - dzielnicowymi oraz funkcjonariuszami Wydziału ds. Nieletnich i Patologii, kuratorami zawodowymi i społecznymi Sądu Rejonowego Dzielnicy Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkołami, przedszkolami i żłobkami oraz przedstawicielami innych instytucji i placówek wspierających rodziny i działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

W 2024 r. grupy diagnostyczno-pomocowe powołane do pracy z rodzinami zakończyły **86 procedur** Niebieskie Karty, z czego **45 z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania dalszych działań** (np. oddzielne zamieszkanie, skazanie sprawcy, rozwiązanie małżeństwa, w toku pogłębionej diagnozy sytuacji rodziny nie potwierdzono występowania przemocy, itd.) a **41 z powodu zrealizowania planu pomocy**.

Odrębnym zadaniem Ośrodka w systemie przeciwdziałania przemocy było uczestniczenie specjalistów OPS w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej dla Dzielnicy Ochota oraz grup diagnostyczno-pomocowych powoływanych do pracy w indywidualnych sprawach rodzin.

Członkami Zespołu Interdyscyplinarnego w 2024 r. było 3 pracowników Ośrodka, z których jeden pełnił funkcję Przewodniczącej Zespołu a drugi Zastępcy Przewodniczącej Zespołu.

Pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej koordynowali oraz dokumentowali pracę wszystkich funkcjonujących w 2024 r. grup diagnostyczno-pomocowych powołanych przez Zespół Interdyscyplinarny do realizacji procedury Niebieskie Karty.

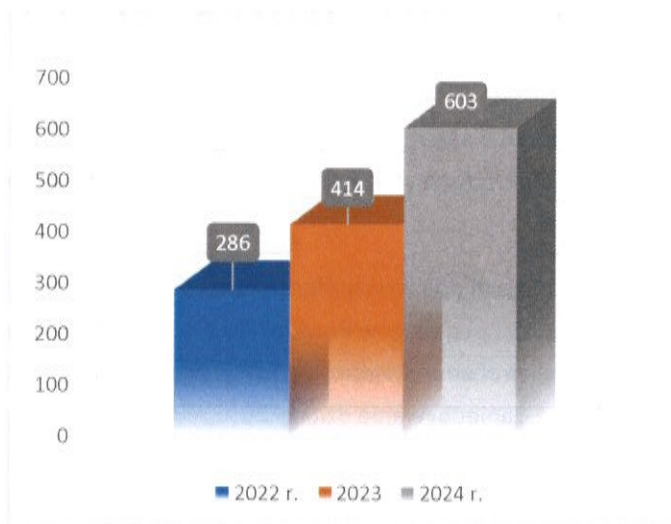
W 2024 r. odbyły się **603 spotkania grup diagnostyczno-pomocowych**. W stosunku do 2023 r.

odnotowano bardzo wyraźny wzrost **liczby spotkań grup diagnostyczno-pomocowych o 189**.

Ten radykalny wzrost wiązał się bezpośrednio z narastającą liczbą procedowanych Niebieskich Kart, ale także z dużą liczbą bardzo skomplikowanych spraw, wymagających znacznie bardziej intensywnej pracy służb i częstszego bezpośredniego wzajemnego kontaktu członków grup oraz zwiększonej potrzeby spotkań z członkami rodzin.

Wykres 13

Liczba spotkań grup roboczych/grup diagnostyczno-pomocowych w poszczególnych latach

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i OPS.

Dla zapewnienia rodzinom dotkniętym przemocą jak najlepszego wsparcia, ale także mając na celu wzmocnienie specjalistów pracujących w grupach diagnostyczno-pomocowych, **Zespół Interdyscyplinarny oraz powoływane przez niego grupy diagnostyczno-pomocowe nadal korzystały ze wsparcia eksperckiego i konsultacyjnego specjalistów Stowarzyszenia „OPTA”**. Psycholog i prawnik Stowarzyszenia, działającego na rzecz osób przeżywających kryzysy związane między innymi z występowaniem w rodzinie przemocy, **48** razy uczestniczyli w posiedzeniach grup diagnostyczno-pomocowych i konsultowali sprawy rodzin w których realizowana była procedura Niebieskie Karty. Stowarzyszenie OPTA współpracuje z Zespołem Interdyscyplinarnym, członkami grup diagnostyczno-pomocowych oraz Ośrodkiem w ramach wieloletniego programu wsparcia eksperckiego finansowanego przez Miasto Stołeczne Warszawę.

Członkowie rodzin mieli nie tylko możliwość omówienia ze specjalistami organizacji społecznej swojej sytuacji, ale także korzystali z oferty wsparciowej realizowanej przez Stowarzyszenie dla mieszkańców

Warszawy, w ramach jego zadań statutowych – warsztaty dla dorosłych i dzieci, mediacje, poradnictwo specjalistyczne.

Ośrodek Pomocy Społecznej zapewniał także obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego. W ramach obsługi do zadań pracowników Ośrodka należało:

- wprowadzanie danych dotyczących Procedury Niebieskie Karty do programu POMOST STD dla Zespołów Interdyscyplinarnych;
- prowadzenie dokumentacji Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych/grup diagnostyczno-pomocowych;
- prowadzenie wszelkiej korespondencji Zespołu Interdyscyplinarnego;
- przygotowywanie kopii dokumentacji procedury Niebieskie Karty na wnioski policji, prokuratury i sądu;
- sporządzanie, wprowadzanie i przekazywanie sprawozdawczości z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych.

W 2024 r. Ośrodek Pomocy Społecznej angażował się w szereg działań na rzecz upowszechniania wiedzy o przemocy domowej i jej przeciwdziałania oraz integrowania podmiotów zaangażowanych w realizację zadań z tego zakresu:

- pracownicy Ośrodka, w ramach dobrej współpracy, przeprowadzili w dwóch turach szkolenia dla całej kadry psychologów i pedagogów Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej (ok. 50 osób) w zakresie realizacji procedury Niebieskie Karty, zasad współpracy, reagowania na stwierdzone krzywdzenie, zaniedbywanie dzieci;
- wraz z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej dla Dzielnicy Ochota oraz Wydziałem Spraw Społecznych i Zdrowia OPS współtworzył ulotkę informacyjną dla mieszkańców dzielnicy „PRZE-MOC Ochocki informator”;
- w ramach Ogólnopolskich Kampanii „Dzieciństwo Bez Przemocy” Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę oraz „19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży” Fundacji po DRUGIE Ośrodek zorganizował dyżur, podczas którego mieszkańcy mieli możliwość rozmowy z pracownikiem socjalnym, psychologiem, policjantem na temat przeciwdziałania przemocy oraz procedury "Niebieskie Karty";
- Ośrodek współorganizował z Urzędem Dzielnicy Ochota i Zespołem Interdyscyplinarnym pierwszą ochocką konferencję pod nazwą „Ochocki system przeciwdziałania przemocy domowej. Profilaktyka, interwencja, pomoc”, która zgromadziła ponad 60 uczestników – przedstawicieli policji, oświaty, ochrony zdrowia, sądownictwa, organizacji pozarządowych i innych służb i instytucji. Było to pierwsze tego typu przedsięwzięcie, stanowiące platformę wymiany doświadczeń, koncepcji, zasad współpracy, kierunków dalszych działań, najważniejszych podmiotów pracujących z rodzinami dotkniętymi przemocą. W trakcie konferencji poruszono tematy związane m. in. z profilaktyką przemocy realizowaną w dzielnicy, wsparciem dla dzieci i młodzieży w placówkach wsparcia dziennego, rolą organizacji pozarządowych w budowaniu systemu przeciwdziałania przemocy, działaniami pracowników pomocy społecznej na rzecz indywidualnych rodzin od profilaktyki do

interwencji, systemem środków bezpieczeństwa stosowanych w ramach procedury policyjnej na rzecz ochrony mieszkańców Ochoty doświadczających przemocy.

W minionym roku nastąpił wzrost zidentyfikowanych w dzielnicy środowisk dotkniętych przemocą domową o ponad 20%. Co szczególnie niepokojące o ponad 100% - z 14 do 31 przypadków - wzrosła liczba dzieci, które bezpośrednio doznawały przemocy ze strony dorosłych. Więcej niż w latach poprzednich procedur Niebieskie Karty wszczęli pracownicy oświaty.

Niewątpliwie na skuteczniejsze rozpoznawanie sytuacji rodzin, identyfikowanie przypadków przemocy na Ochocie, wpływ miały działania edukacyjne - szkolenia i konferencja organizowane dla ochockich służb i instytucji, które będą realizowane również w kolejnym roku.

4.2.9 Pomoc materialna dla uczniów – stypendia i zasiłki szkolne

Przyznawanie świadczeń w formie stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych reguluje ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. 2024 r. poz. 750 z późn. zm.) rozdział 8a, uchwała NR XLIX/1309/2005 Rady m.st. Warszawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie miasta stołecznego Warszawy oraz uchwała z dnia 30 lipca 2020 r. Nr XXXIV/1024/2020 Rady m. st. Warszawy w sprawie upoważnienia dyrektorów ośrodka pomocy społecznej do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym.

Stypendium szkolne

Jest świadczeniem pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym. Może je otrzymać uczeń, który znajduje się w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów (w 2024 r. dochód nie mógł przekroczyć kwoty 600 zł na osobę w rodzinie), w szczególności, gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. Wysokość stypendium nie może być niższa niż 99,20 zł i nie może przekroczyć kwoty 248,00 zł miesięcznie. Świadczenie przyznawane jest na okres nie krótszy niż jeden miesiąc i nie dłuższy niż dziesięć miesięcy w danym roku szkolnym.

W 2024 r. Ośrodek Pomocy Społecznej przyznał stypendium szkolne **10 uczniom** w wysokości **186 zł** miesięcznie i **31 uczniom** w wysokości **248 zł** miesięcznie.

Regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie miasta stołecznego Warszawy, określa załącznik do uchwały Nr XLIX/1309/2005 Rady m.st. Warszawy z dnia 21 kwietnia 2005 r.

4.2.10 Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej

Dyrektor Ośrodka z upoważnienia Prezydenta m. st. Warszawy wydawał w 2024 r. decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie ustawy o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych.

Do Ośrodka wpływały wnioski zarówno od osób nieubezpieczonych, jak również od świadczeniodawców, tj. placówek ochrony zdrowia. Zgłoszenia ze szpitali w większości dotyczyły osób bezdomnych, które z uwagi na swój stan zdrowia były przyjmowane do placówek w trybie nagłym. Zazwyczaj prowadzone postępowania administracyjne wymagały podjęcia działań w bardzo krótkim terminie ze względu na fakt, że wiele osób opuszcza szpital przed przeprowadzeniem wywiadu środowiskowego, a znaczna część tych osób nie była zainteresowana zakończeniem postępowania i wydaniem decyzji pozwalających na korzystanie bezpłatnie ze świadczeń zdrowotnych. Wiele wniosków złożonych przez zakłady opieki zdrowotnej dotyczyło osób zmarłych, nieprzytomnych lub zawierało niepełne bądź nieprawdziwe dane świadczeniobiorców, co wiązało się z prowadzeniem skomplikowanego i długotrwałego postępowania. Należy zaznaczyć, że taka sytuacja dotyczyła zazwyczaj osób, które nie były mieszkańcami Ochoty lub pozostawały w kryzysie bezdomności.

W 2024 r. wydano **171 decyzji** potwierdzających prawo do świadczeń zdrowotnych dla **146 świadczeniobiorców**.

5. PROGRAMY I PROJEKTY

5.1. Programy

Program rozwoju wolontariatu w OPS

Wolontariat
w OPS Dzielnicy Ochota

Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Ochota (Ośrodek) realizował zadania związane z rozwojem wolontariatu w oparciu o własny plan na rok bieżący oraz Program opracowany w porozumieniu z Centrum Komunikacji Społecznej (CKS) - „Ochotnicy Warszawscy”. Organizacja wolontariatu w Ośrodku opierała się na zasadach zawartych w Ustawie o organizacjach pożytku publicznego i o wolontariacie oraz na regulacjach wewnętrznych, w tym opisanych w Regulaminie pracy wolontariusza oraz Regulaminie Organizacyjnym Ośrodka. Instytucją koordynującą miejską politykę w obszarze wolontariatu jest CKS, z którą Ośrodek konsultuje swoje działania.

Najistotniejszym elementem funkcjonowania wolontariatu w Ośrodku były działania związane z pozyskaniem nowych wolontariuszy oraz ich integracją skutkującą utrzymanie współpracy z wolontariuszami na dłużej. Z każdym z kandydatów na wolontariusza przeprowadzane były rozmowy na temat określenia preferencji wykonywanych zadań, motywacji, zainteresowań i dyspozycyjności. Wolontariusz podejmujący współpracę otrzymał odpowiednie materiały w wersji drukowanej lub elektronicznej (prezentacje, wzory porozumień, wyciągi z ustaw, regulamin i in.).

Wszyscy wolontariusze działający w Ośrodku, z którymi podpisano porozumienie, objęci byli ubezpieczeniem NNW i OC.

W ramach dostępności i łatwiejszego kontaktu z lokalną społecznością prowadzono fanpage na Facebooku Wolontariat OPS Ochota <https://www.facebook.com/WolontariatOPSOchota/>

Tabela 20

Zadania realizowane przez wolontariuszy OPS Ochota w 2024 r.

Lp.	Wolontariat OPS Ochota w roku 2024	2024
1	Liczba podopiecznych korzystających z pomocy wolontariuszy	39
2	Liczba wolontariuszy ogółem	105
3	Liczba zawartych porozumień o wykonywaniu świadczeń wolontariackich	55
4	Liczba godzin wypracowanych przez wolontariuszy	2 181
	w tym wolontariusze	
5	kontynuujący wolontariat z roku poprzedniego	29
6	świadczący pomoc na podstawie porozumienia pisemnego	55
7	świadczący pomoc doraźną (<i>wolontariat akcyjny</i>)	50
8	pomagający w nauce, w tym w programie <i>S.O.S Szkoła</i>	1
9	pomagający w Domu Dziennego Pobytu <i>Z Ochotą</i>	2
10	wspierający w ramach Programu Dmuchawiec	5
11	pomagający seniorom w ramach wsparcia osób niesamodzielnych	31
11	prowadzący cykliczne spotkania w MAL Surma	7
12	pomagający i wspierający MAL Surma przy eventach i spotkaniach akcyjnych	60

Źródło: dane własne Ośrodka

Główne kierunki działań wolontariuszy OPS Ochota w roku 2024:

Program wsparcia osób niesamodzielnych, seniorów w ramach którego wolontariusze wspierali ochockich seniorów i osoby niesamodzielne. Głównymi założeniami programu było zapobieganie poczuciu samotności i bezradności wśród osób samotnych, starszych i zależnych. Wolontariusze wspierali potrzebujących robiąc drobne zakupy, realizując recepty, wychodząc wspólnie na spacer, dotrzymując towarzystwa. W 2024 roku 31 wolontariuszy realizowało swoje działania w 39 środowiskach.

Działania na rzecz lokalnej społeczności – Miejsce Aktywności Lokalnej Surma (MAL Surma) to miejsce, które w dużej mierze aktywowane jest przez wolontariuszy. Wolontariusze prowadzą cykliczne zajęcia tj: warsztaty artystyczne, szydełkowanie, quilling, warsztaty tworzenia biżuterii czy poranna i popołudniowa gimnastyka chińska Tai Chi i Qigong . Wspólnie z koordynatorem organizują sobotnie śniadania sąsiedzkie, wspierają inne eventy (np. Dzień Sąsiada) odbywające się wokół Surmy. Ich pomysły na kreatywne spędzanie czasu przyniosły efekt w postaci organizacji „sąsiedzkich walentynek” czy projektu „Powstań z piórem-tworzymy razem historie pisanych listów”. W 2024 roku w działania na rzecz społeczności lokalnej zaangażowanych było 29 wolontariuszy na stałe współdziałających z MAL Surma oraz około 60 wolontariuszy biorących udział akcyjnie (harcerze, uczniowie sąsiedzkich szkół, studenci, seniorzy).

Program wsparcia „Dmuchawiec” dla osób zmagających się z chorobami otępiennymi oraz ich rodzin – wolontariusze wykorzystując swoją wiedzę i doświadczenie zaangażowali się również w pomoc osobom z chorobami otępiennymi (pomoc podczas zajęć terapeutycznych, czy dotarcie do placówki, wspólne śpiewanie podczas muzykoterapii). Utworzyła się Samopomocowa Grupa Wsparcia dla rodzin osób borykających się z demencją prowadzona przez wolontariuszkę. Działania „Dmuchawca” wspierało 5 wolontariuszy.

Wolontariat pracowniczy – w 2024 r. rozpoczęliśmy działania w ramach wolontariatu pracowniczego. Wolontariusze z firmy Emerson zasadzili, wokół siedziby OPS przy ul. W. Skorochód- Majewskiego 3, ponad 200 krzewów i kilka drzew.

Program „Ochotnicy Warszawscy”

celem projektu jest rozwój i promocja wolontariatu w Warszawie.

W 2024 roku zrealizowano 2 projekty w ramach współpracy z CKS realizującym program „Ochotnicy Warszawscy”. Przedstawiciele Ośrodka uczestniczyli także w wieńczącej program Gali Wolontariatu.

- **Program rozwoju wolontariatu w ośrodkach pomocy społecznej.** W programie zorganizowano trzy fora edukacyjne, które stanowiły przestrzeń do intensywnej wymiany wiedzy, doświadczeń i inspiracji wśród koordynatorów i koordynatorek zaangażowanych w rozwój wolontariatu w ośrodkach pomocy społecznej. Finałem projektu było zorganizowane w dniu 8 listopada 2024 r. spotkanie podsumowującego i wyróżnienie koordynatorów. Ośrodek wystąpił z wnioskiem i otrzymał dofinansowanie na działanie związane z rozwojem wolontariatu. W ramach otrzymanej kwoty, w wysokości 3 000,00 zł, zakupiono usługę przeprowadzenia integracyjnych warsztatów dla 20 wolontariuszy pt.: „Leśne warsztaty rozwojowe”.
- **Program Warszawskie Partnerstwa dla wolontariatu.**
 - Ośrodek wystąpił z wnioskiem i otrzymał dofinansowanie w wysokości 7 500,00 zł na działanie związane z realizacją projektu partnerskiego pt. „Powstań z piórem - tworzymy razem historie pisanych listów”. Do współpracy zaproszono: Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy (WSSiZ), Bibliotekę Publiczną Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy, Szkołę Podstawową z Oddziałami Integracyjnymi nr 61 im. Juliana Przybosa oraz Stowarzyszenie Ochocki Uniwersytet Trzeciego Wieku "Omega". Zorganizowano 7 kreatywnych spotkań. Przygotowano 88 kartek świątecznych i 34 listy do Powstańców, które poprzez ochocki WSSiZ trafiły do bohaterów wraz z Bożonarodzeniowymi paczkami.
W projekcie wzięło udział 60 osób.
 - Jako partnerzy w projekcie „Oni też mieli marzenia”. Wolontariusze Ośrodka przygotowali tablice z papierowymi sercami, na której każdy mógł napisać według siebie „marzenie Powstańca” Projekt realizowany w partnerstwie: Towarzystwo Rozwijania Aktywności Dzieci „Szansa”, Ognisko Pracy Pozaszkolnej ul. W. Skorochód-

Majewskiego 17, LXIX Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Integracyjnymi im.
Bohaterów Powstania Warszawskiego 1944r.

- **Gala Wolontariatu z okazji Międzynarodowego Dnia Wolontariusza.** Gala odbyła się 7 grudnia w Domu Kultury KADR ul. Rzymowskiego 32. W gali wzięli udział przedstawiciele wolontariatu Ośrodka: wolontariusze i koordynator.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi w obszarze wolontariatu

W celu wzbogacenia oferty pomocy wolontariackiej, skierowanej szczególnie do osób starszych i samotnych, Ośrodek kontynuował współpracę z organizacjami pozarządowymi działającymi na Ochocie i mającymi zorganizowaną bazę członkowską. Były to:

Związek Harcerstwa Polskiego - organizacja zaangażowała swoich członków do pomocy

wolontariackiej podczas imprez i festynów organizowanych przez Ośrodek dla społeczności lokalnej. Wspólne działania to między innymi: Dzień Babci i Dziadka dla pensjonariuszy Domu Pomocy Społecznej „Chemik”, organizacja międzypokoleniowej gry miejskiej dla mieszkańców Ochoty, pomoc w organizacji i udział w wydarzeniu Śpiewanki Powstańcze i „Dzień sąsiada”, zbiórka rzeczy dla powodzian i dla osób w kryzysie bezdomności.

Stowarzyszenie Wiosna - pomoc w organizowaniu dorocznej akcji Szlachetna Paczka w okresie

poprzedzającym Święta Bożego Narodzenia, obejmująca m.in. wytypowanie i zgłoszenie 14 rodzin będących pod opieką Ośrodka, szczególnie potrzebujących pomocy.

Stowarzyszenie Ochocki Uniwersytet III wieku „Omega” - wspiera wydarzenia organizowane przez

Ośrodek między innymi: Międzypokoleniowe Sprzątanie Świata w Parku Szczęśliwickim, koncert z okazji Dnia Kobiet, warsztaty kolażu pt. „Zauroczeni Ochotą” w ramach Warszawskiego Tygodnia Międzypokoleniowego czy podczas Dnia Sąsiada.

Współpraca ze środowiskiem lokalnym

W okresie sprawozdawczym współpraca lokalna obejmowała kontakty z instytucjami, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami działającymi na terenie Dzielnicy i m.st. Warszawy, a także udział w akcjach podejmowanych przez te podmioty:

- **Poznaj swojego sąsiada** - wewnętrzny program Ośrodka zachęcający sąsiadów do dzielenia się swoimi zainteresowaniami, pasjami. W ramach działań 7 sąsiadów prowadziło cykliczne spotkania a 8 sąsiadów warsztaty jednorazowe w MAL Surma. Łącznie przeprowadzono 268

godzin zajęć i warsztatów takich jak: gimnastyka chińska, szydełkowania, quilling, dietetyka, warsztaty świąteczne i rękodzielnicze, zielarskie, warsztaty savoir-vivre itp.

- **Koalicja na Rzecz Ochoty** - lokalne partnerstwo (organizacji pozarządowych, instytucji, lokalnych działaczy) działające na Ochocie od roku 2001 – Przedstawiciele Ośrodka brali konsultacjach i udział w spotkaniach mających na celu podejmowanie wspólnych inicjatyw lokalnych, wymianę doświadczeń oraz przedstawienie problemów organizacji i instytucji pomocowych działających na Ochocie. Ważnym elementem funkcjonowania koalicji jest integracja podmiotów działających na rzecz Mieszkańców;
- **Ochota na Wolontariat**- partnerstwo w programie organizowanym przez WSSiZ, prowadzonego przez koordynatorkę rozwoju wolontariatu lokalnego. Program działań edukacyjnie, sprzyjał wymianie doświadczeń oraz integracji i współpracy lokalnych środowisk. Priorytetem programu było upowszechnienie oraz promocja wolontariatu poprzez spotkania tematyczne, wizyty studyjne działania animacyjne podczas wydarzeń plenerowych w dzielnicy.
- **XX Dzielnicowe Święto Wolontariusza - Wolontariat z Ochotą** - doroczne spotkanie osób działających w wolontariacie Dzielnicy Ochota odbyło się 5 grudnia 2024 r. w LO z Oddziałami integracyjnymi im. Bohaterów Powstania Warszawskiego 1944 roku przy ul. Skarżyńskiego 8. Wyróżnieniami Burmistrza Dzielnicy uhonorowano pięciu wolontariuszy działających na rzecz Ośrodka.
- **Dzień Koordynatora wolontariatu** – około Miejskie wydarzenie finansowane ze środków m.st. Warszawy, w ramach realizacji projektu „Ochotnicy warszawscy” a prowadzone przez Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu odbyło się 18 grudnia 2024 r.
- **Współpraca Ośrodka z CKS** – udział przedstawicieli Ośrodka OPS w szkoleniach, spotkaniach i warsztatach związanych z działaniem wolontariatu, organizowanych przez CKS.

Program Wsparcia „Dmuchawiec”

Program Wsparcia „Dmuchawiec” dla opiekunów osób żyjących z demencją był realizowany w Miejscu Aktywności Lokalnej „Surma” przy ul. Białobrzeskiej 17.

Program w 2024r. obejmował następujące elementy:

1. Punkt Informacji i Wsparcia dla opiekunów i osób żyjących z demencją - w ub.r. **odbyło się 51 indywidualnych konsultacji** – poradnictwa specjalistycznego, w **tym 5 wizyt w środowisku**.

Oferta Punktu Informacji i Wsparcia obejmowała m. in.:

- wsparcie i poradnictwo psychologiczne;
- uzyskanie informacji o chorobie Alzheimera i innych zespołach otępiennych oraz o sposobach radzenia sobie z trudnymi zachowaniami chorych;
- informację o możliwościach uzyskania pomocy socjalnej, medycznej, prawnej, dostępności placówek pomocowych i specjalistycznych;

- pomoc w adaptacji do nowych warunków i zmian wynikających z przewlekłej choroby bliskiego;
- pomoc w organizacji życia i przestrzeni osoby chorej, leżącej;
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie wobec osób starszych cierpiących na zaburzenia poznawcze.

2. **Grupa wsparcia / potem Samopomocowa Grupa Wsparcia dla rodzin i opiekunów osób żyjących z demencją** - w 2024 roku odbyły się **22 spotkania** grupy wsparcia, z której skorzystało **8 uczestników**. Cele spotkań grupy:

- poszerzenie informacji o chorobie Alzheimera i innych zespołach otępiennych, o sposobach radzenia sobie z trudnymi zachowaniami chorych;
- dzielenie się doświadczeniami w radzeniu sobie z chorobą i wymiana użytecznych informacji;
- pomoc w adaptacji do nowej sytuacji;
- udzielanie sobie wzajemnie wsparcia emocjonalnego;
- budowanie źródła wsparcia – zapobieganie izolacji;
- odreagowanie nagromadzonych emocji, związanych ze sprawowaniem opieki nad osobą chorą;
- zmniejszenie poziomu lęku związanego ze sprawowaniem opieki nad chorym;
- poprawa komunikacji w relacji opiekun – chory.

3. **Otwarte Spotkania ze specjalistami „Psychoedukacja w demencji”** - w 2024 roku odbyło się **8 psychoedukacyjnych spotkań otwartych**.

Tabela 21

Zajęcia psychoedukacyjne

Data	Tematyka	Prowadzący
16 stycznia 2024r.	„Pokochać osobę z demencją”	Transmisja konferencji online, pr. Monika Ziemek - psycholog
27 lutego 2024r.	„Depresja opiekuna – po czym ją rozpoznać”	Monika Ziemek - psycholog
12 marca 2024r.	„Udar mózgu i co dalej”	Studenci Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego oraz Monika Ziemek - psycholog
19 marca 2024r.	„Zadbaj o swój mózg”	Studenci Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego oraz Monika Ziemek - psycholog

20 września 2024 r.	„Opiekun osoby żyjącej z zespołem otępiennym – możliwości wsparcia” - transmisja konferencji online odbywającej się w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich. Gościem specjalnym naszego wydarzenia lokalnego był Marcelo Andino Velez – certyfikowany opiekun medyczny i koordynator opieki geriatrycznej.	Związek Stowarzyszeń Alzheimer Polska, Prowadzący wydarzenie lokalne – Marta Pestka – kierownik DDP „Z Ochotą”
24 września 2024 r.	„Diagnoza i co dalej?”	Maria Jarco - Działak
22 października 2024 r.	„Trudna zachowania seniora”	Maria Jarco - Działak
19 listopada 2024 r.	„Kiedy brakuje już sił”	Maria Jarco - Działak

Źródło: dane własne Ośrodka

4. **Zajęcia terapeutyczne dla osób żyjących z chorobą Alzheimera** – w 2024r. odbyło się **38** zajęć terapeutycznych, z których skorzystało w sumie **10 seniorów**. Są to zajęcia grupowe, mające na celu pobudzenie aktywności, stymulację procesów poznawczych, utrzymywanie kontaktów ze środowiskiem oraz integrację. Opiekunowie również mają okazję poznać sposoby spędzania wolnego czasu ze swoim podopiecznym. Metody zajęć:
 - trening funkcji poznawczych;
 - trening orientacji w rzeczywistości;
 - terapia wspomnieniowa;
 - biblioterapia;
 - muzykoterapia.
5. Dzięki finansowaniu Urzędu Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy seniorzy z Programu Wsparcia Dmuchawiec mogli uczestniczyć raz w tygodniu w zajęciach z **muzykoterapii**. Zajęcia odbywały się od marca do grudnia 2024 roku, skorzystało z nich **20 uczestników**, w tym kilku opiekunów seniorów żyjących z demencją. Wśród uczestników znajduje się grupa seniorów, będących mieszkańcami Domu Pomocy Społecznej „Chemik”.
6. Fundacja na rzecz standardów opieki w chorobach otępiennych **„Wyspy Pamięci”**, zaprosiła podopiecznych Programu Wsparcia „Dmuchawiec” na **3 warsztaty** dla osób z chorobami otępiennymi **do dwóch stołecznych muzeów**:
 - 24 maja 2024r. – Muzeum Polin;
 - 28 maja i 8 listopada 2024r. – Muzeum Sztuki Nowoczesnej.
 - Od września 2024r., cotygodniowe spotkania grupy wsparcia dla opiekunów osób żyjących z demencją zmieniono na comiesięczną samopomocową grupę wsparcia, prowadzoną przez wolontariuszkę – byłą uczestniczkę „Dmuchawca”.

5.2 Projekty

Wypożyczalnia sprzętu ortopedyczno-rehabilitacyjnego -projekt własny Ośrodka Pomocy Społecznej

Wypożyczalnia działa od 2020 r. i powstała z inicjatywy pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej. Wypożyczalnia na bieżąco przekazuje pozyskany sprzęt ortopedyczno-rehabilitacyjnego osobom najbardziej tego potrzebującym. Najczęściej są to wózki inwalidzkie, balkoniki i kule łokciowe. W 2024 r. z udostępnianego sprzętu skorzystały 17 osób.

W ramach działań projektów, pracownicy socjalni współpracują też z innymi stowarzyszenia i fundacjami. W przypadku kiedy na stanie nie ma potrzebnego sprzętu ortopedyczno-rehabilitacyjnego, wówczas pracownik socjalny pomaga klientowi pozyskać potrzebne urządzenie z innych bezpłatnych źródeł.

Odwiedziny - projekt własny Ośrodka Pomocy Społecznej

Analizując potrzeby środowiska senioralnego, OPS kontynuował projekt wsparcia psychologicznego niektórych seniorów - klientów Ośrodka pn. Odwiedziny. Projekt poległ na **udzielaniu wsparcia seniorom odczuwającym silne poczucie osamotnienia, pozbawionym wsparcia ze strony rodziny i najbliższego środowiskowego, w formie regularnie kontaktów z psychologiem**. Podczas spotkań poruszane były tematy istotne z punktu widzenia seniorów, w sposób nakierowany na poprawę ich samopoczucia i wzmocnienie bieżącej kondycji psychicznej. W 2024 r. z łącznie z **60 porad** i konsultacji skorzystało **3 seniorów**.

Punkt porad dla osób zadłużonych – projekt własny Ośrodka Pomocy Społecznej

Analiza problemów osób, które zgłaszały się do Ośrodka Pomocy Społecznej wskazała, że znaczny odsetek klientów doświadcza trudności związanych z różnymi, wieloletnimi zadłużeniami. Pracownicy OPS, wychodząc naprzeciw potrzebom, podjęli inicjatywę uruchomienia punktu porad dla osób, które chcą wyjść ze spirali zadłużeń. Punkt porad dla osób zadłużonych został uruchomiony w 2023 r. Wszystkie osoby, które dotyka problem w różnych formach zadłużenia finansowego, mogą skorzystać z bezpłatnych porad naszego specjalisty w zakresie szukania możliwości wyjścia z zobowiązania. Nasz punkt mieści się w siedzibie Ośrodka i po wcześniejszym umówieniu każda osoba potrzebująca może uzyskać wsparcie. W 2023 r. punkt udzielił konsultacji 10 rodzinom. Projekt jest realizowany przy współpracy z Zakładem Gospodarowania Nieruchomościami w Dzielnicy Ochota m. st. Warszawy oraz Wydziałem Zasobów Lokalowych dla Dzielnicy Ochota m. st. Warszawy. Osoby zadłużone czynszowo mogą liczyć na zawarcie porozumienia w rozłożeniu zaległości w opłatach na raty, otrzymać możliwość odpracowania zadłużenia lub też uzyskać dodatek mieszkaniowy, obniżkę czynszu.

Kompleksowe wsparcie dla osób pozostających w kryzysie bezdomności „BEZPIECZNA PRZYSTAŃ” - projekt własny Ośrodka Pomocy Społecznej

Wdrożony w 2024 r., kompletny projekt „BEZPIECZNA PRZYSTAŃ” jest odpowiedzią na problem bezdomności w naszej dzielnicy, a jego założeniem jest stworzenie kompleksowego systemu pomocowego dla osób pozostających w kryzysie bezdomności, opartego o pracę socjalną

i współpracę z innymi instytucjami, które specjalizują się w danej problematyce. W ramach projektu podejmowana jest współpraca z następującymi podmiotami: Stowarzyszeniem Pomocy i Interwencji Społecznej, streetworkerami, Strażą Miejską, Policją, z trzema Szpitalami na terenie naszej dzielnicy, Jesteśmy Nadzieją, innymi pracownikami socjalnymi pracującymi w innych ośrodkach pomocy społecznej, schroniskami oraz noclegowni i Urzędem Dzielnicy. W 2024 r. z projektu skorzystały 43 osoby w kryzysie bezdomności. Potrzebujących objęto należytą pomocą i zapewniono lepsze perspektywy na poprawę trudnej sytuacji.

Stworzony projekt został wyróżniony w konkursie w ramach konferencji „MAZOWIECKIE FORUM SPOŁECZNE. WARSZAWA 2024”. Nasz pracownik socjalny otrzymał nagrodę specjalną Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej za twórcze podejście do rozwiązywania problemów społecznych, innowacyjne i efektywne działanie.

Paczki świąteczne

Dzięki inicjatywie Wydziału Spraw Społecznych i Zdrowia we współpracy ze Spółdzielnią Socjalną „Kto rano wstaje” Ośrodek skierował 150 najuboższych osób, które otrzymały paczkę świąteczną z żywnością oraz artykułami czystości i higieny. Dzięki takiej inicjatywie chociaż częściowo mogliśmy tym osobom umilić świąteczny czas i zmniejszyć poczucie osamotnienia.

ZUS w OPS

Dzięki znakomitej współpracy z Inspektorem mieszczącym się przy ul. Orzeszkowej na Ochocie, jeden raz w miesiącu pracownicy ZUS dyżurują w Ośrodku, aby udzielać porad mieszkańcom odwiedzającym Ośrodek.

6. CENTRUM WSPARCIA „MOJA RODZINA”

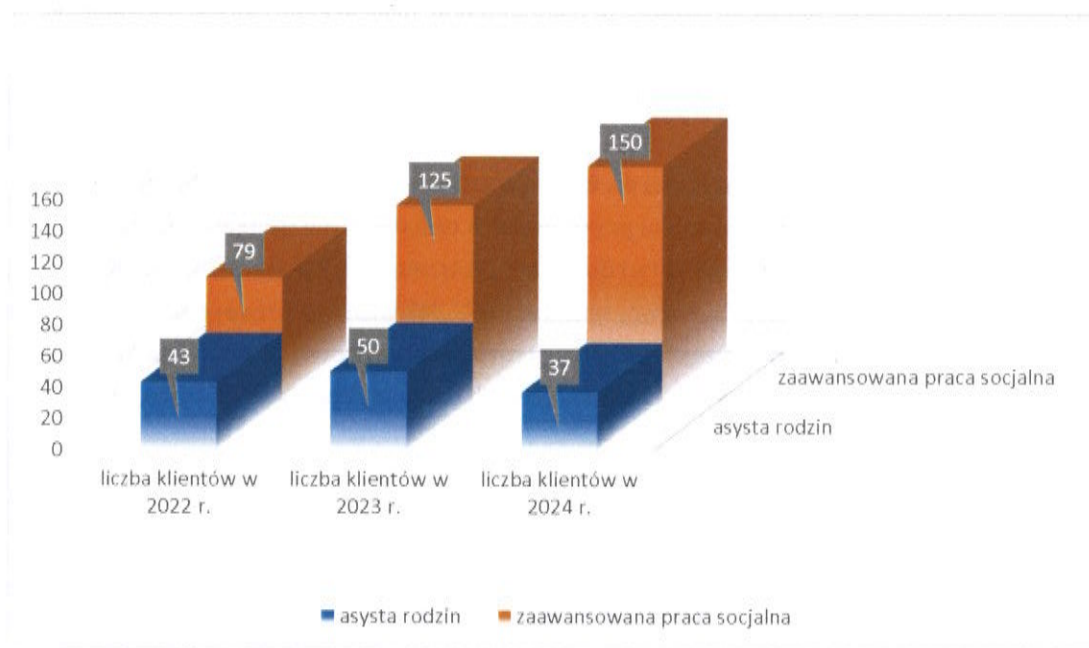

Centrum Wsparcia „Moja Rodzina” jest miejscem pracy Zespołu Pomocy Specjalistycznej ds. Rodzin – pracowników socjalnych, asystentów rodziny oraz pracowników prowadzących sprawy z zakresu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Założeniem Centrum Wsparcia „Moja Rodzina” jest wspieranie rodzin z dziećmi, ale także prowadzenie działań na rzecz społeczności lokalnej.

W 2024 r. z pomocy Centrum, w zakresie pogłębionej pracy socjalnej, skorzystało **150 rodzin**, w których wychowywało się **265** dzieci. Dodatkowym wsparciem, w formie asystenta zostało objętych **37 rodzin**, w których wychowywało się **60** dzieci. Wraz z rozwojem Centrum Wsparcia „Moja Rodzina”, jego rozpoznawalnością w dzielnicy, odnotowujemy zainteresowanie ofertą pomocy i zwiększanie się liczby odbiorców. W porównaniu do 2023 r. liczba o

Wykres 14

Liczba klientów Centrum Wsparcia „Moja Rodzina” w latach 2022-2024

Źródło: dane własne OPS

W Centrum Wsparcia „Moja Rodzina” pracownicy Ośrodka organizowali i spotykali się na cyklicznych spotkaniach z pedagogami i pracownikami ochockich szkół, przedszkoli oraz placówek wsparcia dziennego. Ten kontakt był dla Ośrodka Pomocy Społecznej zawsze niezwykle ważny, gdyż pracownicy placówek oświatowych i wsparciowych są ogromną skarbnicą wiedzy o sytuacji swoich wychowanków

Na potrzeby indywidualnych spraw, w celu ustalenia planów działań i pomocy dla konkretnych rodzin, w Centrum Wsparcia odbywały się także indywidualne, eksperckie spotkania pracowników

socjalnych i asystentów rodzin z kuratorami, pedagogami, pracownikami organizacji pozarządowych zaangażowanych w pomoc ochockim rodzinom. Nawiązanie kontaktów i ich utrzymywanie z pracownikami placówek pozwoliło wielokrotnie Ośrodkowi na szybką interwencję w środowisku oraz na kompleksowe i wszechstronne wsparcie dzieci i młodzieży, często przy bardzo dużym zaangażowaniu szkół, przedszkoli i innych instytucji.

Jednym z głównych zadań pracowników socjalnych jak i asystentów rodziny były działania ukierunkowane na wzrost kompetencji wychowawczych rodziców, w tym: edukacja rodzin, poszerzanie ich wiedzy z różnych obszarów życia rodzinnego, pobudzanie do kreatywnego działania, rozwijanie pasji i zainteresowań.

Pracownicy Centrum Wsparcia „Moja Rodzina” w 2024 r. kontynuowali **aktywności rozwijające zainteresowania dzieci i młodzieży**. Zajęcia rozbudzały zaciekawienie innymi kulturami, uczyły kreatywnych form spędzania wolnego czasu, nastawione były na pracę zespołową rodzica/opiekuna z dzieckiem, co służyło poprawie więzi i relacji, pracy na wspólny sukces bez wewnątrzrodzinnej rywalizacji. Łącznie w okresie styczeń- grudzień odbyło się **5 tematycznych spotkań**, w tym warsztatowych: „Rowerem przez świat”, „Spacer po warszawskich muralach”, spotkanie z ornitologiem oraz warsztaty pierwszej pomocy przedmedycznej, wielkanocny i bożonarodzeniowy.

W 2024 r. w Centrum Wsparcia „Moja Rodzina” kontynuowała składającą się z ponad 180 pozycji **Wypożyczalnię Książek i Gier**.

Pracownicy Zespołu Pomocy Specjalistycznej ds. Rodzin w ramach działań Centrum Wsparcia „Moja Rodzina” od września do listopada 2024 roku poprowadzili 8 tematycznych spotkań w ramach **Klubiku „Ochociaki”**: „Rozwój i potrzeby dzieci do 3 r.ż.”, „Potrzeby rodzica- jak znaleźć na nie czas?”, „Żywienie niemowląt i małych dzieci”, „Rozwój sensoryczny”, „Jak wspierać rozwój mowy”, „Wychowywanie bez kar i nagród”, „Dziecko w sytuacji rozstania rodziców”, „Bunt dwulatka”. Zajęcia były adresowane do rodziców dzieci w wieku 6 miesięcy- 3 lata i miały charakter edukacyjno-zabawowy.

Centrum Wsparcia „Moja Rodzina” było w 2024 r. miejscem organizującym i współorganizującym aktywności dla okolicznej społeczności lokalnej.

W czerwcu 2024 r. pod patronatem Burmistrz i Zarządu Dzielnicy Ochota na Placu Baśniowym Ośrodek zorganizował, wraz z partnerami, Piknik „**Święto Rodziny**”. Było to już kolejne kolorowe, pełne sportowych i artystycznych atrakcji spotkanie młodszych i starszych mieszkańców Ochoty na wspólnej zabawie.

W sierpniu 2024 r. pracownicy Ośrodka współorganizowali cykliczne, bardzo ważne dla mieszkańców dzielnicy wydarzenie – wspólne **śpiewanie powstańczych piosenek**.

We wrześniu 2024 r. Centrum Wsparcia „Moja Rodzina” dołączyło do ogólnowarszawskiej inicjatywy społecznej – **Warszawskie Dni Rodzinne**. W ramach tego wydarzenia zostało przygotowane spotkanie z rodzinami mieszkającymi na Ochocie, także tymi niekorzystającymi z pomocy pod nazwą **Ochockie Spotkanie Rodzinne**. Rodzice i opiekunowie mogli poznać ofertę Ośrodka Pomocy

Społecznej, porozmawiać z asystentem rodziny, psychologiem, pracownikiem socjalnym, wziąć udział w warsztatach rękodzielniczych. W tym czasie dzieci, pod opieką asystentów rodziny, spędzały czas na zabawie i wspólnym oglądaniu bajek.

W roku 2024 w Centrum Wsparcia „Moja Rodzina” kontynuowany był program **Akademia Rodziny** przygotowany przez pracowników Działu Pomocy Specjalistycznej Ośrodka. Tematyka spotkań każdorazowo dostosowana jest do aktualnych potrzeb zgłaszanych przez klientów lub rozpoznawanych przez naszych specjalistów. Spotkania dotyczyły więc tematyki z zakresu podnoszenia kompetencji opiekuńczo- wychowawczych, radzenia sobie ze specyficznymi zachowaniami dzieci wynikającymi z zaburzeń zdrowotnych dzieci czy problemów w rozwoju lub zdrowiem psychicznym.

W roku 2024, od września do grudnia, Stowarzyszenie OPTA w Centrum Wsparcia „Moja Rodzina” prowadziło dla rodziców z naszej dzielnicy warsztaty w ramach **programu „Odpowiedzialny rodzic- bezpieczna więź”** finansowanego z budżetu Dzielnicy Ochota. Odbyły się 4 spotkania wyłącznie dla rodziców oraz 3 dla rodziców i dzieci. Tematy spotkań były odpowiedzią na rozpoznane przez pracowników socjalnych potrzeby rekrutowanych przez OPS rodzin - „Jak rozmawiać z dzieckiem o tym, co się dzieje w domu”, „Jak się dogadać. Komunikacja i relacje z dziećmi”, „Ratunku! Mam w domu nastolatka!”, „Rodzina razem”, „Fundament rodzicielski- jak rozwija się dziecko a jak rodzina”, „Mój stres- sposoby zarządzania stresem”, „Wokół świątecznego stołu”. W zajęciach wzięło udział 31 rodziców oraz 15 dzieci.

W grudniu 2024 r. Ośrodek brał udział w **sąsiedzkim ubieraniu choinek** na Placu Baśniowym, a w pomieszczeniach Centrum zorganizowane były otwarte warsztaty dla dzieci wraz z opiekunami **„Sąsiedzki warsztat ozdób Świątecznych”**. To spotkanie jest już cyklicznym i towarzyszy mu wiele dobrych emocji – dzieci przygotowują ozdoby, którymi ozdabiają choinki w swoich domach.

Pomieszczenia Centrum Wsparcia wykorzystywane były także na inne działania adresowane do mieszkańców dzielnicy, realizowane między innymi przez Stowarzyszenie Syntonia, Uniwersytet Trzeciego Wieku. W tym miejscu odbywały się również spotkania sieciujące wolontariat w dzielnicy Ochota oraz liczne spotkania szkoleniowe.

Pracownicy Zespołu Pomocy Specjalistycznej ds. Rodzin współpracując z rodzinami rozpoznawali ich potrzeby, zasoby i ograniczenia. Poszukiwali z rodzinami dodatkowego wsparcia, odpowiadającego różnym potrzebom – wsparcia psychologicznego, atrakcyjnych i edukacyjnych form spędzania wolnego, placówek terapeutycznych. Aby ułatwić rodzinom poszukiwanie miejsc wsparcia, ale także aby zapoznać ochockie rodziny z bogatą ofertą pomocową dostępną bezpłatnie zarówno w dzielnicy Ochota jak i w m.st. Warszawa Ośrodek przygotował i wydał „Informator dla ochockich rodzin”. Informator jest dystrybuowany wśród klientów Ośrodka, będzie także udostępniany podczas imprez i spotkań w dzielnicy.

7. MIEJSCE AKTYWNOŚCI LOKALNEJ „SURMA”

Działalność **Miejsca Aktywności Lokalnej Surma** (MAL Surma) koncentruje się na inspirowaniu i wspieraniu działań opartych na idei samoorganizacji i samopomocy społeczności lokalnej, poprzez możliwość dzielenia się swoją wiedzą i umiejętnościami z innymi mieszkańcami. Propozycje MAL Surma skierowane są zarówno do dzieci i młodzieży, jak i do osób dorosłych oraz seniorów. MAL współdziała również z organizacjami pozarządowymi, które realizując działania na rzecz mieszkańców bardzo chętnie korzystają z zasobów lokalowych i pomocy

wolontariuszy. Surma ściśle współpracuje z Centrum Komunikacji Społecznej (CKS) – od 1.09.2020 roku należy do miejskiej sieci MAL.

Do zadań MAL należy m.in:

- wspieranie aktywności lokalnej integracji sąsiedzkiej mieszkańców Dzielnicy;
- udostępnianie bezpłatnej przestrzeni i sprzętu, umożliwiających realizację różnorodnych przedsięwzięć mieszkańcom, przedstawicielom lokalnych instytucji i organizacji pozarządowych;
- wsparcie organizacyjne i animacyjne przy tworzeniu oferty dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów; opracowywanie i realizacja lokalnych programów i projektów z zakresu pomocy społecznej na rzecz ograniczania i rozwiązywania występujących problemów społecznych;

MAL Surma jest członkiem Koalicji Na Rzecz Ochoty, która jest ruchem społecznym środowiska lokalnego - warszawskiej Ochoty. Koalicja łączy przedstawicieli organizacji pozarządowych i instytucji oraz aktywnych mieszkańców dzielnicy, którzy chcą działać lokalnie w celu poprawy warunków życia na Ochocie, a lokalne potrzeby i problemy są głównym motywem ich współpracy.

Większość zajęć odbywających się w MAL Surma prowadzi sąsiedzi- wolontariusze. Placówkę na stałe wspiera ok. 30 wolontariuszy, 60-u świadczy pomoc akcyjną (np. podczas imprez).

Nasi wolontariusze:

- prowadzą zajęcia dla mieszkańców z cyklu „Poznaj swojego sąsiada” (np. szydełkowanie, gimnastyka);
- pomagają w przygotowaniu wydarzeń (np. Śniadanie Sąsiedzkie, Dzień Sąsiada, piknik);
- grają i śpiewają na okolicznościowych wydarzeniach (np. Walentynki, Dzień Kobiet);
- wspierają potrzebujących (np. zakupy, wspólne spacery).

Działania MAL Surma we współpracy z innymi partnerami w 2024 r.:

- MAL Surma ściśle współpracuje z: Biblioteką „Białobrzaska”, MDK Ochota, UTW Omega, Przedszkolami (np. nr 404 i nr 100), Szkołami Podstawowymi (np. Sp. 61, Sp. 264), Szkołami średnimi (np. Akademickie LO przy polsko-japońskiej akademii technik komputerowych), uczelniami (np. APS, WUM), Foodsharing Warszawa, Hufiec ZHP Warszawa Ochota.
- „O miłości przy muzyce, czyli czytanie listów miłosnych przy muzyce na żywo” - Sąsiedzkie Walentynki w MAL Surma (luty 2024) – koncert miłosnych piosenek w wykonaniu sąsiada-

muzyka,. Spotkanie było jednocześnie rozpoczęciem projektu pt. „Sztuka pisania listów”, we współpracy z Biblioteką Dzielnicy Ochota, Stowarzyszenie Ochocki Uniwersytet Trzeciego Wieku "Omega" (UTW Omega) , Wydziałem Spraw Społecznych i Zdrowia (WSSiZ) oraz wolontariuszami Ośrodka (Warszawskie partnerstwo dla wolontariatu).

- **Koncert na Dzień Kobiet (marzec 2024)** – muzyczny występ dla mieszkańców, przygotowany we współpracy z wolontariuszami oraz UTW Omega.
- **Międzypokoleniowe sprzątanie świata w Parku Szczyliwickim (marzec 2024)** – wydarzenie pod patronatem Burmistrza Dzielnicy, zorganizowane przez Urząd Dzielnicy Ochota i Ośrodek we współpracy z OPP, SP 61, SP 264, LO 69, UTW Omega.
- **"Obmyślam świat"** – projekt rozpoczęty w drugiej połowie roku 2023 r. (organizowany przez Młodzieżowy Dom Kultury "Ochota" w ramach obchodów roku Wisławy Szymborskiej pt. "Obmyślam świat". **16 kwietnia 2024** odbył się uroczysty finał. Wolontariuszki Ośrodka otrzymały nagrody i puchar za udział. MAL Surma również otrzymał puchar, dyplom i podziękowania.
- **Warsztaty kolażu pt. "Zauroczeni Ochotą" w ramach Warszawskiego Tygodnia Międzypokoleniowego** (na zaproszenie CAM). Seniorzy i uczniowie SP 264 wspólnie tworzyli prace poświęcone znanym miejscom na Ochocie.
- **Dzień Sąsiada – przystanek Ochota (maj 2024)** – piknik zorganizowany przez Ośrodek w tym MAL Surma we współpracy z Urzędem Dzielnicy Ochota m. st. Warszawy, Młodzieżowym Domem Kultury „Ochota”, Biblioteką „Białobrzaska”, SZP nr 61, Foodsharing Warszawa, Akademickim Liceum Ogólnokształcącym, Hufcem ZHP Warszawa Ochota, UTW „Omega” oraz wolontariuszy MAL Surma.
- **Śniadania sąsiedzkie we współpracy z Foodsharing Warszawa** – odbywają się w **trzecią sobotę miesiąca**.
- **„Seniorzy mają talent” – IX Przegląd Amatorskiej Twórczości Seniorów** – wydarzenie zorganizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Wawer m.st. Warszawy . Ośrodek reprezentowała grupa Tai Chi Kung, która wystąpiła na scenie dając pokaz gimnastyki. Dwie seniorki wystawiły swoje prace wykonane podczas warsztatów rękodzieł w MAL Surma.
- **„Powstań z piórem – tworzymy razem historię pisanych listów”** – projekt zrealizowany w ramach programu **Warszawskie Partnerstwa dla Wolontariatu** (Ochotnicy Warszawscy) gdzie historia i sztuka pisania listów stały się źródłem inspiracji. Misją projektu było uczczenie 80 Rocznicy Powstania Warszawskiego Partnerami projektu byli: Biblioteka Publiczna w Dzielnicy Ochota, UTW "Omega", Urząd Dzielnicy Ochota, SP nr 61.

Inne działania MAL SURMA

- **Wielka zbiórka filmów i audiobooków na DVD dla Warszawskiego Centrum Integracyjnego „Integracyjna Warszawa”** (styczeń 2024).
- **Miejsce Przyjazne Seniorom (maj 2024)** – MAL Surma otrzymał certyfikat przyznany przez miasto stołeczne Warszawę i Warszawską Radę Seniorów. W związku z tym gościliśmy na antenie TVP 3 Warszawa w programie pt. „Dobrego dnia”.

- **„Losowe akty szydełkowej dobroci”** – przez dwa miesiące grupa szydełkowa robiła drobiazgi, które zostały rozdane mieszkańcom dzielnicy podczas czerwcowego Dnia Savoir-Vivre.
- Udział w pikniku na zaproszenie Ośrodka Kultury Ochoty OKO pt. **Nocny Dzień Dziecka – ochockie bajanie – baśnie tysiąca i jednej nocy (czerwiec 2024)**.
- **Z końcem sierpnia zakończyliśmy akcję charytatywną „Zbieramy nakrętki dla chorego Mateusza”** we współpracy z Przedszkolem nr. 100 i SP nr 97. Przez 2 lata zebraliśmy 350 kg nakrętek.
- Akcja **zbierania zużytych baterii** we współpracy z firmą „REBA Organizacja Odzysku SA”.
- **40. Urodziny SURMY - MAL SURMA 13 września 2024 r.** obchodziła swój okrągły jubileusz nad którym patronat objął Burmistrz Dzielnicy Ochota m. st. Warszawy. Od 1984 roku rozpoczął swoją działalność Klub Mieszkańców Osiedla Wojskowego „Surma”, od 1994 r. istniał Klub Osiedlowy SURMA potem Dom Sąsiedzki SURMA będący w strukturach Ośrodka Kultury Ochoty OKO. Od 2020 r. funkcjonuje Miejsce Aktywności Lokalnej SURMA będące częścią Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy. Podczas uroczystości gościliśmy m.in. Panią Adrianę Porowską, Zastępczynię Prezydenta m.st. Warszawy; Panią Martę Jakubiak, Dyrektora Biura Pomocy i Projektów Społecznych Urzędu Miasta St. Warszawy; Pana Piotra Krasnodębskiego, Burmistrza Dzielnicy Ochota m. st. Warszawy, przedstawicieli ochockich placówek i instytucji oraz wolontariuszy.
- Z okazji urodzin 14 września 2024 r. gościliśmy na antenie programu „Dobrego dnia” w TVP3 Warszawa gdzie mogliśmy opowiedzieć mieszkańcom o działalności SURMY. 21 września 2024 r. wspólnie z mieszkańcami świętowaliśmy urodziny podczas plenerowego Śniadania Sąsiedzkiego. Odbędzie się również gra miejska po Ochocie pt. „#HARCSTART” zorganizowana przez Hufiec ZHP Warszawa Ochota z metą w MAL Surma. Uratowaną żywność na wspólny stół zapewnił Foodsharing Warszawa. **Ochota dla powodzian – MAL Surma** była jednym z punktów zbierających dary dla osób z południa Polski zmagających się ze skutkami powodzi. Do placówki darczyńcy dostarczyli ponad 120 L wody, żywność, środki czystości, środki higieny osobistej oraz karmę dla zwierząt.
- **Warszawskie Dni Rodzinne (wrzesień 2024)** – W ramach wydarzenia odbyły się „Warsztaty z filcu” prowadzone przez wolontariuszkę.
- **Dni Otwarte MAL (październik 2024)** – wydarzenie dotyczące rozwoju warszawskiej sieci MAL wspieranej przez Urząd m.st. Warszawy. Dla społeczności lokalnej była to okazja do zobaczenia SURMY “od kulis. W ramach Dni Otwartych MAL odbyło się m.in. Śniadanie Sąsiedzkie. W promowaniu wydarzenia naszą placówkę wspierało CKS (promocja, identyfikacja wizualna, social media).
- **XX Rodzinny Piknik Integracyjny Szczęśliwice (wrzesień 2024)** –wystawcy (w tym MAL Surma), zaprezentowali swoją ofertę pomocową, edukacyjną, kulturalną, promującą zdrowy styl życia oraz aktywność społeczną. Dla mieszkańców była to doskonała okazja do poznania działalności, twórczości i oferty instytucji działających na terenie Dzielnicy Ochota oraz organizacji pozarządowych.
- Udział w **Warszawskich i Ochockich Dniach Seniora (wrzesień - grudzień 2024)**

Międzypokoleniowy Jarmark i Korwód Kreatywności w ramach Warszawskich Dni Seniora w Parku Świętokrzyskim. Na wspólnym stoisku uczestnicy pikniku mogli dowiedzieć się o ofercie Ośrodka (MAL Surma, Domu Dziennego Pobytu „Z Ochotą”, Programu Wsparcia „DMUCHAWIEC”) a także wykonać drobne rękodzieło.

W ramach Ochockich Dni Seniora w MAL Surma odbyły się warsztaty rękodzieła, wykłady i spotkania dla seniorów. Warszawski Uniwersytet Medyczny przeprowadził wykłady dotyczące zdrowia. Odbył się koncert z muzyką na żywo w wykonaniu J. Stokowskiego. We współpracy z Biblioteką „Biało-brzeska” zorganizowane zostało spotkanie z zielarką i autorką książek K. Judką. Ostatnim akordem było „Poetycko – muzyczne spotkanie z naturą” odbyło się we współpracy z DPS „Chemik”.

- Wraz z DDP „Z Ochotą” została zorganizowana zbiórka ubrań dla osób w kryzysie bezdomności, korzystających z pomocy **Warszawskiego Centrum Integracyjnego (październik 2024)**. W grudniu 2024 mieszkańcy naszej dzielnicy, uczestnicy zajęć MAL Surma, Domu Dziennego Pobytu „Z Ochotą” oraz harcerze z drużyny 75 WDH ŁOŚ zorganizowali zbiórkę ciepłych skarpet, przekazanych wraz z dedykowaną dla obdarowanego kartką ze świątecznymi życzeniami.
- Akcja charytatywna **„Elfiada” (grudzień 2024)** – na zaproszenie Niezależnego Zrzeszenia Studentów Uniwersytetu Warszawskiego już po raz kolejny MAL Surma brał udział w akcji charytatywnej **„Elfiada”**, której celem była zbiórka prezentów świątecznych dla dzieci z Domów Dziecka. Zbieraliśmy środki higieniczne i kosmetyczne, a także zabawki i gry planszowe. Otrzymane rzeczy, w formie prezentów świątecznych zostały przekazane podopiecznym placówek opiekuńczo – wychowawczych.
- Organizacja **wydarzeń i spotkań okołoswiątecznych** dla mieszkańców: - warsztaty rękodzieła (np. ozdoby, kartki świąteczne), - warsztaty szydełkowania ozdób świątecznych, - spotkania świąteczne różnych grup uczestników.
- **Odbiór pieczywa z piekarni na ul. Rokosowskiej w ramach współpracy z Foodsharing Warszawa** – w MAL Surma udostępnia sąsiadom pieczywo otrzymane z sąsiedzkiej piekarni w ramach akcji niemarnowania żywności.

W 2024 roku **mieszkańcy Ochoty mogli skorzystać z różnorodnych bezpłatnych wydarzeń oraz z zajęć i spotkań, np.** Tai Chi Kung, gimnastyka chińska Qigong – Jadeitowa Księżniczka, ćwiczenia ruchowe, warsztaty artystyczne, warsztaty szydełkowania, wykłady dotyczące ziołolecznictwa, zajęcia taneczne, śniadania sąsiedzkie, koncerty muzyczne, spotkania z dietetykiem, warsztaty psychologiczne „Umysł 60+” i „Rozwój osobisty 60+”, planszówki, jęz. angielski, spotkania ze specjalistami z różnych dziedzin.

Spotkania, zajęcia i wykłady organizują u nas chętnie Fundacje i Stowarzyszenia (np. Stowarzyszenie Rozwiń Się, Stowarzyszenie Syntonia).

W przestrzeni MAL odbywają się również zajęcia w ramach **Programu Wsparcia „Dmuchawiec”** prowadzone przez psychologa Ośrodka oraz **Muzykoterapia dla osób żyjących z demencją**.

MAL Surma stale poszerza swoją ofertę wydarzeń, spotkań, warsztatów dlatego też liczba uczestników cały czas utrzymuje się na wysokim poziomie.

W okresie sprawozdawczym, z **ponad 70 różnych ofert skorzystało ponad 1900 osób**.

Opis niektórych zajęć/warsztatów:

- **Quilling** - technika polegająca na zwijaniu wąskich pasków papieru, a następnie formowaniu powstałych kółeczek w różne kształty i tworzeniu z nich ciekawych kompozycji.
- **Zdrowie z natury** –spotkania i warsztaty dotyczące produktów naturalnych i ziół.
- **Szydełkowanie** – warsztaty z cyklu „Poznaj swojego sąsiada” prowadzone przez sąsiadkę wolontariuszkę.
- **Warsztaty artystyczne – rękodzieło**. Uczestnicy podczas zajęć pracują z bardzo różnymi materiałami i bardzo różnymi technikami (decoupage, haft, makrama, szycie, biżuteria, malowanie kamieni).
- **Tai Chi Kung** – oryginalne ćwiczenia prowadzone przez sąsiadkę wolontariuszkę.
- **Śniadania sąsiedzkie** – mają na celu integrację mieszkanek/mieszkańców, wspólne spędzenie czasu, bliższe poznanie się poprzez wspólne przygotowania śniadania z produktów dostarczanych przez Foodsharing Warszawa.

Tabela 22

Zajęcia w MAL SURMA

Lp.	Nazwa działania	Liczba wolontariuszy (instruktorów)	Liczba uczestników	Liczba godzin	Liczba zajęć
1	Umysł 60+ (gr. stała)	1 (prac. OPS)	15	26	13
2	Rozwój osobisty 60+ (gr. stała)	1 (prac. OPS)	10	27	14
3	Zajęcia terapeutyczne dla osób z chorobą Alzheimera – „Dmuchawiec” (gr. stała)	2 (prac. OPS)	10	38	38
4	Grupa wsparcia „Dmuchawiec” (gr. stała)	2 (prac. OPS i wolontariusz)	10	44	22
5	Punkt Informacji i Wsparcia	2 (prac. OPS)	51 konsultacji	-	-
6	Muzykoterapia dla osób żyjących z demencją	1	20	26	26
7	Terenowa Komisja Emerytów i Rencistów W-wa Śródmieście – Ochota (Solidarność)	2	2	10,5	7
8	Język angielski (gr. stała)	1	8	15	15
9	Pograjmy razem na Ochocie - planszówki (Stowarzyszenie Rozwiń Się) (gr. stała)	1	25	68	34
10	Trening pamięci (Stowarzyszenie Rozwiń Się) (gr. stała)	1	15	7	7
11	Gimnastyka chińska – Jadeitowa Księżniczka	1	15	31	31
12	Tai Chi Kung	1	20	31	31
13	Śniadanie sąsiedzkie	-	ok. 260	10	5
14	Warsztaty artystyczne - rękodzieło (2 grupy)	2	45	176	44
15	Warsztaty szydełkowania	1	20	60	30
16	Brydż	-	8	50	25
17	„O miłości przy muzyce, czyli czytanie listów miłosnych przy muzyce na żywo” – Sąsiedzkie Walentynki - koncert	1	50	2	1

18	Koncert na Dzień Kobiet – występ muzyczny i wspólne śpiewanie	1	40	2	1
19	Wielkanocne warsztaty sąsiedzkie (tworzenie ozdób świątecznych)	1	15	4	1
20	Warsztaty z Dietetykiem – „Znane trio: cukrzyca, nadciśnienie, cholesterol”	1	12	2	1
21	Spotkanie wewnętrzne pracowników OPS	-	6	2	1
22	Spotkanie w ramach partnerstwa dla wolontariatu	-	6	2	1
23	Wykład dotyczący depresji seniorów (Fundacja W Ruchu)	1	7	2	1
24	Gimnastyka dla seniorów (Fundacja W Ruchu)	1	8	1	1
25	K-pop dance – taniec dla młodzieży (grupa stała)	1	6	4	4
26	Cykl pt. „Zdrowie z natury” – wykłady i warsztaty	1	40	12	6
27	Wykład psychologa OPS pt. „Zadbaj o swój mózg”	1	15	2	1
28	Wykład psychologa OPS pt. „Udar mózgu i co dalej?”	1	15	2	1
29	Bezpłatne badanie słuchu - firma Edmed	1	20	4	2
30	Wiosenne spotkania z muzyką – koncert uczniów Weroniki Chodakowskiej	1	40	1	1
31	Aplikacja dla wolontariuszy – spotkanie (CKS)	1	3	1	1
32	Dzień Sąsiada – przystanek Ochota	-	ok. 150	3	1
33	Warsztaty kolażu pt. „Zauroczeni Ochotą” w ramach Warszawskiego Tygodnia Międzypokoleniowego	1	15	3	1
34	Inicjatywy sąsiedzkie (np. wspólne przygotowanie mat. do zajęć, próby do występów, ozdabianie sali, planowanie kolejnych działań)	-	22	36	18
35	Wykłady pt. „Chandra, smutek a może już depresja?” (Stow. Syntonia)	2	16	2	1
36	Wykłady pt. „Sposoby radzenia sobie ze stresem jako profilaktyka depresji po 60 r. życia” (Stow. Syntonia)	2	14	2	1
37	Wykład psychologa OPS pt. „Depresja opiekuna – po czym ją poznać”	1	10	2	1
38	Spotkanie dotyczące wdrażania polityki młodzieżowej m.st. W-wy (CKS)	1	14	3	1
39	Spotkanie dla mieszkańców dotyczące inicjatyw lokalnych – prowadzenie CKS	3	4	1	1
40	Spotkanie mieszkańców dotyczące zazielenienia skwerów i podwórek w ramach akcji „Sadzimy z Ochotą”.	-	5	1	1
41	Wykład studentów WUM w ramach promocji zdrowia pt. „Leki – czy wierzyć reklamom”	3	12	1	1
42	Wykład studentów WUM w ramach promocji zdrowia pt. „Prawa pacjenta w placówkach ochrony zdrowia”	3	8	1	1

43	„Pokochać osobę z demencją” – konferencja online (transmisja)	-	5	2	1
44	Senior blisko siebie – Ochota 2024. Trening pamięci (Stowarzyszenie Syntonia) - 3 grupy	2	38	48	6
45	Nauka jęz. polskiego dla dzieci ze Strefy Gazy (Fundacja Polskie Forum Migracyjne)	1	8	3	1
46	„Żywe octy” – warsztaty z przygotowania octów	1	15	2	1
47	Quilling – warsztaty	1	12	16	8
48	Warsztaty tworzenia biżuterii	2	10	8	4
49	Tańce w kręgu z Żanetą	1	16	8	8
50	Sutasz – warsztaty (Stowarzyszenie „Voice of Art”) 2 grupy	1	30	12	2
51	Dzień otwartych możliwości – muzyka	1	3	2	1
52	Dzień otwartych możliwości - makrama	1	6	2	1
53	Dzień otwartych możliwości - quilling	1	4	2	1
54	Dzień otwartych możliwości - scrapbooking	1	8	2	1
55	Warsztaty tworzenia z filcu (w ramach Warszawskich Dni Rodzinnych)	1	6	2	1
56	40. Urodziny Surmy dla przedstawicieli placówek i instytucji	-	40	2	1
57	Urodzinowe Śniadanie Sąsiedzkie oraz gra miejska #Harcstart z Hufcem ZHP Ochota	-	ok. 80	3	1
58	„Ochota na jadłodzielnie” – warsztaty edukacyjne	1	2	1	1
59	„Zioła zimą” – spotkanie z zielarką i autorką kolekcji książek (wykład i spotkanie autorskie w ramach Ochockich Dni Seniora)	1	40	3	1
60	Wspomnień czar – koncert muzyczny w ramach Ochockich Dni Seniora	2	35	2	1
61	Wykład WUM „Samobadanie piersi” w ramach Ochockich Dni Seniora	2	10	1	1
62	Wykład WUM „Nietrzymanie moczu” w ramach Ochockich Dni Seniora	2	12	1	1
63	Wykład WUM „Wypadanie macicy” w ramach Ochockich Dni Seniora	2	8	1	1
64	Scrapbooking - warsztaty	1	8	12	6
65	Poetycko-muzyczne spotkanie z naturą we współpracy z DPS „Chemik”	1	25	2	1
66	„Powstań z piórem – tworzymy razem historię pisanych listów” – warsztaty dla wolontariuszy	5	30	12	6
67	Choinka Sąsiedzka	-	ok. 60	5	1
68	Świadomy oddech – warsztaty (Stowarzyszenie Syntonia)	1	15	2	1
69	Modny Senior – nauka wiązania szali i apaszek	1	22	1	1
70	Wigilia Koalicji na Rzecz Ochoty	-	ok. 20	2	1
71	Spotkanie z wolontariuszami	1	22	2	1
72	Kawa sąsiedzka	-	40	36	18
	W sumie:	82	1946	914,5	499

8. DOM DZIENNEGO POBYTU „Z OCHOTĄ”

Celem Domu Dziennego Pobytu „Z Ochotą”, funkcjonującego przy ul. Grójeckiej 109 w Warszawie, jest aktywny udział ochockich seniorów w życiu społeczności lokalnej Ochoty.

Placówka ma za zadanie zapewnić opiekę i odpowiednie warunki do wielogodzinnego przebywania w niej osobom starszym oraz zaspokoić ich potrzeby w sposób pozwalający na w miarę samodzielne funkcjonowanie i uczestniczenie w życiu społecznym. Jednym z priorytetów działania placówki są działania na rzecz poprawy stanu psychicznego i fizycznego osób objętych usługami Domu.

Oferta zajęć dla uczestników placówki ma charakter grupowy, ale uwzględnia jednocześnie indywidualne predyspozycje i oczekiwania seniorów. Praca z taką grupą prowadzona była przez kadrę posiadającą odpowiednich kwalifikacje – konieczna jest znajomość oraz umiejętność praktycznego wykorzystania metod i technik pracy terapeutycznej.

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. ze stałej oferty DDP skorzystały **24 osoby**. Przeważającą grupę, tj. **83%** uczestników zajęć stanowiły **kobiety**. **Średni wiek** uczestników to **81 lat**. Seniorzy korzystający z oferty placówki to często osoby po kryzysach psychicznych, epizodach depresyjnych, wydarzeniach traumatycznych, a także mające problemy w komunikacji interpersonalnej, walczące z uzależnieniem, często osoby niepełnosprawne. U **8 osób, tj. u 33% wszystkich uczestników** zajęć w DDP w 2024 roku, zaobserwowano różnego typu **objawy otępienne i trudności** polegające na problemach z pamięcią, zaburzeniami funkcji poznawczych, zmianach w zachowaniu, trudnościach podczas wykonywania codziennych czynności.

Praca z podopiecznymi Domu, polega przede wszystkim na działaniach ukierunkowanych na pomoc w rozwiązywaniu skumulowanych problemów, a także rehabilitacji psychicznej, społecznej oraz fizycznej tych osób. Bardzo ważnym aspektem jest systematyczne **wsparcie psychologiczne** seniorów udzielane bezpośrednio w placówce. W roku sprawozdawczym przeprowadzono **194 rozmowy indywidualne psychologa DDP z seniorami**.

Dom Dziennego Pobytu „Z Ochotą”, w 2024 r. świadczył usługi:

- o charakterze bytowym (zapewniające miejsce pobytu przystosowanego do bezpiecznego spędzania czasu wolnego, zapewniał jeden gorący posiłek dziennie oraz stały dostęp do ciepłych i zimnych napojów);
- o charakterze wspierającym (umożliwienie udziału w różnorodnych zajęciach aktywizujących i integracyjnych, zaspokojenie potrzeb kulturalnych, rekreacyjnych, towarzyskich, kształtowanie postaw prozdrowotnych, tworzenie warunków do rozwoju samodzielności i samopomocy, pomoc psychologiczną);
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, pomoc w podtrzymywaniu i rozwoju kontaktów z rodziną uczestnika oraz społecznością lokalną, pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych (rodzinnych, zdrowotnych i mieszkaniowych).

Placówka pracuje wg tygodniowego harmonogramu zajęć, uwzględniającego potrzeby uczestników, a także kalendarz świąt, rocznic, imprez i wydarzeń lokalnych, włącza się w organizowanie lokalnych wydarzeń dla mieszkańców. Odbiorcy zajęć w DDP uczestniczyli szereg zajęć, wydarzeń i spotkań.

W ciągu całego 2024 roku, odbyło się 14 zebrań społeczności, 254 „rozmowy na dzień dobry”, 120 „kącików prasowych”, 252 warsztaty kulinarne, 53 spacerów i 13 gimnastyk, 44 treningi poznawcze, 21 warsztatów psychologicznych, 2 warsztaty kreatywności, 183 gry intelektualne i psychologiczne, 30 filmów przyrodniczych, 98 warsztatów plastycznych, 49 zajęć z rękodzieła, 8 zajęć krawieckich, 38 zajęć muzycznych, 21 biblioterapii, 8 filmoterapii, 57 quizów i teleturniejów, 26 zajęć gry w bingo, 17 prób jasełek. Ponadto seniorzy współtworzą kronikę placówki oraz 28 razy skorzystali z nieodpłatnych usług fryzjerskich pracownika DDP. Bardzo ważną i ulubioną aktywnością podopiecznych DDP jest gimnastyka profilaktyczna, prowadzona przez rehabilitantkę. W 2024r. odbyło się 35 godzin takich zajęć. Dużym zainteresowaniem cieszyły się również zajęcia z jogi na krzesłach (6 razy), 22 zajęcia z muzykoterapii, prowadzone przez specjalistów z Instytutu F. Chopina i 7 zajęć z dogoterapii.

Dom Dziennego Pobytu „Z Ochotą” współpracował z innymi organizacjami w celu poszerzenia oferty dla uczestników swoich zajęć, inicjował współpracę pomiędzy instytucjami dedykowanymi nie tylko osobom starszym, ale i reprezentantom młodszych pokoleń, celem zwiększenia integracji seniorów ze środowiskiem lokalnym.

Rok 2024 społeczność DDP rozpoczęła uroczystym **Balem Noworocznym**, udziałem w **koncertach kołęd w PKPS** oraz w wykonaniu **Zespołu „Miraż” z Domu Kultury Rakowiec**, a także **wykładami studentów Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego** o suplementach diety oraz wielolekowości.

Luty 2024 r. DDP rozpoczął się odwiedzinami uczniów **II L.O. im. Emilii Plater**. Uczestnicy DDP wzięli również udział w **karnawałowym Balu Przebierańców**, wspólnie świętowali **Walentynki**, obejrzeni przedstawienie w **Młodzieżowym Domu Kultury pt. „Obmyślmy Świat”**, a także wysłuchali **dwóch wykładów studentów Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego** o prawach pacjenta oraz stanach nagłych i chorobach cywilizacyjnych.

W marcu 2024 r. uczestnicy zajęć wysłuchali **dwóch wykładów studentów Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego**, (profilaktyka nowotworowa i ogólne zasady zdrowego żywienia), seniorki otrzymały kwiaty i życzenia z okazji **Dnia Kobiet od Fundacji Święty Mikołaj dla Seniora**. Delegacja seniorów brała udział w **uroczystym otwarciu nowej siedziby Ośrodka Pomocy Społecznej** przy ul. Skorochód-Majewskiego 3, a także w **koncercie muzycznym Krzysztofa Łudyszewskiego w MAL SURMA**. Najważniejszym punktem miesiąca było oczywiście **uroczyste Śniadanie Wielkanocne** społeczności DDP wraz z zaproszonymi Gośćmi.

Kwiecień 2024 r. w DDP, obfitował w wydarzenia integrujące międzypokoleniowo - z wizytą oraz **„Herbatką dla Babci i Dziadka”** przyszły do DDP dzieci z **Przedszkola Publicznego nr 239**, a seniorzy pojechali do **Przedszkola Integracyjnego Nr 314** na wspólne **wykonywanie kotylionów**. Uczestnicy DDP wysłuchali w **PKPS koncertu „Nowogrodzkie Orły”** w wykonaniu Chóru Wojskowego AK, a z okazji rocznicy powstania w getcie warszawskim wzięli udział w **akcji „Żonkile”**.

W maju 2024 r. kilkoro podopiecznych wzięło udział w **Dniu Sąsiada organizowanym w MAL SURMA** oraz **koncercie Zespołu „Andante” w PKPS**. Seniorzy wypełniali również **ankiety badawcze dotyczące muzyki w życiu codziennym dla uczniów z XXI L.O. im. Hugona Kołłątaja** oraz wzięli udział w **warsztacie muzycznym poprowadzonym przez licealistów**. DDP ponownie gościł **Zespół Miraż z Domu Kultury Rakowiec**, który przybył z koncertem. Tradycyjnie w maju, wszyscy uczestnicy DDP czynnie uczestniczyli w pikniku **„Dzień Sąsiada Pod Skrzydłami”**, którego DDP był współorganizatorem. Jednym z najważniejszych wydarzeń społeczności DDP w minionym roku był **Dzień Otwarty w DDP** – dla wszystkich zainteresowanych i przede wszystkim dla bliskich naszych podopiecznych. Dzieci i wnuki, rodzeństwo i przyjaciele naszych seniorów, zostali zapoznani z działalnością placówki, oglądali przygotowane prezentacje, zdjęcia i kroniki, podziwiali prace seniorów, rozmawiali z personelem placówki.

W czerwcu 2024 r., podczas **XII Ochockiego Dnia Sportu Osób z Niepełnosprawnościami „Ochota na Sport”**, seniorzy z DDP kibicowali grupie uczestników z ŚDS „Pod Skrzydłami”, a także liczną grupą reprezentowali swoją społeczność biorąc udział w imprezie **„Powitanie Lata”**, zorganizowanej przez OPS przy Placu Baśniowym. W tym samym miesiącu reprezentanci Domu Dziennego Pobytu na zaproszenie Ogniska Pracy Pozaszkolnej, pojechali na **II Wojewódzki Przegląd Teatrów Amatorskich „Teatrosfera”**. W tym samym miesiącu reprezentanci Domu Dziennego Pobytu pojechali na **IX Przegląd Amatorskiej Twórczości Seniorów „Seniorzy Mają Talent”**, na której to imprezie, tym razem organizowanej przez Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Wawer, prezentowane były rękodzieła seniorów.

W okresie wakacyjnym seniorzy obchodzili **Światowy Dzień Osób Starszych**, byli na **wycieczce w Warszawskim Ogrodzie Zoologicznym**, byli obecni podczas **śpiewania Piosenek Powstańców na Placu Baśniowym**.

Wrzesień 2024 r. ważnym wydarzeniem była druga już **biesiada integrująca środowiska senioralne „Seniorzy Seniorom”**, tym razem w Domu Pomocy Społecznej „Chemik”, której DDP „Z Ochotą” był głównym organizatorem. Impreza plenerowa na 100 osób gościła nie tylko władze Warszawy i naszej Dzielnicy, ale przede wszystkim wiele grup reprezentujących środowiska senioralne na Ochocie, m.in. klientów OPS, mieszkańców Domów Pomocy Społecznej, członków Rady Seniorów, studentki Uniwersytetu Trzeciego Wieku czy klubów seniora. Nasza placówka tradycyjnie brała też czynny udział w corocznym **Rodzinnym Pikniku Integracyjnym w Parku Szczyliwskim**. Wrzesień 2024r., Dom Dziennego Pobytu, otworzył udziałem w **Ogólnopolskiej Paradzie Seniorów** przechodzącej ulicami Warszawy oraz prezentacją działalności podczas udziału w **Jarmarku Kreatywności „Pora na pogodnego seniora”**, wraz ze studentkami SOUTW „Omega”. Miesiąc zamknęliśmy natomiast organizacją corocznego **Balu w MAL Grójecka 109** (inaugurując w ten sposób Ochockie Dni Seniora i Warszawskie Dni Seniora na Ochocie). Wartym uwagi jest fakt, że od kilku lat, Dom Dziennego Pobytu „Z Ochotą” jest inicjatorem wielu wydarzeń wśród bogatej oferty **Ochockich Dni Seniora**. W 2024 r., oprócz wykładów zorganizowanych w ramach Programu Wsparcia „Dmuchawiec”, psycholożka DDP, zorganizowała dla mieszkańców Dzielnicy ciesząc się dużym zainteresowaniem **wykład o „Psychoseksualności osób starszych”**.

Ważnym wydarzeniem społeczności były październikowe obchody **38-lecia placówki wraz z zaproszonymi Gośćmi**. Seniorzy wzięli również udział w ochockich obchodach **Warszawskiego Tygodnia Bezpieczeństwa na Placu Pod Skrzydłami**. Także w październiku Gościem DDP był **kierownik Delegatury Stołecznego Centrum Bezpieczeństwa** ochockiego Urzędu Dzielnicy wraz z policjantami Komendy Stołecznej Policji i Komendy Rejonowej Policji Warszawa III. Spotkanie było elementem działań profilaktyki przeciwdziałania oszustwom, na jakie narażone są osoby starsze. Kolejne spotkanie dla seniorów dot. świadczeń wspierających oraz rent. Poprowadzone było przez pracowniczki ochockiego **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych**. Również w październiku kilkoro seniorów skorzystało z zaproszeń Urzędu Dzielnicy i wysłuchało **koncertu Stefano Terrazzino**. Atrakcyjną odmianą dla uczestników były warsztaty i eksperymenty, zorganizowane na Ochocie specjalnie dla naszej grupy przez pracowników **Centrum Nauki Kopernik**. Kierowniczka DDP „Z Ochotą” na zaproszenie Fundacji „Święty Mikołaj dla Seniora” wystąpiła w roli **panelistki podczas III Ogólnopolskiego Zjazdu Wolontariuszy Fundacji**. Doniosłym wydarzeniem dla DDP była wizyta dziennikarki Telewizji Polskiej i udzielanie wywiadu przez seniorki przed kamerami na temat akcji „Listy”, na prośbę Fundacji Święty Mikołaj dla Seniora. Przygotowany materiał został wyemitowany w **głównym wydaniu „Wiadomości” w TVP1**. Kilka dni później, jedna z seniorek – podopiecznych DDP, wzięła udział w **nagraniu podcastu „Raban”** i udzielała wywiadu dla młodzieży o tym, jakie są marzenia osób starszych. W podobnym czasie, kierowniczka DDP „Z Ochotą” wzięła udział w nagraniu na żywo i udzielała wywiadu dla **TVP3 w programie „Co za dzień”** (również na temat akcji „Listy”).

Listopad 2024 r. odbyły się dwie imprezy z udziałem seniorów DDP - **obchody Święta Niepodległości przy Placu Narutowicza** oraz **koncert pieśni patriotycznych w wykonaniu Zespołu „Miraż” z Domu Kultury Rakowiec**. Na zaproszenie **Śródowniskowego Domu Samopomocy „Pod Skrzydłami”**, nasi uczestnicy wysłuchali **koncertu muzyki klasycznej** w wykonaniu zespołu „Musethga”, a także **wykładu** o suplementacji leków **studentów Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego**. Po raz drugi, DDP-owi wraz z MAL-em SURMA, udało się zorganizować **zbiórkę odzieży i potrzebnych rzeczy, wśród mieszkańców Dzielnicy**, na rzecz osób w kryzysie bezdomności z **Warszawskiego Centrum Integracji „Integracyjna Warszawa”**. Pomimo swoich trudności i różnych ograniczeń, około 50% podopiecznych DDP, wzięło udział w zorganizowanych przez OPS dla ochockich seniorów, **dwóch całonocnych wycieczkach krajoznawczych do Ćmielowa i Lublina**. Listopad w DDP zakończył się huczną **zabawą andrzejkową**.

Grudzień w DDP, tradycyjnie obfitował w okolicznościowe wydarzenia. Z ważniejszych wymienić należy udział seniorów w **finale akcji Fundacji „Święty Mikołaj dla Seniora”**. W 2024r. do udziału w akcji zostało zgłoszonych **40 seniorów** będących klientami Ośrodka Pomocy Społecznej, którzy otrzymali wymarzone prezenty. Reprezentacja seniorów pojechała na **świąteczne czytanie bajek** dzieciom z **Przedszkola Integracyjnego Nr 314** oraz wzięła udział w **Forum Aktywności Senioralnych na Stadionie Narodowym**. Seniorzy z Domu Dziennego Pobytu „Z Ochotą” odwiedzili **Bursę Szkolnictwa Artystycznego**, gdzie wysłuchali kolęd w wykonaniu młodych artystów, a następnie z przedszkolakami **dekorowali pierniczki**. Wyjątkowym wydarzeniem była coroczna **„Gwiazdka sąsiedzka na Placu Pod Skrzydłami”**, podczas której wszystkie placówki mieszczące się pod adresem Grójecka 109, wspólnie udekorowały miejską choinkę, a następnie integrowały się

w MAL Grójecka 109 przy świątecznych smakołykach. Po raz drugi seniorzy DDP wzięli udział w **Opłatku Maltańskim** na zaproszenie **Zakonu Maltańskiego**. Świąteczna uroczystość odbyła się w **Arkadach Kubickiego na Zamku Królewskim**. Seniorzy otrzymali tam paczki świąteczne. Kilko uczestników zajęć DDP, wzięło udział w **uroczystej kolacji wigilijnej na zaproszenie restauracji Vegan Friends Kitchen**. Rok sprawozdawczy, podopieczni placówki zamknęli **balem sylwestrowym** integrując się z Mieszkańcami **Domu Pomocy Społecznej „Chemik”**.

Uczestnicy DDP spełniający warunki przystąpienia do projektu, drugi rok użytkowali otrzymane od Centrum Usług Społecznych „Społeczna Warszawa” **opaski medyczne**, które monitorowali samopoczucie seniorów i utrzymywali ich w kontakcie z ratownikiem medycznym oraz osobistym opiekunem.

Seniorzy z DDP nie tylko korzystali z uprzejmości i wrażliwości licznych osób, instytucji i organizacji, ale także sami przystępowali do inicjatyw pomocowych. W 2024 r. ponownie byli uczestnikami zbiórki **na rzecz osób w kryzysie bezdomności z Warszawskiego Centrum Integracji „Integracyjna Warszawa”**. Zbierali ubrania, wykonywali na drutach czapki, szaliki, przygotowali kartki świąteczne i drobne upominki dla osób bezdomnych.

Dom Dziennego Pobytu „Z Ochotą” w 2024 r. otrzymał **certyfikat „Miejsca Przyjaznego Seniorom”**, przyznawany w konkursie o tej samej nazwie, organizowanym przez Warszawską Radę Seniorów, Urząd m.st. Warszawy i dzielnicowe Rady Seniorów. **Nagrodę indywidualną** w ww. konkursie, za zaangażowanie na rzecz starszych mieszkańców m.st. Warszawy, wykraczające poza obowiązki służbowe, otrzymała również **kierowniczka Domu Dziennego Pobytu „Z Ochotą”**.

9. POMOC NA RZECZ UCHODźCÓW WOJENNYCH Z UKRAINY

W 2024 r. Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował zadania wynikające m. in. z realizacji Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł na osobę

Ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym dała możliwość przyznania obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ww. ustawy i którzy zostali wpisani do rejestru PESEL, pomocy w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę.

W 2024 r. obywatele Ukrainy złożyli **62 wnioski** o wypłatę wymienionego świadczenia. Kwota świadczeń wypłaconych dla **83 osób**, których wnioski dotyczyły, wyniosła **24 900 zł**.

Świadczenia pieniężne w ramach pomocy społecznej

Stosownie do art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa obywatelom Ukrainy przebywającym

na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 i który zostanie wpisany do rejestru PESEL, mogą być przyznawane świadczenia pieniężne i niepieniężne, na zasadach i w trybie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Przepis art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa w brzmieniu obowiązującym do dnia 22.02.2024 r. stanowił, że jeżeli obywatel Ukrainy, o którym mowa w art. 1 ust. 1, przybył legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia określonego w przepisach wydanych na podstawie ust. 4 i deklaruje zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jego pobyt na tym terytorium uznaje się za legalny do dnia 4 marca 2024 r. Za legalny uznaje się także pobyt dziecka urodzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez matkę, która jest osobą określoną w zdaniu pierwszym, w okresie dotyczącym matki.

Na skutek nowelizacji powyższego przepisu przez art. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 9 lutego 2024 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 232) legalność pobytu przedłużono do dnia 30 czerwca 2024 roku. Następnie, na skutek kolejnej nowelizacji, wprowadzonej ustawą z dnia 15 maja 2024 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2024 r. poz. 854) art. 2 ust. 1 uzyskał następujące brzmienie: "jeżeli obywatel Ukrainy, o którym mowa w art. 1 ust. 1, przybył legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia określonego w przepisach wydanych na podstawie ust. 4 i deklaruje zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jego pobyt na tym terytorium uznaje się za legalny do dnia 30 września 2025 r. Za legalny uznaje się także pobyt dziecka urodzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez matkę, która jest osobą określoną w zdaniu pierwszym, w okresie dotyczącym matki, o ile dziecko to nie jest obywatelem polskim ani obywatelem innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej."

Powyższa zmiana przepisów determinowała koniecznością wszczęcia postępowania z urzędu i zmiany decyzji przyznającej świadczenia w zakresie zmiany terminu jej obowiązywania.

W 2024 r. pomocą w formie zasiłków celowych, okresowych oraz zasiłków stałych objęto **12 osób** będących obywatelami Ukrainy, posiadających status pobytu „UKR”. Wysokość wypłaconych świadczeń wyniosła **29 830,79 zł**.

Posiłek dla ukraińskich dzieci w szkole i w przedszkolu

W oparciu o art. 29 i 30 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 i który został wpisany do rejestru PESEL, mogą być przyznane świadczenia pieniężne i niepieniężne, na zasadach i w trybie ustawy o pomocy społecznej.

W 2024 r. z pomocy w formie posiłków w szkołach skorzystał **1 uczeń**, a w przedszkolach **3 dzieci będących obywatelami Ukrainy** zamieszkałymi na terenie Dzielnicy Ochota. Kwota wydatków poniesionych na ten cel wyniosła **1862,00 zł** łącznie dla **4 osób**. Zadanie to było realizowane w ścisłej współpracy z Wydziałem Oświaty i Wychowania Urzędu Dzielnicy Ochota oraz dzielnicowymi placówkami oświatowymi.

Pomoc materialna dla uczniów – stypendia i zasiłki szkolne dla obywateli Ukrainy

Zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa obywatelowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 powyższej ustawy, mogą być przyznawane świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym na zasadach określonych w rozdziale 8a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

Na tej podstawie Ośrodek Pomocy Społecznej w 2024 r. przyznał **5 uczniom**, będącym obywatelami Ukrainy uczęszczającymi do polskich szkół, stypendium szkolne w wysokości **248 zł** miesięcznie. Kwota wypłaconych w 2024 r. świadczeń wyniosła **10 946,24 zł**.

Nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego

Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował zadanie rozpoczęte po wybuchu wojny w Ukrainie polegające na sprawowaniu nadzoru nad realizacją obowiązków opiekuna tymczasowego ustanowionego dla dzieci – obywateli Ukrainy, które na terenie Polski przebywają bez rodziców.

Ustawą z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, określono zasady pobytu małoletnich obywateli Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osoby dorosłej. Takiego małoletniego reprezentuje oraz sprawuje pieczę nad jego osobą i majątkiem opiekun tymczasowy, ustanowiony przez sąd.

Na podstawie art. 25 powyższej ustawy nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego powierzono ośrodkom pomocy społecznej.

W 2024 r. do Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Ochota sprawował nadzór nad realizacją **33 postanowień sądowych** o ustanowieniu opiekunów tymczasowych dla **33 dzieci ukraińskich**, których prawni opiekunowie pozostali w Ukrainie. Najczęściej opiekunami tymczasowymi zostawały babcie, starsze rodzeństwo, inni dorośli członkowie rodziny.

W celu realizacji nadzoru oddelegowany do tego zadania ukraińskojęzyczny pracownik Ośrodka Pomocy Społecznej odwiedzał opiekunów tymczasowych co najmniej raz na 3 miesiące. W kręgu szczególnego zainteresowania były warunki w jakich mieszkają dzieci - czy mają odpowiednie warunki do wypoczynku i nauki, czy mają dostęp do lekarza, czy uczą się i są zaspokojone ich niezbędne

potrzeby. Pracownik wskazywał opiekunom tymczasowym z jakich świadczeń i jakiego rodzaju pomocy mogą korzystać w związku ze sprawowaniem opieki nad małoletnimi.

W 2024 r. ukraińskojęzyczny pracownik Ośrodka, który jest gruntownie przygotowany do pracy z rodzinami i dziećmi, jednocześnie znający system opiekuńczy i wychowawczy w Ukrainie, wspierał również rodziny z dziećmi z uwagi na trudności opiekuńczo- wychowawcze, przemoc w rodzinie, niestabilną sytuację zdrowotną i socjalno- bytową czy trudności emocjonalne.

Specjalistycznym wsparciem zostało objętych **5 biologicznych środowisk ukraińskich (7 dzieci)**.

Pracownik wielokrotnie uczestniczył w posiedzeniach grup roboczych/grup diagnostyczno- pomocowych powołanych do pracy na rzecz rodzin ukraińskich w których realizowana była procedura Niebieskie Karty, gdzie nie tylko był tłumaczem, ale przede wszystkim wyjaśniał różnice między prawem rodzinnym i karnym w Ukrainie i w Polsce. Pracownik Ośrodka współpracował również z Policją – Wydziałem ds. Nietletnich i Patologii.

10.ZAMÓWIENIA PUBLICZNE

Dla prawidłowej realizacji zadań w jednostce zamówienia publiczne realizowano zgodnie z zapisami ustawy Prawo zamówień publicznych oraz wewnętrznym Regulaminem postępowań obowiązującym w OPS. W przypadkach wymaganych przepisami w postępowaniach stosowano klauzule społeczne, zapisy dotyczące dostępności architektonicznej oraz zapisy ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych.

W 2024 roku przeprowadzono łącznie 11 postępowań w ramach realizacji ustawy z 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych. Zgodnie z art. 275 ust. 1 zostały przeprowadzone procedury udzielenia zamówienia publicznego na następujące zadania:

- Kompleksowe usługi pogrzebowe w dwóch częściach, z których każde stanowiło odrębne postępowanie;
- Dostarczanie posiłków do Środowiskowego Domu Samopomocy "Pod Skrzydłami" i Domu Dziennego Pobytu "Z Ochotą" w Warszawie w roku 2025 r.;
- Świadczenie usług ochrony obiektu i mienia w obiekcie Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy przy ul. Skorochód Majewskiego 3 w Warszawie poza godzinami pracy instytucji – dwa postępowania;
- Sprzątanie lokali użytkowanych przez zamawiającego w 2024 r. – dwa postępowania;
- Dostawę podzespołów do istniejącej infrastruktury serwerowo-sieciowej, UPS, licencji oraz sprzętu komputerowego przenośnego, smartfonów i urządzenia wielofunkcyjnego wraz z materiałami eksploatacyjnymi;
- Realizację zadania inwestycyjnego polegającego na zaprojektowaniu i wykonaniu modernizacji lokalu przy ul. Przemyskiej 11 w Warszawie na potrzeby Domu Dziennego Pobytu – unieważniono pierwsze postępowanie o udzielenie zamówienia i ogłoszono kolejne.

Postępowania o wartości szacunkowej równej i powyżej 130 tys. zł netto prowadzone były na platformie Urzędu Zamówień Publicznych „e-Zamówienia”.

Łączna wartość umów zawartych w wyniku przeprowadzonych postępowań ustawowych wyniosła 1 068 599,34 zł brutto.

Postępowania o wartości szacunkowej nieprzekraczającej kwoty 130 000 zł netto wskazanej w art. 2 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych na zakup usług i dostaw zostały dokonywane zgodnie z wewnętrznym regulaminem udzielania zamówień publicznych. Ośrodek Pomocy Społecznej dokonywał zamówień przez zapytania ofertowe i rozeznania cenowe, po wcześniejszym ustaleniu szacunkowej wartości zamówienia.

Łączna wartość wydatków na powyższe cele wyniosła w ciągu roku 1 781 046,11 zł brutto.

Postępowania dotyczyły zamówień na usługi i dostawy mające na celu zapewnienie ciągłości realizacji zadań OPS na rzecz podopiecznych oraz funkcjonowania jednostki, takich jak:

- Zapewnienie bonów towarowych dla podopiecznych Ośrodka na zakup artykułów żywnościowych i pierwszej potrzeby;
- Przygotowanie i dostawa paczek żywnościowych dla rodzin podopiecznych OPS;
- zakup artykułów spożywczych dla Domu Dziennego Pobytu „Z Ochotą”;
- usługi dla podopiecznych Domu Dziennego Pobytu jak prelekcje, wykłady;
- usługi informatyczne;
- obsługa prawna jednostki;
- usługi sprzątania pomieszczeń wszystkich lokalizacji Ośrodka;
- umowy na realizację usług z dostawcami Internetu, telefonii stacjonarnej, usług monitoringu i alarmu ppoż.;
- usługi pocztowe;
- dostawy sprzętu i oprogramowania komputerowego;
- zakup materiałów biurowych i eksploatacyjnych;
- zakup artykułów piśmiennych, w tym druków akcydensowych;
- zakup środków czystości i artykułów gospodarczych;
- dostawa wody dla pracowników OPS;
- zakup usług bhp i wymaganych Kodeksem pracy badań lekarskich dla pracowników;
- szkolenia dla pracowników;
- wszelkiego rodzaju konserwacje i bieżące naprawy we wszystkich lokalach OPS oraz zakup materiałów elektrycznych, hydraulicznych itp.;
- zakup wyposażenia nowej siedziby OPS;
- usługi transportu (transport dostaw, bilety ZTM dla pracowników)

oraz zamówień na:

- Opracowanie Programu Funkcjonalno - Użytkowego (PFU) wraz z wykonaniem planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych, w celu zaprojektowania i wykonania robót budowlanych w ramach zadania „Modernizacja lokalu przy ul. Przemyskiej 11 w Warszawie na potrzeby Domu Dziennego Pobytu” – unieważniono pierwsze postępowanie o udzielenie zamówienia i ogłoszono kolejne.
- Projekt, wykonanie, dostawa, montaż, posadowienie i podłączenie kontenera jadalni wraz z wyposażeniem oraz przeprowadzenie działań promocyjnych i szkoleń w ramach realizacji projektu z budżetu obywatelskiego w Warszawie na rok 2024 pn. „Ochota na jadalnię”.

Dokonane w ciągu roku oszczędności, przesunięcia oraz przyznane dodatkowe środki pozwoliły na sukcesywne uzupełnianie braków w wyposażeniu lokali. W ramach wdrożeń związanych z dostępnością w 2024 roku nowy budynek Ośrodka przy ul. Skorochód -Majewskiego 3 wyposażono w tablicę informacyjną panelową, mapę tyflograficzną pomieszczeń, moduł mówiący w windzie i wykonano dźwiękową informację totopoint, film na stronę internetową w Polskim Języku Migowym (PJM) z tekstem prostym do czytania (ETR) i do odczytywania maszynowego, zakontraktowano usługę tłumacza migowego oraz zamontowano ochronne narożniki ścian.

11.INWESTYCJE

Zakończenie realizacji zadania inwestycyjnego pn. „Modernizacja budynku przy ul. Skorochód-Majewskiego dla potrzeb Ośrodka Pomocy Społecznej”

Modernizacja budynku biurowego przy ul. Walentego Skorochód Majewskiego 3 na potrzeby nowej siedziby Ośrodka Pomocy Społecznej, której realizacja była zaplanowana na lata 2023-2024 została zakończona. W 2024 r. zrealizowano wszystkie zaplanowane prace budowlano-remontowe w branży elektrycznej, sanitarnej i budowlanej. Dokonano odbioru na podstawie protokołu końcowego po wykonaniu obmiarów. Zrealizowana została umowa na wykonanie serwerowni oraz jej wyposażenia, dokonano zakupów pierwszego wyposażenia.

Realizacja projektu z budżetu obywatelskiego w Warszawie na rok 2024 pn. „Ochota na jadalnię”.

Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Ochota został wskazany jako realizator projektu z budżetu obywatelskiego w Warszawie na rok 2024 pn. „Ochota na jadalnię”. Zadanie obejmowało wykonanie jadalni (projekt, wykonanie zabudowy, zakup i montaż lodówki, posadowienie, podłączenie), szkolenie – propagowanie idei zachowań i postaw proekologicznych, które zakładają minimalizację generowanych odpadów, marnowanie żywności zdatnej do spożycia (5 warsztatów po 2 h), promocję projektu, oznakowanie projektu i koszty utrzymania projektu w 2024 r. Projekt został zrealizowany z sukcesem – jadalnia działa na „Zieleniaku” przy ul. Grójeckiej 97 od 29 września 2024 r. Zrealizowany koszt zadania – 84 747,95 zł.

Celem projektu było stworzenie miejsca, w którym można dzielić się nadmiarem żywności z osobami potrzebującymi.

Realizacja zadania inwestycyjnego pn. „Modernizacja budynku przy ul. Przemyskiej na potrzeby Domu Dziennego Pobytu „Z Ochotą”

Zakres zadania obejmuje dostosowanie pomieszczeń dla potrzeb Domu Dziennego Pobytu „Z Ochotą” w celu umożliwienia osobom starszym korzystanie z porad, opieki i pomocy pracowników socjalnych.

W związku z przeniesieniem głównej siedziby OPS, w zasobach jednostki pozostaje lokal przy ul. Przemyskiej 11. Lokal ze względu na usytuowanie i powierzchnię ok. 400 m² nadaje się do wykorzystania na nową siedzibę Domu Dziennego Pobytu – ośrodka wsparcia prowadzonego przez OPS. Dotychczas DDP funkcjonuje w pomieszczeniach pawilonu przy ul. Grójeckiej 109 o powierzchni 133 m².

Wykorzystanie lokalu na ten cel wymaga jego gruntownej modernizacji i remontu, w tym dostosowania, w miarę możliwości, do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych. W ramach realizacji zadania w 2024 r. zlecono wykonanie programu funkcjonalno-użytkowego (PFU), który jest elementem niezbędnym do przeprowadzenia postępowania przetargowego na wykonawcę zadania w systemie „zaprojektuj i wybuduj”. W celu wyłonienia Wykonawcy przeprowadzono dwa zapytania ofertowe na wykonanie PFU.

Postępowanie przetargowe pn. „Realizacja zadania inwestycyjnego polegającego na zaprojektowaniu i wykonaniu modernizacji lokalu przy ul. Przemyskiej 11 w Warszawie na potrzeby Domu Dziennego Pobytu zostało ogłoszone 5 grudnia 2024 r. Postępowanie zostało unieważnione, ponieważ wpłynęła jedna oferta, która przewyższała kwotę, którą zamierzano przeznaczyć na to zadanie i nie było możliwości dofinansowania zamówienia do ceny oferty. Pod koniec grudnia 2024 r. powtórzono postępowanie, którego rozstrzygnięcie zaplanowano na 20 stycznia 2025 r.

PODSUMOWANIE

Realizując zadania z zakresu polityki społecznej, Ośrodek Pomocy Społecznej koncentrował się w 2024 roku na działaniach, które zapewnić miały jak najszersze wsparcie osobom potrzebującym przy jednoczesnym utrzymaniu wysokiej jakości usług świadczonych przez pracowników socjalnych i innych specjalistów Ośrodka. Dodatkowym założeniem było dopasowywanie oferty usług, ich zakresu, do realnych potrzeb i problemów naszych odbiorców.

Wspólnie z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej przeformułowaliśmy pracę naszych specjalistów i obsługę Zespołu – zostało to zdeterminowane znaczącymi zmianami przepisów prawa. Po uzyskaniu większej autonomii, grupy diagnostyczno-pomocowe powoływane przez Zespół zintensyfikowały jeszcze bardziej swoją pracę (nastąpił znaczący wzrost spotkań w 2024 r. także z udziałem członków rodzin).

Wzmocniliśmy wysiłki, standaryzując nasze działania na rzecz ochrony małoletnich. Ochrona ta ma obecnie charakter wieloaspektowy, poczynając od dbałości o profesjonalną, dającą gwarancję bezpieczeństwa kadrę Ośrodka, po określenie zasad reagowania na wszelkie przejawy krzywdzenia i zaniedbywania dzieci w środowisku. Wsparcie dzieci i ich rodzin, są obszarami w naszej pracy, gdzie rejestrujemy wyraźne tendencje wzrostowe zapotrzebowania na konsultacje i poradnictwo specjalistyczne.

Stosunkowo niedawno zmieniły się dwa najistotniejsze akty prawne Kodeks rodzinny i opiekuńczy, na podstawie której wprowadzono obowiązek dokonywania przez pracownika socjalnego oceny zagrożenia życia lub zdrowia dziecka oraz Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej zmieniająca perspektywę dziecka w środowiskach gdzie występuje przemoc.

W 2024 r. regularnie zaczęliśmy wykorzystywać nasze zasoby lokalowe do pracy koncepcyjnej, szkoleniowej, rozwoju partnerstw lokalnych. Nasza nowa siedziba stała się miejscem wzmożonej pracy interdyscyplinarnej służb i instytucji pracujących na rzecz rodzin, przeciwdziałania przemocy, konsolidowania wysiłków na rzecz poprawy kondycji zdrowia psychicznego mieszkańców.

Przetestowaliśmy nową formę pomocy usługowej świadczonej przez osoby z sąsiedztwa na rzecz seniorów, w ramach tzw. deinstytucjonalizacji. Możliwość taką ośrodek nasz zyskał wraz z nowelizacją ustawy o pomocy społecznej oraz uzupełnienia Statutu jednostki o ten obszar oddziaływań. Ramy organizacyjne zapewniło Biuro Pomocy i Projektów Społecznych, a dofinansowanie zadania Miasto otrzymało od Wojewody Mazowieckiego.

Podnieśliśmy wieloaspektowo, fundamentalnie, jakość i warunki obsługi naszych klientów w siedzibie Ośrodka w nowej lokalizacji. Zadbaliśmy o pełniejsze spełnienie standardów dostępności. Uruchomiliśmy w pełni wyposażone stanowiska do rozmów z klientami, także w warunkach zapewniających im pełną dyskrecję a jednocześnie pogodiliśmy to ze zwiększeniem bezpieczeństwa naszych pracowników.

Kolejny rok z rzędu inwestowaliśmy w ludzi, zapewniając naszym specjalistom dostęp do aktualnych szkoleń, konferencji, warsztatów. Zapewniliśmy godne miejsca pracy biurowej, znacznie podnoszące

bezpieczeństwo i higienę pracy. Osoby potrzebujące mogły korzystać ze wsparcia superwizyjnego. Wysiłki te będziemy kontynuować także w przyszłości.

W 2024 r. odnotowaliśmy wyraźnie zarysowujące się trendy w pomocy społecznej, kategorii osób korzystających z naszej pomocy i wsparcia. Coraz więcej osób i rodzin potrzebuje pozamaterialnych form pomocy, pracy socjalnej i poradnictwa specjalistycznego. W niektórych obszarach naszej działalności, odnotowujemy wyraźny wzrost liczby klientów, posiadających wyższe wykształcenie. Implikuje to konieczność stałego podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników, zatrudniania wysoko wykwalifikowanej i dobrze wynagradzanej kadry. Pogłębia się myślenie, że problemy wymagające wsparcia z zewnątrz, czasem interwencji kryzysowej, mogą dotyczyć nas wszystkich i niekoniecznie osób o najniższym statusie społecznym, materialnym. W naszej ocenie, w kolejnych latach tendencja ta co najmniej zostanie utrzymana.

Kolejnym ważnym aspektem pomocy społecznej, ochrony zdrowia mieszkańców, są stale obecne olbrzymie trudności w dostępie do leczenia psychiatrycznego, w tym szczególnie psychiatrii dziecięcej. Stąd udział na przełomie 2024 i 2025 r. Ośrodka w inicjatywach tworzenia lokalnych koalicji, diagnozowania potrzeb w szerszym kontekście niż tylko osoby, z którymi styczność ma pomoc społeczna. Zauważamy jednocześnie zwiększone zapotrzebowanie na wsparcie psychologiczne, czego efektem była znacząca liczba konsultacji naszych psychologów.

Kolejnym zauważalnym zagadnieniem, które jest szczególnie istotne w naszej dzielnicy, jest potrzeba zapewnienia w coraz większym stopniu opieki osobom zależnym (osoby starsze, niepełnosprawne). Tendencja ta powinna w kolejnych latach się utrzymywać, determinowana strukturą wiekową naszej Dzielnicy.

Jedną z ważniejszych zmian, która będzie miała duże znaczenie dla naszej najbliższej strategii pomocowej, będą działania projektowe, czy praca socjalna o charakterze środowiskowym. Pilotażowo w 2024 roku stworzyliśmy kilka projektów, które stanowiły odpowiedź na istotne problemy mieszkańców. Rezultaty działań przeszły najśmielsze oczekiwania i udowodniły, że ta forma pomocy jest wysoce potrzebna.

Rok 2025 rozpoczynamy nowym zadaniem inwestycyjnym polegającym na modernizacji lokalu przy ul. Przemyskiej 11 na potrzeby Domu Dziennego Pobytu „Z Ochotą”. Inwestycja ta pozwoli na znaczący rozwój oferty działań środowiskowych dostępnych dla seniorów.

Świadomi tego, że poza naszym Ośrodkiem istnieje wiele innych instytucji pomocowych dążymy, aby nasza praca miała charakter interdyscyplinarny. W wielu działaniach pracowników pomocy społecznej wspierały: Wydziały Urzędu Dzielnicy Ochota, placówki oświatowe, wsparcia dziennego, placówki ochrony zdrowia, sąd, policja, organizacje pozarządowe, straż miejska. Przyświeca nam przekonanie, że otwartość na sytuację człowieka w potrzebie, ale i wzajemne wspieranie się pracowników instytucji skupionych na Ochocie, jest tym, co nas wszystkich łączy i czyni pracę bardziej efektywną i satysfakcjonującą. Doświadczamy także zrozumienia dla specyfiki naszej pracy i wsparcia w realizacji stawianych sobie celów ze strony Zarządu i Rady Dzielnicy Ochota.

SPIS TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW

Spis wykresów

Wykres 1 Grupy wiekowe według aktywności zawodowej.....	10
Wykres 2 Praca socjalna	11
Wykres 3 Dominujące powody korzystania z pomocy	14
Wykres 4 Podział kwot wydatków na zasiłki	33
Wykres 5 Liczba wniosków o umieszczenie w DPS wraz z liczbą postępowań w sprawie odpłatności	39
Wykres 6 Ilość sprawionych pogrzebów w latach 2022 – 2024	48
Wykres 7 Rodziny z dziećmi, korzystające z pomocy Ośrodka	49
Wykres 8 Samotne rodzicielstwo w latach 2022-2024	50
Wykres 9 Liczba interwencji kryzysowych w latach 2022-2024	58
Wykres 10 Liczba i procent procedur „Niebieskie Karty” wszczętych przez poszczególne służby na terenie dzielnicy Ochota w 2024 r.	60
Wykres 11 Liczba rodzin objętych wsparciem w związku z przemocą, w poszczególnych latach	61
Wykres 12 Analiza procedur Niebieskie Karty wszczynanych dla małoletnich w latach 2021-2023	62
Wykres 13 Liczba spotkań grup roboczych/grup diagnostyczno-pomocowych w poszczególnych latach	63
Wykres 14 Liczba klientów Centrum Wsparcia „Moja Rodzina” w latach 2022-2024	75

Spis tabel

Tabela 1 Ludność dzielnicy Ochota wg. wieku i płci	9
Tabela 2 Osoby korzystające z pomocy OPS w latach 2022-2024 (dane porównawcze)	11
Tabela 3 Charakterystyka rodzin korzystających z pomocy OPS w latach 2022-2024 (dane porównawcze)	12
Tabela 4 Rodziny seniorów korzystające z pomocy OPS w latach 2022-2024 (dane porównawcze) ...	12
Tabela 5 Rodziny z dziećmi korzystające z pomocy OPS w latach 2022 – 2024 (dane porównawcze) .	13
Tabela 6 Powody korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2022– 2024 (dane porównawcze)	13
Tabela 7 Zatrudnienie w OPS Dzielnicy Ochota (stan na 31.12.2024)	18
Tabela 8 Charakterystyka pracowników OPS Dzielnicy Ochota (stan na 31.12.2024)	19
Tabela 9 Wykonanie budżetu w zadaniach rok 2024	23
Tabela 10 Plan i wykonanie dochodów w 2024 r.	29
Tabela 11 Osoby i rodziny objęte pomocą OPS w formie zasiłków stałych i okresowych oraz składek na ubezpieczenie zdrowotne w 2024 r. - zadania własne gminy.	31
Tabela 12 Analiza zasiłków celowych przyznawanych w roku 2024 (w ujęciu statystycznym)	32
Tabela 13 Pomoc państwa w zakresie dożywiania w roku 2024	36
Tabela 14 Usługi opiekuńcze w 2024 r. dla osób, którym decyzją przyznano świadczenie	42
Tabela 15 Specjalistyczne usługi opiekuńcze w 2024 r. dla osób, którym decyzją przyznano świadczenie	43
Tabela 16 Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2024 r.	44
Tabela 17 Usługi sąsiedzkie w 2024 r.	45

Tabela 18 Działania psychologów OPS w 2024 r.	53
Tabela 19 Liczba środowisk wg. zgłoszonych problemów (2024 r.)	54
Tabela 20 Zadania realizowane przez wolontariuszy OPS Ochota w 2024 r.	67
Tabela 21 Zajęcia psychoedukacyjne	71
Tabela 22 Zajęcia w MAL SURMA.....	82

Spis rysunków

Rysunek 1 Schemat organizacyjny OPS Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy.....	17
Rysunek 2 Infrastruktura Ośrodka.....	21

Burmistrz
Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy

Piotr Krasnodębski

Dyrektor
Ośrodka Pomocy Społecznej
Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy

Katarzyna Omen

Naczelnik
Wydziału Spraw Społecznych i Zdrowia
Dla Dzielnicy Ochota

Mirosław Starzyński

Strona 99 z 99

